

DARBININKAS

Penktadienis-Friday
Gegužė-May 4, 1973

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

SAVAITĖS ĮVYKIAI

Balandžio 23-30.

Viskas tebėra Watergate šešėly

Kissingerio paskelbtą Nixono planą apie "naują Atlanto chartą"; Japonijos atsakymą leisti buv. imperatorių pas Nixoną ir net Mississippi didįjį potvynį — tuos didžiuosius savaitės įvykius nustelbė kalbos apie Watergate šnipinėjimo istoriją, kurioje įsivėlė Baltųjų Rūmų štabo vadovai.

Istorijoje išaiškėjo nauji įvykiai: buvęs Baltųjų Rūmų patarėjas J. J. Magruder, paskutiniu metu prekybos departamento asistentas, ketvirtadienį iš pareigų pasitraukė; pasitraukė penktadienį FBI direktoriaus pareigas ėjęs L. P. Gray, prisipažindamas, kad atsidūręs Baltųjų Rūmų patarėjo Dean pinklėse. Pats Dean giliau klampino abu du vyriausius Baltųjų Rūmų pareigūnus H. R. Haldeman ir J. D. Ehrlichman, kurie mėginę priversti jį, kad atstytatydintų. Šią savaitę jie apklausinėjami.

Maziausio demesio patraukia, kurie Baltųjų Rūmų pareigūnai bus atleisti; kam bus pavesta išvalyti ir naujai suorganizuoti Baltųjų Rūmų štabą. Daugiau demesio, ar atsilaikys Nixonas opinijoje, kiek įtakos visa istorija turės 1973 metų rinkimams.

Dėl Nixono — St. Alsop (Newsweek) pakartojo daugelio įsitikinimą, kad prezidentas Nixonas asmeniškai į istoriją nėra įveltas. Pasak Alsop, neįtikėtina, kad "Nixonas, labiausiai J.V. įgudęs politikierius profesionalas, leistų sau įsivelti ar būti įveltas į tokia mėgėjišką nesąmonę". Ir Monitor vedamajame vadino visą istoriją "politikos mėgėjų darbu". Nixonas, sako Alsopas, bandymą atlaikyti visus visuomenės opinijoje, jei iniciatyvos skandalui išaiškinti nepaleisias iš savo rankų.

Pagal Harris anketą tikėjimas Nixono "garbingumu" iš 48 proc. kritės iki 33.

Dėl ateities. Monitor vedamajame samprotavo, kad pablogėjusi padėtis viceprez. Agnew. Respublikonai iešką naujų vardų, maziau susijusių su Nixonu. Akys krypstą į Reaganą, Rockefellerį, ypač į Percy. Bet Gallupo anketos duomenys kitaip kalba: anketa kovo 30 — balandžio 2 rodo, kad tarp respublikonų už Agnew pasisako 35 proc., Reaganą 20, Connally 15, Rockefellerį 11, Percy 8. Connally turėjo balandžio 15 pasiskelbti pereinąs į respublikonus. Dabar reikalą atidėjo. Bendroje opinijoje už Kennedy dabar pasisakoma pagal Gallupą 51 proc., už Agnew 38.

Neabejotinai Watergate istorija yra išpūsta ir partiniais sumetimais. Dokumentų vagystė nelaikoma čia negarbingu nusikaltimu. Išvogė Ellsberg karinius dokumentus ir laikomas beveik herojum. Išvogtus dokumentus nuperka ir skelbia kolumnistas Anderson, ir niekas jo net nekaltina. Išvagia partija iš partijos dokumentus, jau yra, anot J. Restono, "moralinis supuvimas".

Prez. Nixonas bal. 30 kalboje į tautą prisiėmė atsakomybę už Watergate aferą, dėl kurios jis buvo klaidingai informuojamas. Priėmė atsistatydinimą patarėjo vidaus reikalais J. D. Ehrlichman, Baltųjų Rūmų šefo H. R. Haldeman, teisinio patarėjo J. W. Dean ir vyr. valstybės gynėjo R. G. Kleindienst. Pastarojo vietoje paskyrė ligšiolinį

DAUGIAUSIA DĖMESIO KULTŪRINIAM IR ŠVIETIMO REIKALAM

kreipta šeštosios JAV LB tarybos penktosios sesijos

JAV LB šeštoji taryba itin veikliai reiškėsi. Balandžio 28-29 New Yorke nariai rinkosi jau penktai sesijai, kurioje daugiausia laiko ir jėgų pašvęsta kultūriniam ir švietimo reikalams.

Penktosios sesijos dalyvavo 30 tarybos narių, tarp jų 7 krašto valdybos nariai ir 4 apygardų pirmininkai (New Jersey apygardos pirmininkas būtų penktuoju pirmininku, bet jis dalyvavo ir kaip New Jersey apygardos tarybos atstovas) bei 23 svečiai. Sesijai pirmininkavo prezidentinio komiteto pirmininkas Vytautas Kamantas ir nariai: dr. E. Lenkauskas, dr. A. Razma ir V. Kleiza.

Po prel. J. Balkūno, P. A., invokacijos ir LB New Yorko

apsaugos sekretorių E. L. Richardsoną, kuriam pavesta vadovauti toliau aferos padarinius likviduojant.

Nixonas žada "naują Atlanto chartą"

Prezidento Nixono pavestas, H. Kissingeris balandžio 23 kalbėjo spaudai apie Amerikos politiką Europos atžvilgiu. Pasikalbėjimais su Europos, Kanados, Japonijos vyriausybėmis, o rudenį Europos kelionėje prezidentas Nixonas nori sutarti bendrą monetarinę, prekybos ir apsaugos politiką. Tas sutarimas bus šią "naują Atlanto chartą". Jos tikslas pašalinti tarp šių valstybių konkurenciją, pašalinti nuogąstavimus ir sutarti bendradarbiavimo būdus minėtose srityse.

Amerika iš savo pusės deklaruoja, kad ji remia Europos vienybę; nesitrauks nuo iškilmingų įsipareigojimų sąjungininkams ir savo kariuomenės neatitrauks iš Europos savo vienšališku sprendimu. Toks pareiškimas pašalins Europos įtartinumus, kad Amerika su Sovietų Sąjunga ir Kinija gali susitarti mažesnių valstybių sąskaita.

Iš Europos, Kanados, Japonijos pusės Amerika laukia, kad jos prisiimtų didesnes pareigas Europos apsaugai; kad Europa suprastų, jog prekyba tarp Europos ir Amerikos, ypač už žemės ūkio produktus, turi remtis lygybės principu.

Laikas šiam pareiškimui parinktas tyčia ar netyčia taip, kad jis bent kiek atsvertų Watergate istorijos nuotaikas. Tačiau "naujos Atlanto chartos" vardas vargiai galės kelti ta charta pasitikėjimą, nes pirmoji charta, paskelbta Roosevelto ir Churchillio 1941 rugp. 14. — prisidėjus prie jos vėliau Stalinui. — virto didelių vilčių ir dar didesnės apgaulės ženklų.

Maršalas ir enkavedistas sugrįžo

Sovietų Sąjungos valdžioje sustiprėjo KGB ir kariuomenės atstovai. Partijos centro komitetas atleido į pensiją iš politbiuro Piotr Šelest ir Gennadij Voronov. Jų vietoj į politbiurą įtraukė KGB viršininką Juri Andropov, maršalą Andrei A. Grečko ir užsienių reikalų ministrą Andrei A. Gromyko.

Pašalintasis Šelest buvo žinomas kaip griežtos politikos šalininkas, priešingas artėjimui su Vakarais. Tai ypač buvo žinoma prieš Nixono kelionę į Maskvą. Jis buvo išimtas iš Ukrainos partijos sekretoriaus pareigų, atleistas į pensiją. Voronov buvo dar Chruščiovo žmogus. Naujai išrinktas į politbiurą Andropov, 59 metų, jausias politbiuro. KGB viršininkas politbiure pirmą kartą po Stalino Benjos. Išrinktas maršalas Grečko žinomas numalšinęs Vokietijoje 1953 sukilimą, 1968 su tankais likvidavęs Čekoslovakijoje Dubčekovo vyriausybę. Kartuo- menė dabar pirmą kartą atstovaujama politbiure nuo 1957, kada buvo maršalas Zukovas.

Nauji paskyrimai vertinami kaip kompromisas tarp Brežnevo ir jo opozicijos. Laimėjo Brežnevo politika, suartėjimas su Vakarais. Laimėjo KGB ir kariuomenės kontrolė vidaus santykiuose ir santykiuose su užsieniu. Pravdoje paskelbtoje bal. 29 kalboje Brežnevas žadėjo "nuolatinį budrumą ir pasiryžimą duoti atkirtį agresyviems imperialistiniams sluoksniams, o taip pat kovoti prieš reakcionerišką ideologiją". Žadėjo net daugiau: su prekybos ryšiais plėsti ir sovietinę propagandą užsieniuose.

— o —

Europos saugumo konferenciją ministrai pradės birželio gale ar liepos pradžioje. Po oficialių kalbų darbai bus atiduoti komisijoms, o konferencija skelbs atostogas iki rugsėjo. Rugsėjo mėn. Vienoje taip pat bus pradėta konferencija "bendro balansuoto jėgų sumažinimo" reikalui.

Indokinijos reikalui Kissingeris vėl tarsis Paryžiuje su Š. Vietnamo atstovu Tho gegužės vidury. Cambodijos sostinė tebėra apsupta. Sihanouk skelbia, kad jos nepulsis. Tegul pati kapituliuos. Cambodijos sudaryta 4 asmenų taryba tuo tarpu nenstein- gia nuotaikas pakelti. P. Vietnamo ir Vietkong'o derybose P. Vietnamas pasiūlė rinkimus rugp. 26. Stulė taip, kad Š. Vietnamas atitrauktų savo kariuomenę, tada P. Vietnamas tokį kiekį sumažintų savo kariuomenės. Kontrolės komisija pareigų negali eiti, nes Lenkijos ir Vengrijos atstovai sabotuoja.

Mississippi potvynis nuo Illinois iki New Orleans paliko 36,000 be pastogės: užliejo 10 mil. akrų dirbamus žemės — plote kaip Massachusetts, Rhode Island, Connecticut drauge. Truks bent 6 savaites, iki vanduo nuslags. Daug bus pakentka pasėliams.

Michigan Williamsburge tebesiveržia natūralinės dujos iš geizerių nuo balandžio 18. Arti 70 šeimų evakuota. Pavojus, kad neatsargi žiežirba gali virsti didžiule bomba.

Sovietų erdvės stotis Saliut 2, paleista bal. 3, susprogo. Sovietai tepranešė tik, kad kosmonautų į ją nesųs. Amerikos Skylab leidžiamas gegužės 14. Trys astronautai į Skylab nusi- kels kitą dieną. Išbus 28 dienas.

Egiptas ėmėsi iniciatyvos kasti antrą Sueso kanalą. Į kanalo kompaniją įeitų 42 jūrinės valstybės su pradiniu kapitalu 2,8 bil. Kanalą prakastų per 18 mėn. dvigubai platesnį nei pirmasis.

Vokietijos vyriausybė pasiūlė įstatymą moterų reikalui. Pagal siūlymą moteris gali imti tarnybą be vyro sutikimo; ištekdama gali pasiilkyti savo pavardę; divorsuojant nereikšią kaltinti dėl "neištikimybės", "žiaurusio elgesio", o tik susitarti metus drauge negyventi (lig šiol treji metai). Alimentai mokami

pagal finansinį pajėgumą: jei moteris daugiau uždirba, tai ji moka vyrui.

Ukrainoje rašytojas Viačeslav Čarnovil nuteistas 12 metų už tai, kad jo knyga 1968 buvo išleista Vakaruose ir knygoje nagrinėjami 1955-6 metų teismai Ukrainoje.

GEGUŽĖS 13 MELDŽIAMĖS UŽ LIETUVĄ

Religijos ir tikinčiųjų persekiojimas Lietuvoje vyksta visu smarkumu. Tačiau, nežiūrint tokios priespaudos, lietuvių tautos ryžtas atgauti religijos ir tautos laisvę nemažėja. Tai liudija Vilniaus arkivyskupijos 47 kunigų raštas Brežnevui, prašant laisvės katalikų spaudai, kunigų seminarijai ir teisės kunigam laisvai atlikti savo pareigas.

17,000 tikinčiųjų lietuvių peticijos įteikimas Jungtinių Tautų sekretoriui, Romo Kalantos ir kitų trijų lietuvių atidavimas savo gyvybės rodo, kokia milžiniška dvasia ir pasiryžimu lietuviai gina savo tikėjimą ir tautos laisvę.

— Žiūrint vien tik žmogiškomis akimis, dabartinė Lietuvos religinė padėtis atrodo beviltiška. Tačiau pas Dievą nieko nėra negalima. Prisiminkime tik Šv. Rašto žodžius: Kiekvienas, kurs prašo, gauna; kas ieško, randa, o

Estijos vicekonsulas Laur: UŽ KĄ BALSAS KELIAMAS, UŽ KĄ NE?

Twin Circle bal. 6 įdėjo pasikalbėjimą su Estijos vicekonsulu Ernst Laur, kuris su šeima ir kitais apie 40 žmonių laiveliu 1943 buvo pabėgę iš Estijos. Laur kalbėjo:

"Jūs išleidžiote daug dolerių nykstančių gyvūnų apsaugai. Paukščiam. Ereliam. Ir aš tam pritariu, nes jeigu jie išnyks, daugiau tokių nebeturėsime. Jūs saugojate savo raudonmedžius, miškus savo ateities kartom. Tačiau kai didelė valstybė naiki- na ištisas tautas, niekas nepa- kelia balso, už jas užsistodamas. Zoologijos sode prikabina užrašus prie narvo, kad "tai nykstan- tinių gyvūnų". Aš beveik jaučiu, kad aš turėčiau tokį ženklą užsi- kabinti sau ant kaklo, nes estai nyksta".

Informavęs, kaip nacinė Vokietija sutarė su Sovietais dėl Baltijos valstybių sunaikinimo, duoda naujos informacijos apie Europos saugumo konferenciją. Sako:

"Sovietų Sąjungos vienas iš reikalavimų ryšium su Europos saugumo konferencija, kad J.A.V. pripažintų Estijos užgro- bimą. Atsakydamas į Estijos konsularinių pareigūnų pasitei- ravimą, Kanados užsienių reika- lų ministeris (Mitchell Sharp) viešai pareiškė, kad nepripa- žins Baltijos valstybių inkorpora- cijos į Sovietų Sąjungą; taip jis instruktavęs visus Kanados ambasadorius. JAV taip pat pa- darė tokį pareiškimą".

Po bendros vakariėnės narių vėl rinkos į posėdžių salę. Komisijų svarstymų pranešimus padarė jų pirmininkai, tik švie- timo reikalų komisijos — jos sekretorius E. Sužiedėlis. Svarstymai ir diskusijos nusitęsė iki vėlyvo vakaro.

Sekmadienio rytą, po Kornelijaus Bučmio, pranciškono, aukotų mišių, išklaudyti trys stam- būs pranešimai apie kultūrinės veiklos kryptį ir finansavimą.

pagal finansinį pajėgumą: jei moteris daugiau uždirba, tai ji moka vyrui.

Ukrainoje rašytojas Viačeslav Čarnovil nuteistas 12 metų už tai, kad jo knyga 1968 buvo išleista Vakaruose ir knygoje nagrinėjami 1955-6 metų teismai Ukrainoje.

beldžiančiam atidaroma (Luk. 11,10). Pasitikėkime maldos ga- lia.

Kasmet gegužės 13 yra mini- mas lietuvių tautos pasiaukoji- mas Nekalčiausiai Marijos Šir- dziai. Ši diena yra viso pasaulio lietuvių maldos ir atgailos die- na.

Tos dienos maldos tebtūnie sutartinis viso pasaulio lietuvių tyros širdies šauksmas į dangiš- kąjį Tėvą, prašant Nekalčiausia- ją Marijos Širdį užtarimo, kad vėl būtų grąžinta Lietuvai religi- nė ir tautinė laisvė.

Kun. Albertas Kontausts ALRK Kunigų Vienybės centro valdybos pirmininkas

LIETUVIŠKOJ VEIKLOJ

— JAV LV Vidurio Vakarų apygardoj gegužės 19-20 į VII tarybą kandidatuoja: Ardy Juo- zas, Blinstrubas Teodoras, Bo- belis Kazys, Borevičius Jonas, Breivė Jurgis, Briedis Juozas, Dailidka Zigmas, Danilevičius Zenonas, Dundzilienė Dalia, Genčius Rimantas, Jasaitis Jo- nas, Jasaitytė Joratė, Juodelis Bronius, Juška Antanas, Juškevi- čius Andrius, Kairys Anatolijus, Kamantas Vytautas, Kijauskas Gediminas, Kisielius Petras, Kleiza Vaclovas, Kriaučeliūnas Leonas, Kučys Antanas, Nainys Bronius, Radvila Kasperas, Raz- ma Antanas, Rudienė Marija, Skališius Edvardas, Šimitis Vladas, Šimkus Valerijonas, Šla- jus Juozas, Švedas Jonas, Tra- kis Anas, Vaičiūnas Jonas, Vait- kevičiūtė Daiva, Valkiūnas Jo- nas, Vardys Vytautas, Zakaraus- kas Vaclovas, Žadeikis Jonas, Žumbakis Povilas.

JAV LB Bostono apygardos VII-jai tarybai ir IV PLB seimui rinkti pasiūlytu kandidatų sąrašas:

I tarybą (balsuoti ne daugiau kaip už du asmenis):
1. Jančauskas Povilas, 57 m.
2. Kapočius Juozas, 65 m.
3. Makaitis Algis, 28 m.
4. Stelmokas Vytautas, 66 m.
5. Valančiūnas Algis, 24 m.
6. Židžiūnas Vladas, 63 m.

II PLB seimą (balsuoti ne daugiau kaip už tris asmenis):
1. Jančauskas Povilas, 57 m.
2. Kapočius Juozas, 65 m.
3. Šatas Donatas, 44 m.

Balsavimai įvykė 1973 gegu- žės 19-20 apylinkėse: Bostono, Brocktono ir Worcesterio.

— Dail. Romo Viesulo grafika išstatyta Temple universiteto Elhins salėj, Philadelphiaj, nuo balandžio 24 iki gegužės 20.

Balfo teismas, New Yorko valstybės teisme turėjęs įvykti balandžio 30, atidėtas į gegužės 14.

ŠAULIŲ PREMIJOS
Detroito balandžio 14-15 vy- ko šaulių suvažiavimas. Ten bu- vo paskelbta, kam paskirtos šie- met premijos už rašymą šauliš- kom temom. Pirmoji premija — 100 dol. teko Vladiu Mingėlai, II-ji premija Stefanijai Kauneli- nei — 75 dol., trečioji premija Antanui Griniui — 50 dol. Pre- mijom paskirti komisija buvo sudaryta New Yorke iš šaulių: Jono Rūteno, Jurgio Kiaunės ir Broniaus Bieliuko.

JAV LB VI-tosios Tarybos penktosios sesija New Yorke balandžio 28 d. Howard Johnson vieš- butyje, prie Kennedy aerodromo. Nuotr. L. Tamolackio

RUGIENIO KALTINIMAI KUNIGUI SUSILAUKĖ ATSAKO

**"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" Nr. 4
registruoja įvykius atakrose vykusiuose. Iš Vilniaus arkivyskupijos plačiai sustoja ties religinių reikalų įgalotinio Rugienio kaltinimu Adutiškio klebonui kun. B. Laurinavičiui ir pastarojo atsakymo laišku.**

(Tęsinys iš praėito nr.)

(Prikabės bažnyčią pastačius):

1962 iš Vilniaus pas mane atvažiavo kažkoks Sprindys. Jis pasirodė esąs saugumo atstovas. Po pasikalbėjimo jis man pasiūlė nuvažiuoti pas J. E. vysk. J. Steponavičių ir pas kai kuriuos draugus. Žadėjo net transportu aprūpinti. Mano kelionių tikslas turėjo būti, kaip jis sakė, "padėti išaiškinti kai kuriuos klausimus". Nesileidamas į jokias derybas, atsakiau, kad Antanavičium nebūsiu. (Sovietų spaudoje kun. Antanavičius vadinamas caro valdžios šnipu. Red.)

Po to pirmiausia buvau išjuoktas "Šluotoje" — satyriniame žurnale. Paskui Jūs, mane pasiūlyte 1962.VI.24. "išaiškintote", kad likusios nuo pastatytos bažnyčios medžiagos priklausė valstybei. Kai aš Jums išdėčiau, kad bažnyčios komitetas likusiomis medžiagomis man atlygino už

ketverių metų sunkų darbą, stant bažnyčią. Jūs man atsakėte, kad komitetas neturėjo tokios teisės. Keista, komitetas neturėjo teisės atlyginti už darbą dirbusiems prie statomos bažnyčios, o tik turėti teisę mokėti mokesčius. 1962.VI.24. Jūs sakėte: "Reikėjo nedirbti". Aš dirbau teisėtai. Bažnyčios komitetas mane išrinko komiteto pirmininku, o Jūs 1957.III.19. (raštas Nr. 2429) tai aprobavote savo parašu. Nors ir tuomet, kai Jūs iš manęs tyčiojotės, aš neuvau į žūlus ir jokio žūlumo nerodžiau. O iš Jūsų mano adresu veržėte veržėsi žūlumus. Aš, ramiai išklauses Jūsų pasityčiojimus, grįžęs parašiau Švenčionių Bažnyčios komitetui ir Jums pareiškimą, kad gautas iš Bažnyčios komiteto statybines medžiagas už ketverių metų sunkų darbą grąžinau Bažnyčios komitetui. O sumą, kurią aš pats investavau į na-

mo statybą, pasiūliau. Daug visur rašiau. Į visus pareiškimus gaudavau atsakymus: "teismas nutarė. Nėra pagrindo". O kaip teismas galėjo nutart neįsklausęs abiejų pusių. Trys mano pareiškimai adresuoti TSRS generaliniam prokurorui Rudenko buvo persiųsti į Lietuvos TSR prokuratūrą. Iš kur vis atsakydavo: "Nėra pagrindo švenčionių rajono liaudies teismo nutarimą užprotestuoti."

(Sąlyk) byla atsidūrė Žmogaus rankose):
Ketvirtas mano pareiškimas, adresuotas TSRS Generaliniam prokurorui, pateko į žmogaus rankas. Šis nurodė Lietuvos TSR vyriausio prokuroro pavaduotojui A. Kirjenko, kad švenčionių rajono liaudies teismo 1964.III.17. nutarimą užprotestuoti.

Kun. B. Laurinavičius pateikia ir Lietuvos TSR aukščiausio teismo 1965.VI.3. nutartį, kur rašoma: "Kadangi statybines medžiagas buvo pirktos Bažnyčios komiteto, todėl yra jo nuosavybė ir galėjo bet kam padovanoti. Dovana nėra darbo pajamos. Be to, matyti iš pil. B. Laurinavičiaus paaiškinimų, kad namo statybai buvo panaudotos ir jo asmeninės pajamos, gautos už religinių apeigų atlikimą. Minėtos aplinkybės nėra paneigtos, o taip pat nėra įrodyta, jog namas būtų pastatytas pil. Laurinavičiaus piktnaudžiavimo rezultate. Teisminė kolegija nutarė: ... Švenčionių rajono liaudies teismo 1964 m. kovo 17 d. nutarimą panaikinti."

("Nuo Ainošiaus pas Kaiposių")
"Byla perduota Ignalinos rajono liaudies teismui, kurio teisėja net į nutarimą drįso įrašyti tai, ko ji norėjo. S. Janulis per teismo posėdį pareiškė, kad ji jokiame komisijoje nedalyvavo, ji įrašė, kad dalyvavo. Pastarasis namas yra mažesnis, negu buvo leista statyti. O teisėja, priešinga mano dokumentacijai, apkaltino mane, kad aš namą padidinai. Norint užmaskuoti teisės išimones, mane iš namo išmetus, 1966 pastogėje buvo įrengtas kambariukas.

Ignalinos rajono liaudies teismo teisėja 1965.VII.7. nutarimą leido apskųsti Lietuvos TSR aukščiausiam teismui. Buvo paskirta svarstymo diena, bet teismas bylos nenagrinęs, man, paaiškėjo, kad teisėja neturėjo teisės leisti, kad jos nutarimas būtų apskūstas. Jei teisėja nesuprato, kad jos nutarimas apskundžiamas, ar ne, tai kaip ji galėjo nagrinėti bylą?"
"Ši komedija suvaidinta XX a., kai daug kalbama: žmogus žmogui turi būti draugas, bičiulis,

SPAUDA

DĖL BALFO "KRYŽKELĖS"

Drauge balandžio 17 Pr. Gr. vedamuoju atsiliespė dėl Balfio "kryžkelės". Toje "kryžkelėje" minėjo atsidūręs tris puses: buvusią Balfio valdybą, naująją Balfio valdybą ir tuos, kurie iškelė teisme bylą (Balfio 100 skyrių).

Vedamojo pradžioje pasisakė, kad "iš tolo žvelgiant neįmanoma ką nors kaltinti ar teisinti", bet toliau dvi puses ima kaltinti, ir be kaltinimo palieka tik vieną pusę — naująją valdybą. Suminėjęs Darbininko skelbtą siūlymą sušaukti nepaprastą Balfio seimą, vedamasis samprotauja: "Tačiau net pritariančiam siūlymui, kyla ir abejonė, ar tai būtų patenkinamas sprendimas. Kas gali būti tikras, kad buvusioji centro valdyba vėl neparodys apsilėidimo, laiku neparduodama pareigų, kas gali būti tikras, kad vėl neatsiras neatsakingų asmenų, keliančių formalumų klausimus ir nešančių juos į svetimųjų teismą?"

Kas mėgina imtis bet kokios iniciatyvos, dėl jos rezultatų niekad negali būti "tikras". "Abėjonės" nebėra tada, kai rezultatai jau pasirodo. Šioje Balfio isto-

rolis. Dabar, kiekvienas gali daryti išvadą, kad ateistinė moralė gyva popieriuje, bet ne gyvenime.

"Kuo aš nusikaltau? Už ką mane nubaudė? Kuo remiantis iš manęs atėmė atlyginimą už ketverių metų sunkų darbą? Kodėl pagrobtas tėvelių man skirtas palikimas?" (b.d.)

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

PUNTIUKAS GRIMZTA

"Literatūra ir Menas" kovo 31 rašo, kad, besąsūniant dirvas, buvęs nutrauktas požeminis vanduo po garsioju Puntuko akmeniu prie Anykščių ir atsiradusi tuštuma. Akmuo pradėjęs grimzti gilyn, ir kilęs pavojus jam visai išnykti kartu su tame akmenyje iškalto istoriniu paminklu — Dariaus ir Girėno bareljefu. Nuo praėitų metų rudens akmuo nusėdęs 4.4 centimetrus. Labai susirūpinta šį paminklinį akmenį apsaugoti, ir tam tikslui sudaryta komisija, kuri įpareigota kuo greičiau paruošti atitinkamą Puntukui gelbėti projektą.

Dariaus ir Girėno bareljefai buvo skulptoriaus B. Pundžiaus iškalti vokiečių okupacijos metu. Lietuvių Enciklopedijoje (XXXVI t. 458 psl.) parašyta, kad šią idėją išskelė buv. ilgametis finansų ministerijos tarnautojas Tomas Zauka. Jis 1942 Kaune sudarė komitetą, į kurį įėjo T. Zauka, pirmininkas, ir nariai — Jonas Pikčilingis, Jonas Šlepetytis, Jonas Deksnys ir Juozas Audėnas. Iš generolo Mykolo Velykio valdomo likerų fabriko buvo gauta 10,000 vokiečių markių, kurios daugiausia ir pagelbėjo bareljefus sukurti. Anykščiuose buvo sudarytas kitas komitetas, kuris daug padėjo B. Pundziui techniškai ir materialiai. (E)

MIRĖ SLAVIŪNAS

Kaip praneša Vilniuje leidžiamas "Tarybinis Mokytojas", kovo 12 mirė folkloristas, muzikologas, Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lietuvos ir užsienio literatūrų katedros profesorius Zenonas Slaviūnas. Jis buvo gimęs 1907 sausio 1 Skaudvilės valsčiu, Tauragės apskr. 1927 baigė Kražių gimnaziją, bet dėl nesuveiktos aukštojo mokslo diplomą įsigijo Vilniaus universitete 1958 — jis apgynė filosofijos mokslų kandidato disertaciją.

Z. Slaviūnas yra parašęs daug straipsnių etnografijos ir muzikologijos klausimais. 1938 išleido "Lietuvos kankles", sudarė lietuvių etnografinės muzikos bibliografiją. Didžiausias jo darbas yra trijų tomų leidinys "Sutartinės lietuvių daugialbės dainos" (1958-1959). (E)

PARAPIJA, KURI JAU NEBELIETUVIŠKA

Albany, N. Y., laikraštis "The Evangelist" (gautas B. W. Baranauko dėka) kovo 22 įdėjo Mary D. Millard reportažą apie Sv. Kryžiaus parapiją Schenectady, vadovaujamą klebono Alfonso Petraitis.

Kun. Alfonsas Petraitis

Parapija formaliai buvo įsteigta 1922 gegužės 1. Dar 1920 buvo nupirkta sinagoga už 9,450 dol. Patys vietos lietuviai ėmėsi jos įrengimo darbų. Iniciatyvos parapiją steigti parodė Kun. Juozas Židanavičius, kuris iš Amsterdamo atvykdamas į Schenectady aptarnauti vietos lietuvių. Jis buvo paskirtas ir naujos parapijos rektorium. Jau kitais metais buvo nupirktas namas klebonijai, ir paskirtas pirmas klebonas Kazimieras Bičkauskas. Metrikų knygoje įrašytas pirmas jo krikštytas naujagimis Stanley Miniukevičius.

Antas klebonas buvo Mykolas Daumantas, trečias Antanas Deksnys. Nuo 1927 klebonas Konstantinas Strimaitis, kuris čia išbuvo iki 1933, paskui buvo iškeltas į Albany, o Sv. Kryžiaus klebonu paskirtas Alfonsas Orvidas. Jis buvo silpnos sveikatės, ir 1955 administratorium čia paskirtas Alfonsas Petraitis; klebonu jis buvo paskirtas tik 1967.

Gali stebinti, kad tik po 12 metų darbo jis paskirtas klebonu. Tai dėl to, kad jis buvo nau-

jos pokarinės imigracijos. Gimęs Lietuvoje ir seminariją baigęs Vilniaus, nuo bolševikų okupacijos atsidūręs Vokietijoje, paskiau Anglijoje, tik 1951 pasiekė Ameriką.

Dabar jo parapijoje tėra 100 šeimų. Nežinia, kiek jų yra lietuviškų. Bet lietuviškų mišių bažnyčioje nebėra. Tačiau, kaip rašo korespondentė, lietuviškos giesmės giedamos įvairiomis progoms. Giedamos vietos choro, kuriam vadovauja vargonininkė Mrs. Sally Stanton. Ar "himnai giedami prisimenant žmones to krašto, kuris tebėra Sovietų okupuotas ir kuriame religija persekiojama, kunigai kalinami arba ištremiami".

Sv. Kryžiaus bažnyčia, Schenectady, anksčiau buvusi žydų sinagoga.

SPARTA — Rašomos mašinos (v. rankomis, radio, apy. TV, organiniai, iv. izmo mašinos — pigiausios) Franklito kuo interesuojasi, ir žymų autentiškų katalogus gaunasi iš SPARTA sav.: J. L. Gledratlis, 10 Barry Dr. E Northport, N.Y. 11781. Tel. (516) 787-0865.

ANTANAS J. SAVELSKIS — Lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-03 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutalpa kabinus laido-tuvės. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARBEVA — GRAFORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 21 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-Conditioned. A. J. Balkon-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 800 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-9043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir pėprastus. Pirmas pataravimas įdodant naštąs dalia. Aptarnaujant Queens ir apylinkės Lietuvius Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kasas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įgyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUVUS FUNERAL HOME. Mario Talsira, Jr. Laidotuvių direktorius. 490 Lafayette St., Newark, N.J. 07102; tel. MARK 2-5173. Paruošiamos garbėngos laido-tuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermėms: dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ eluoninių įstaiga atlieka visus pataravimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Dėdels prekių paskirkimas. Šėdėlingas ir greitas pataravimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance, Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, laidų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šėdėdieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Balė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami laidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie-tama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams Pristatom į namus lietuviškus sklandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

ŠIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyčiams tortai. Dėdia ir Albertas Raščūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5196.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų artimiesiems — impo-tuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės mašytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės škaros ir šėdėliai — geriausias rėdies pigiausiasis kainomis. Specialus pataravimas paruošiant pakuotes į Europą. Užskirkite ir įstikinkite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinių atvirukai, vėlavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoj (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitę.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ
Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.
— Gėlės įvairiomis progoms —
Maloniai kviečiame katminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Cia rasite nuoširdų lietuvišką pataravimą.

Lietuviško stiliaus paminklū sukuriame ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAvenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ AGENTORA

VYTIS
Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visose kelionių reikaluose:

LEKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAIMS (ekskursiniai biletai)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
ŠERMĖMS

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Štraipsnius ir korespondencijas redaktorius laisvo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Varžtus veržia tampriau

Pagausėjo žinios apie varžtus, kuriuos Maskva veržia vis tampriau apie asmenį, apie religines, apie tautines grupes.

Nuo veržimo jau neapsaugoja asmens nė didžiuliai nuopelnai Sovietų Sąjungai — toki kaip hidrogeninės bombos pagaminimas. Jos autorius Andrei Sacharovas liberalūs pareiškimai, jo vadovavimas žmogaus teisių gynimo komitetui ilgai buvo toleruojami. Bet dabar ir Sacharovas tardytas. Dėl jo 1968 paskelbto manifesto Literaturnaja gazeta jį dabar — ne 1968 metais! — išvadino "jurodyvy", maždaug šventuolėliu, kvailiuku. Jo dukterį ir posūnį pašalino iš aukštųjų mokyklų.

Literatūriniam gyvenime jau šiais metais buvo iškritikuotas poetas Voznesensko ir kt. dėl nepakankamos ištikimybės linijai. Iškritikuoti juos turėjo kiti rašytojai, net jų draugai, kurie norėjo užsitikrinti sau gerą partijos akį.

Nuo 1971 pabaigos saugumo pagriežintai sekama pagrindinė spauda "Kronika", kuri rodėsi nuo 1968 metų kas du mėnesiai. Suimti dėl jos istorikas P. I. Jakiras ir Krasinas. Tardymų jie neatlaikė, ir tarp tardomų atsirado jau dešimt asmenų. Tardoma ir jakiro dukterė Irena. "Kronika" pusė metų nepasirodė.

Varžtai tampriau veržiami apie religines grupes. Žinomi įvykiai Lietuvoje pereinamais metais. Naujai garsėjo Jehovos liudytojų byla Klaipėdoje. Sprendimas — 5 metai kalėti.

Veržia tampriau apie tautines grupes. Jau pereinamais metais buvo užpultas Kirgizijos istorijos profesorius K. Nurbekov. Jį kaltino, kam iš "apsisprendimo teisės" jis padaręs "fetišą"; kam jis kišimasis į kitos tautos vidaus reikalus vadinęs "agresija" ir "aneksija". Buvo apkaltintas ir

kitas istorikas R. Turganbekov, kam jis idealizavo Kirgiziją prieš 1920 metus, kada ji dar nebuvo sovietinė.

Naujausi kaltinimai ištiko Ukrainos buvusį partijos sekretorių, dabar Maskvoje politbiuro narį ir min. pirmininko pavaduotoją Selestą. Selestas prieš trejus metus parašė knygą, kurioje dabar (vėl: dabar, ne prieš trejus metus!) jo vietininkas partijos sekretorius Ščerbitskis rado idealizuojamą Ukrainos praeitį ir "neteisingai parodytą Ukrainos išjungimą į Sovietų Sąjungą".

Chr. Sc. Monitor bal. 25 po informacijos, kad Gruzijoje išimti iš pareigų daugiau kaip 25 partijos bei vyriausybės aukštieji pareigūnai, papildomai informuoja: "Kaltinimai dėl nacionalizmo buvo kartoti Armenijoje, Azerbeidžane, Uzbekistane ir Lietuvoje."

Taip, ir Lietuvoje. Čia Maskvos nepasitikėjimas juo didesnis, kad tautinės sąmonės apraiškos sutampa ir viena kitą remia su religinės laisvės siekimais. Religijai žmonėse silpninti buvo pavesta Mokslų akademijai paruošti propagandinius teigimus, kad Lietuvos "klerikalai" buvo Hitlerio talkininkai. Tai įprastinis vadinamas "didžiojo melo" triukas sovietinėje propagandoje.

Minėti Maskvos veržiami varžtai iš kitos pusės rodo, kaip pavertose tautos yra gyva ir skleidžiasi naujai ženklausi tautinė sąmonė, jei reikia vis tvirtesnių Maskvos varžtų jos augimui sulaukyti.

Sacharovas teigė, kad Vakarų detente tik padaršino Maskvą labiau varžyti asmenines, religines ir tautines laisves.

Įlinginės pastabos
Laikraščiuose ir žurnaluose, pirmuose ar paskutiniuose puslapiuose, skaitome apie sukaktuves ir subkultūrininkus. Paminimi įvykiai ir asmenys, turintieji didesnę ar mažesnę reikšmę mūsų gyvenime.

Neišvengiama, kad, vertinant įvykius ar minint asmenis, pasi-taiko šaltumo ir asmeniškumo. Retai kas pašo ant seno lotynų priežodžio: Amicus Plato, magis tamen amica veritas! — Bičiulis Platonas, bet labiau bičiuliška yra tiesa. Pas mus dažnai yra vadovaujamasi priešinga taisykle: Amica veritas, magis tamen amicus Plato! Keliami ir aukštinami daugai, bet nutylimi, nepastebimi tie, kurie draugais nelaikomi. Kartais darosi tiesiog kaktu, kai skaitai minimą vieną jubiliatą, o nerandi nė žodžio apie kitus du jubiliatų, nors jie visi trys drauge atšventė savo kapos metų jubiliejų. Ką darysi, esame žmonės!

Įdomi asmenybė

Po šių kelių įžanginių pastabų noriu paminėti vieną iš tų užmirštų, nepaminėtų jubiliatų, nors savo asmenybe jis yra ir įdomus, ir didelis, ir statytinas pavyzdžiu visiem, ypač jaunajai kartai. Jis yra prel. Leonardas Gižinskas, pernai atšventęs 55 metų kunigystės sukaktį ir ta proga iš monsignorų pakeltas į popiežiaus rūmų garbės prelatatus. Siemet jis pasiekė 80 metų slenkstį.

Prel. L. Gižinskas yra kilęs iš senos, kilmingos lietuviškos bajorų Gižinškos. Gižai aktyviai dalyvavo 1863 sukilime ir dėl to skaudžiai turėjo nukentėti. Jų turtas buvo konfiskuotas. Du prelado dėdės buvo ištremti į Sibirį ir ten mirė. Jo tėvas buvo sužeistas. Jis išvengė ištrimimo ir mirties bausmės tik dėl savo jauno amžiaus: tebuvo tik 16 metų.

Jauniausias sūnus gausioje šeimoje.
Prel. Leonardas gimė 1894 gruodžio 17. Jis buvo tryliktas vaikas gausioje, Dievo palaimintoje, Gižinškų šeimoje. Patį jauniausią savo sūnų tėvas norėjo matyti karininką ar diplomatą. Todėl pasiuntė jį mokytis į Maskvą į kunigaikščio Lazarevo institutą. Tačiau tėvo norai nerado atgarsio Leonardo širdyje. Dievas jį kvietė rinktis kitą kelią. Palikęs Maskvą, jis grįžo į Lietuvą ir pareiškė savo apsisprendimą stoti į Kauno kunigų seminariją.

Aukščiausiais pažymiais baigė seminariją
1911 m. denį Leonardas atvyko į Kauną ir buvo priimtas į viet-

PREL. LEONARDAS GIŽINSKAS — GARBINGAS JUBILIATAS

PREL. LADAS TULABA

nę kunigų seminariją. Ją baigė aukščiausiais pažymiais 1915 pavasarį.

Seminarijos vadovybė rekomendavo Leonardą aukštesnėm studijom Petrapilio dvasi-nėje akademijoje, kadangi buvo per jaunas priimti kunigystės šventimus ir kadangi buvo nepaprastai gabus mokslui. Deja, karo veiksmai jau buvo pasiekę jo tėviškę. Leonardas nenorėjo likti atskirtas nuo savųjų. Todėl pasirinko grįžimą į tėviškę, kad karo pavojų metu būtų su tėvais ir juos globotų. Tėvai buvo likę vieni, nes kiti vaikai buvo sukūrę savo šeimas ir gyvenė atskirai. Tėviškė buvo netoli Vašukėnų, kur dėl karo veiksmų buvo perkelta Kauno kunigų seminarija. Jaunas subdiakonas Leonardas, padedamas seminarijos profesoriaus prel. P. Januševičiaus, Vašukėnuose įsteigė pirmąją lietuvišką mokyklą, kurioje ėmėsi ir mokytojo darbo.

Kapellionavo ir gilino studijas

Karui einant į pabaigą, pavyko grįžti į Lietuvą arkivysk. P. Karevičiui. 1917 metų pradžioje jis įšventino į kunigus Leonardą drauge su kitais dviem kurso draugais.

Pirmuosius kunigystės metus Leonardui teko praleisti vikaru Naujamiestyje, Panevėžio apskrityje. 1919 perkeltas į Jurbarką Saulės gimnazijos kape-

lioni pareigom. Nuo 1922 iki 1924 ėjo kapeliono pareigas Kupiškėje. Iš Kupiškio buvo atkeltas į Kauną ir paskirtas kapelionu į Simono Daukanto mokytojų seminariją ir į rusų gimnaziją. Tuo pačiu metu gilino studijas Vytauto Didžiojo universitete teologijos fakultete, įsigydamas teologijos licenciatos laipsnį. Nuo 1926 paskirtas kapelionu į Rokiškio gimnaziją, kur išbuvo iki 1940, kada pasitraukė į Vokietiją.

Mokiniai jį prisimena su pagarba ir meile

Kaip kapellionas, jubiliatas pasižymėjo didele išorine ir vidine kultūra. Jis žavėjo jaunuolius savo asmenybe. Gal dėl to didelis skaičius jo auklėtinių pasirinko kunigystės kelią. Man pačiam teko būti seminarijoje su trimis buvusiais kun. Leonardo mokiniais, kurie su didele pagarba ir meile kalbėdavo apie savo buvusį kapelioną. Ne tik eilė kunigų, bet ir žymių pasauliečių yra buvę kun. Leonardo mokiniai ir jį prisimena su pagarba ir dėkingumu. Būdamas didelės išminties ir aukštos kultūros, būsimasis prelatas mokojo su visais bendradarbiauti, visiem būti autoritetu, visiem reikšti savo dvasinę įtaką.

Tremtyje bei išveivijoje

Pasitraukęs į Vokietiją ir nešdamas tremtinio dalią, kun. Leonardas dar gilino savo studijas

Muencheno universitete, klausydamas meno istorijos ir vokiečių literatūros kursus. Tuo pačiu metu jis įsijungė ir į lietuvišką sielovados darbą, aptar naudamas lietuvius tremtinius Muenchene ir apylinkėse.

1949 iš Vokietijos išvyko į JAV. Ėmėsi sielovados darbo ten, kur labiausiai truko kunigų. Apstojto Wheeling diecezoje, West Virginia. Čia tyliai, bet sėkmingai tarnavo Dievui, eidamas klebono pareigas. Tik atšventęs 50 metų kunigystės jubiliejų, pasitraukė iš parapijos darbo ir persikėlė į Detroitą, kur šiandien ramiai gyvena poilsio namuose Carmel Hall.

Plunksnos darbininkas

Prel. L. Gižinskas yra ne tik uolus kunigas ir žymus pedagogas, bet taip pat ir plačiai žinomas plunksnos darbininkas. Kai tik paliko seminarijos suolo, jis pradėjo reikštis spaudoje, rašydamas straipsnius įvairiomis temomis. Spausdoje beveik per 60 metų jis reikšėsi ir kaip mokslininkas, nagrinėdamas įvairius teologinius ir filosofinius klausimus, ir kaip žurnalistas, svarstydamas įvairius gyvenimo apraiškas. Atsimenu gerai jo įdomius straipsnius Tiesos Kelyje. Su pasigėrėjimu ir nuostaba skaičiau jo aštrius, bet teisingus pasisakymus Darbininke dėl naujų reformų ir reformatorių, kuriuos matome ir išgyvename nūdien bažnyntiniame gyvenime. Ypač vertas pagarbos dėl savo studijos, išspausdintos atskirais straipsniais Darbininke, apie evoliucijos teoriją. Čia prelatas parodo didelę savo erudiciją ir aštrų protą. Nežinrint metų, kurie jau slegia jo pečius.

Jubilato įvertinimas

Kilni ir turtinga kun. Leonardas asmenybė buvo, yra ir bus įvertinta už, kurie jį pažįsta. Jį įvertino už nuopelnus Bažnyčiai ir Šv. Tėvas. Kai jis šventė 50 metų savo kunigystės jubiliejų, Šv. Tėvas Paulius VI jį pakėlė į monsignorus, o pernai, kai jis atšventė 55 metų kunigystės sukaktį, jam buvo suteiktas popiežiaus rūmų garbės prelado titulas.

Prelatui Leonardui einant į 80 amžiaus metus, tenka jam linkėti daug sveikatos, kad galėtų būti darbingas ir naudingas Dievui ir mums.

Žinau, kad šiame trumpame straipsnyje tegalėjau duoti tik netobulą prelado paveikslą. Jo asmenybė išsiskleis ir pasirodys visame savo didume ir garzume tik laiko, tik istorijos perspektyvoje.

Prel. Leonardas Gižinskas

JUDAS IŠ KVERIOTO
PRANAS MUNDEIKIS

7 — Nebijokite! Kelkitės, ir eikime pas kitus.

— O ko mums beiti žemyn? — sušuko jie visi trys. — Pastatykime čia tau sostą, ir mums visiems bus gerai!

— Jūs nežinote, ko prašote! — suraukė antakius Jėzus ir juos sudraudė. Grįždamas atgal, jis visus tris primokė, kad nieko nesakytų kitiems, iki jis bus prikaltas prie kryžiaus ir trečią dieną prisikels iš numirusiųjų.

Šitai girdėdamas, Petras vėl pašoko prašyti:

— Ne, Viešpatie! Tau šitai niekuomet neturi atsitikt!

— Pasitrauk gi tu nuo manęs, šėtone! — pastūmė Jėzus Petrą žemyn. — Taigi tu esi man kaip gundymas! Kaip gi tada bus įvykusi valia to, kuris mane yra siuntęs? Kaip ilgai aš jus pakęsiu? Klausotės ir negirdite, regite ir nematote.

Jokūbas su Jonu net apkūmščiavo Petrui šonus, kad jis įsikarščiavęs nebesusigaudo, ką pasako. Petras gi aiškino, kad jis tai padaręs netyčia: vien iš tos didelės meilės Jėzui, nes jis

jokiu būdu nenorįs matyti jį nužudytą.

Jėzus vėl meiliai apkabino Petrą per petį ir atleido jo išsišokimą. O kada jie vėl sugrįžo prie visų, Jėzus net tris kartus paklausė Petrą:

— Simonai, Jonos sūnau! Ar myli mane labiau kaip šitie?

Petras mušėsi į krūtinę ir nuširdžiai prisiekinėjo, kad myli. Tuomet Jėzus prie visų jam iškilmingai pažadėjo:

— Petrai! Tau duosiu savo karalystės raktus. Ką įleisite, bus įleistas; ko neįleisite, bus neįleistas. "Kefas"! Ant tavęs aš pastatysiu savo namus, ir, sakau jums, pragaro vartai jų nesugriaus!

Čia pat buvo atsiradęs ir Judas; net išsižergęs klausėsi, kas atsitiko. O tai girdėdamas, dar labiau susikrūmė. Jis stovėjo, mirkčiojo ir viršutiniiais dantimis kramtė apatinę lūpą. Tada greitai nuo diržo atrišo piniginę, mirkčiojo ir viršutiniiais dantimis kramtė apatinę lūpą. Tada greitai nuo diržo atrišo piniginę, drebantiomis rankomis atkišo Petrui, o dar labiau drebantiomis lūpomis pasakė:

— Tel Galį pasiimti ir šitai! — Na, tai čia dabar? — su-

mišo Petras. — Bent jau nebū-tumei toks piktas!

— Juda! Kas gi jau atsitiko?! — Judai! Kas gi jau atsitiko?! — Tu daryk savo darbą, tegu Petras daro, kas jam pavesta!

Judas minutėlę pasigalvojo, akis įbedęs į žemę, o paskui vėl greitai prišio pinigų kapšelį ten, kur jis buvo, ir, nieko niekam nesakęs, nusiramino. Atrodė, kad jis vėl savaip suprato: kad ūkio prievaizda, tur būt, didesnis už raktininką ir kad jis vis tiek dar tebėra didesnis viršininkas.

Čia Jėzus vėl juos mokė, sakydamas kad niekas negali tarnauti dvim ponam: mamoni ir Dievui.

Ir taip čia jie pasilikė dar dešimtį dienų. Jis atsakinėjo į jų klausimus, aiškino, kas dar nebuvo suprasta, mokė kasdien susirenkančius žmones ir pagydė daug ligonių. O į galą šito laiko jis juos suskirstė po du, davė jiems galios išvarinėti velnius bei pagydė ti ligonius ir išsiuntė skelbti Evangelijos.

Kada jie vėl visi sugrįžo — o tai buvo jau apie vidurdiemį, Judas atsirado paskutinis. Jis buvo labai nusiteikęs ir vėl, kaip pačioje pradžioje, juokavo. Pini-gų jis parsinešė ingi daugiau kaip kiti ir dėl to pagristai didžiavosi. Jis net gyrėsi, kaip jam gerai sekėsi darbas; ypač Tomui ir Petrui: Tomą jis laikė savo draugu, o Petrą, kaip visada, mego papešioti ir, kur tik nu-

terdamas, apjuokti. Mat, Petras, kaip šakalys ratuose, painiojosi jo take: negana to, kad jis visą laiką labai saugojo nuo Judo savo jaunutę dukrą Veroniką, bet ir dėjosi visą laiką didesniu viršininku už Judą. Su Tomu tai jis mieliai pasišnekėdavo ir pasi-kalbėdavo. Taigi ir dabar sugrįžęs jis atidarė visą savo širdį Tomui ir Baltramiejui, su kuriuo jis buvo kartu išsiųstas į žmones jų mokyti ir gydyti.

Gydyti žmones kažkodėl Judui ne taip gerai sekėsi, kaip išvarinėti velnius. Tai tvirtino ir Baltramiejus. Judas juokėsi atsi-versdamas ir gyrėsi, kaip jis tuos velnius išvarinėdavo.

— Vyručiai! — nežinia, ar jis jiems melavo, ar teisybę sakė. — Aš sugalvoju naują būdą, daug geresnį, jiems išvaryti; aš su jais geruoju: lyg jie būtų mano bro-liai ar draugai... Pasižitiuriu į apstėjį ir sakau: "Velniukai, nebūkit pasitę!... Dabar išei-Kit, o kai aš kitur nueisiu, jūs vėl galėsite atgal sugrįžti". Ir, įsivaizduokite tik, šitai jie manęs daug labiau klausydavo, negu aš būčiau juos piktuoju va-ręs...

— Kad tu čia dabar pasakas, tur būt, pasakoji? — netikėjo To-mas. — Kiek aš žinau — vel-nias piekda, nieko geruoju ne-vienam nėra padaręs.

— Man dar... spyrėsi Ju-das tuo labiau, kad ir Baltramie-jus tvirtino Judo sugebėjimus iš-varinėjant tas žmonių piktybes.

— Bet dėl vieno reikalo tai jie ir manęs neklausydavo, — juokėsi Judas. — Atrodo, nesupran-tu net, kodėl jiems labai nepa-tikdavo, kai aš už jų išprašymą iš to žmogaus arba iš jo gim-i-nių užmokėti paprašydavau...

— Na?.. Argi aš nesakiau, kad velniui nepatinka ką nors dovanai duoti?.. Būtumei sa-vo sielą jiems pažadėjęs — bū-tų tau leidę pinigų maišus pri-sipilti, — juokavo Tomas.

— Kvailas aš, ar ką? — vėl juokėsi Judas, net leipdamas. — Derėsiuos aš ten su kokiais velniukais, kada mūsų viešpats šitoks galingas, kad net mums jau davė dalį savo valdžios... O kai ateis jo valanda, taigi, tur būt, dar daugiau šitokios valdžios jis mums pridės?.. Jūs vyručiai, tur būt, ne nepagal-vojojot apie tai?

— A!.. Tu buvai pliurpalas ir pasiliksi pliurpalas! — pamojo dešine ranka žemyn Tomas.

— Ne, nei! Jis ne pliurpalas! — gynė Judą Baltramiejus. — Aš pats mačiau, kaip jis labai lengvai juos išprašydavo.

Baltramiejui irgi sekėsi vel-nius vaikiyti. Bet jis juos vary-dami piktuoju, be pasigailėjimo; dažnai net abi kumštis sugniau-žęs ir dar pagrūdomas. Kartą vienas toks didelis islėkė, lyg būtų šimtas jaučių sumaroję ir subaubę. Baltramiejui buvo de-delio noro jį sugauti ir grandinėmis surišti, bet bestija kažkur pasislėpė.

Netrukus po to — galėjo būti pirma diena marsinio mėnesio — Jėzus vėl įsakė susirinkti vi-siems. Be dvylikos mokytiųjų, ten dar buvo Salomė, Zebedie-jaus sūnų motina, Marija ir dar kita Marija (iš kurios Jėzus buvo išvaręs net septynis velnius) ir Simono Petro dukra Veronika. O taip visiems vėl susirinkus, lie-pė tuojau pat pasirušti ilgesnei kelionei.

Kitą rytą, ką tik praašūs, jis visiems pasakė, kad jam laikas jau eiti į Jeruzalę. Ten jis bus įstatymo mokytojų išjuoktas: jam reikės daug dėl to kentėti ir mirti.

Judas, šitai išgirdęs, sudrebė-jo. Jam niekada nepatikdavo Jė-zaus kalbos apie mirtį, bet šį kar-tą jau buvo labai aiškiai pasaky-ta, o tai jau grovė bei kolkį jo planą. Jis vilkosi galvą nunari-nęs iš paskos ir tarp savo visų asmeniškių idėjų nieko daugiau nebeamatė, kaip tuščią skylę, ku-riose išsišiepęs kabėjo jo sugai-tas laikas ir nebeįnumaldomas piktumas.

Nors, teisybę pasakius, pra-džioje buvo ir visi nuliūdę: ku-riam čia malonu, kad vienas iš jų eity mirti... Bet kai įstėjo, kai vieni su kitais išinėkėjo, tai ir pamiršo. Bendra nuotaika pagė-vo ir Judą, nors jis pradžioje ir rimtai galvojo: ar jam dar eiti, ar jau nebeiti?

(bus daugiau)

Iš sovietinės keptuvės

Paleckio vizitas
Paleckis aplankęs silpnapročių sanatoriją, netoli Vilniaus. Iš anksto pamokyti pacientai sveikinę "tarybų" Lietuvos "galvą" mosiskuodami rankomis.
Tik du vyrukai, stovėdami nuošaliau, susilaukę nuo salutaavimo. Priėjęs prie jų korespondentas ir paklausęs:
— O kodėl jūs nesveikinate draugo Paleckio?
— Kad mes nesame bepročiai, o tik sargybiniai.

Sovietų Rusijoje
— Ar tiesa, kad Sovietų Rusijoje dantis traukia per nosį?
— Galimas daiktas, nes ten žmonės bijosi praversti burnos.

Jau sėdi
— Mano Viktoriui jau keturi mėnesiai, — sako viena motina kitai.
— Mano Vytukui tik trys, bet jis jau sėdi...
Prie jų priėjo kaimynas ir, baidliai apsidairęs, pusbiaisai paklausė:
— Už ką?

Atsilikę amerikiečiai
Grįžęs iš Washingtono rumunų delegacijos pirmininkas pasakoja savo draugam partiečiam apie Ameriką:
— Kiek galėjau patirti, tai visi amerikiečiai gyvena gražuose namuose, visi gerai apsidėję, važinėjasi šauniais automobiliais ir neblogoi valgo.
— Na, tai yra tas pats, ką rusai mum pasakoja, — atsakė vienas draugų. — Tas parodo, jog amerikiečiai yra atsilikę. Jie dabar gyvena taip, kaip mes gyvenome buržuazinės tvarkos laikais.

Sovietinė patarlė
— Nesistenk atlikti šiandien to, ką gali padaryti rytoj, o viso, ką gali suvalgyti šiandieną, neatidėliok kitai dienai.

Atpažino sūnų
14-kos metų komjaunuolis buvo išsiųstas iš Maskvos į Kaukazą perorganizuoti ten vietinį jaunimą.
Dvidešimčiai metų praėjus, prisiminė jis savo motiną Maskvoje ir pasiryžo ją aplankyti.
Komjaunuolio motina labai jaudinosi, kaip ji atpažins savo sūnų po tiek metų nesimatymo.
Nuėjo į geležinkelio stotį pasitikti, pasitikėdama motinišku instinktu.
Atvykus traukiniui, šimtai keleivių skubėjo prie išėjimų, bet komjaunuolio motina be jokio abejojimo puolėsi barzda apžėlusiam, su juodais akiniais, vyrui ant kaklo.
— Mama, kaip gi tu mane pažinai? Juk ta barzda ir juodi akiniai...
— Tik pagal palatą, Alioska, tik pagal palatą. Juk aš jį pati lopiau. Juk tai tie patys lopai, kuriuos aš prisiuvau...

Panašumas
— Tėte, aš įsitikinusi, kad Gustavas tau patiks.
— Ką, jis turi pinigų?
— Kaip jūs abu panašūs! Lygiai to paties jis klausė apie tave.

Žvilgsniai
— Tik įsivaizduokite, vakar

Iš pašpekusių
— Ar Lubianka yra aukščiausias pastatas Sovietų Sąjungoje?
— Taip, nes iš jos požemių matosi kelias į Sibirą...
— Ar automobilis "Zaporoziec" gali išvystyti 120 kilometrų per valandą?
— Taip, jeigu jis rieda nuo aukšto kalno...

Pasikalbėjimas Vilniuje
— Koks yra skirtumas tarp nelaimės ir tragedijos?

— Jeigu, pavyzdžiui, Sniečkus ikrystų į gilų ežerą, tai būtų nelaimė. Bet jeigu kas jį ištrauktų iš vandens, tai jau būtų tragedija.

Važiuokit namo
Kubos sostinėje Havanoje ant pastato sienos buvo nupieštas užrašas: "Amerikiečiai, važiuokit namo!"

Po kurio laiko po tuo užrašu atsirado kitas: "Ir mane paimkit drauge!"

BALYS PAVABALYS

CRAZY LITWACK

I am "crazy Litwack",
Atkaklus ir paikas.
Negaliu suprasti,
Ką man kalba laikas.

Nieko neišmokau
Aš pas dėdę Samą
Ir neįsitraukiau
Į Maskvos programą.

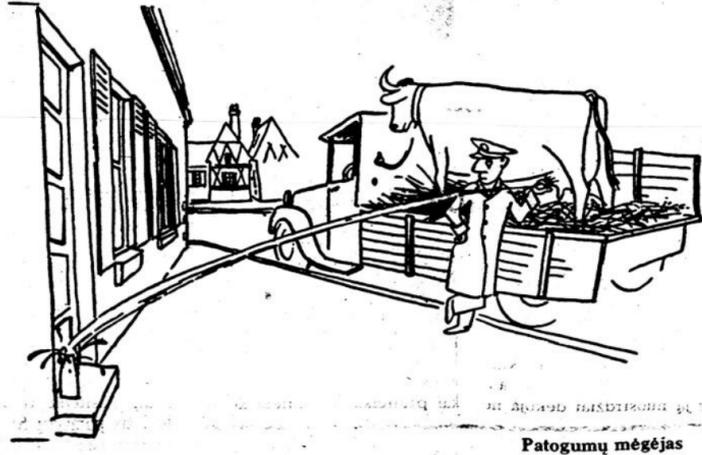
Nei aš integruojus,
Nei liberalėju,
Nei man skirta būti
Riausių sukėlėju.

Nei buvau aš rudas,
Nei esu raudonas.
I am "crazy Litwack",
Trenkto būdo ponas.

Akrobatams ir diplomatai

Per galvą verčias akrobatams,
Iškeldami aukštai kulnus.
Per virvę eina diplomatai.
Šaunus jų sportas ir kilnus.

Be sporto nieko nėra įmanomo.
Be jo nėra meilės nėra gyvos.
Nėra taikingo sugyvenimo
Anei kartų kovos.

NEUTRALŪS JUOKAI

Bandymas
— Šis žmogus labai sąžiningas — jis nei vinies nepaima.
— Aš bandymui su vinim per daug nepasitikiu. Bandyk jo sąžiningumą su 100 dolerių.

Vairuotojas
— Tu taip skubėjai išlaikyti egzaminus vairuotojo teisėm gauti, o dabar nevažinėji. Kodėl?
— Todėl, kad nenoriu tų teisių netekti.

Poteriai
Seimininkė davė elgetai kiaušinių. Kai šis ėjo iš pirkios, užpuolė šunys. Besiginant nuo šunų, iškrito kiaušiniai ir sudužo. Elgeta šuktelėjo:
— Va, kaip į balą trys Sveikamarijos!

Panašumas
— Tėte, aš įsitikinusi, kad Gustavas tau patiks.
— Ką, jis turi pinigų?
— Kaip jūs abu panašūs! Lygiai to paties jis klausė apie tave.

Žvilgsniai
— Tik įsivaizduokite, vakar

Patarimas
Vienas draugas skundžiasi kitam:
— Prašė prisipyręs tas Petrelis paskolinti 50 dolerių. Paskoliniau be jokio dokumento, o dabar jis ir akių neberodo.
— Tai tu jam parašyk laišką ir paprašyk, kad grąžintų 100 dolerių. Jis tada atrašys, kad tėra skolingas tik 50 dolerių, bet tu jau turėsi dokumentą.

Garbinga įstaiga
Nusikaltėlis jau kelintą kartą atsiduria teisme. Pritrūkęs kantrybės teisėjas subara jį:
— Ar tau negėda jau kelintą kartą čia pasirodyti?
— O ko man turi būti gėda? — sako nusikaltėlis. — Juk teismas yra garbinga įstaiga.

Šeimoy
Vyras sako žmonai:
— Man nepatinka, kad tu taip trumpai apsikirpai.
— O, šitaip? O tu mano nuomonės ar atsiklausei prieš nuplikdamas?

ANT MEDINIO ARKLIUKO

Rungtynėse
Mažas Jonukas sėdi stadijone geroj vietoj ir smalsiai stebi futbolo rungtynes. Šalia sėdįs žiūrovas užklausia:
— Ar tu jau galėjai pirkti tokią brangią vietą?
— Ne, aš turiu savo tėvelio bilietą.
— O kur tavo tėvelis?
— Namie. Jis dabar ieško bilieto.

Skirtumas
Mokytojas klausia Jonuką:
— Koks skirtumas tarp žaibo ir elektros?
— Toks, kad už žaibą nereikia mokėti.

Abstraktas
Dailininkas abstrakcionistas guodžiasi savo draugui:
— Atėjo ponias, kurios portretą aš neseniai nupiešiau, ir paprašė, kad pakeičiau jos akių spalvą.
— Tai pakeisk!
— Lengva pasakyti! Aš neatsimenu, kurioj vietoj tas akis nupiešiau!

Atsargumas
Prieš operaciją gydytojas sako medicinos seseriai:
— Paduokite man spiritą.
Ligonis:
— Gydytojau, gal geriau išgerkite po operacijos?

Vagystės
— Kaltinamasis, ar prisipažįstate, jog įsilaužėte į parduotuvę ir vogėte drabužius?
— Taip.
— Bet juk jau ir anksčiau vogėte. Netgi tris kartus. Kodėl?
— Niekaip neradavau tinkamo numerio iš karto, ir grįždavau tuos drabužius pakeisti.

Vagystė
Į butą įsibrovė plėšikas ir, grąšindamas moteriai peiliu, sušvokštė:
— Tučiuojau pasakykite, kur pinigai. Jei ne — tai jus užmušiu.
— Jei pasakysiu, ar manęs neliesite? — drebėdama paklausė moteris.
— Prižadau neliesti, jei geruopu pasakysite.
— Pinigai banke.

Piršlybos
Seniau buvo moda: kai atvažiuoja piršliai, tai mergina, nors ir susikalbėjus su jaunikiu, vis tiek pasislepia. Kartą atvažiuo piršliai pas Kotrę. Ji užlipo ant pirkios ir pasislėpė. Piršliai klausia, ar leis dukterį už jaunikio.
— Kad gi dar jauna, — sako tėvas.
Duktė išgirdo ir piktai šuktelėjo iš viršaus:
— Matai, kai dirbti, tai jau nejauna, o kai tekėti, tai jauna!

Argumentai
Vienoj viešoj vietoj būdavo baisiai prirūkyta. Ten buvo iškabintos lentelės su užrašais: "Čia nerūkoma", bet jos nieko negelbėjo. Kartą šlavėja nuėmė visas lenteles ir pakabino naują su užrašu: "Rūkyk, rūkyk, greičiau nudvėsi". Naujasis užrašas geriau paveikė rūkytojus.

Atsargumas
Gailėstingoji sesuo klausia automobilistą:
— Kodėl jūs visą dieną važiuojate aplink mūsų ligoninę?
— Matote, aš šiandien pirmą kartą sėdau už vairo.

Laimė
Sūnelis vakare plaunasi kojas ir užkliusia namytę:
— Mima, ar tu patenkinta, kad aš ne išklyso?
— Taip, — atsako nustebusi motina.
— Iš patenkinta. Jeigu aš būčiau arklys, man tektų plauti keturis kojas.

Viešnia
Aplinkūsi seserį teta grįžta namo ir sako bėmiukui:
— Tu dabar mane palydėsi į stotį.
— Ne, negalėsiu, — atsako bėmiukas, — kai tik tu išėsi, mes padėsime valgyti.

Imperatorius
Mokytojas aiškina per istorijos pamoką apie Romos imperatoriaus Prisiminė vieną žiaurų valdovą:
— Tas žiaurus valdovas išžudė daug krikščionių, jo vardas — Neoras. Nebus sunku atsiminti, nes vienas iš jūsų tuo vardu tui šunį.
Kitą dieną mokytojas tikrina mokinių žinias. Kreipiasi į vieną mokinių klausdamas:
— Kaip vadinosi tas žiaurus valdovas, apie kurį vakar pasakojau?
Mokinis tyli.
— Prisimink vieno šunies vardą.
— Imperatorius vadinosi Margis, — greit atsakė mokinis.

Modernus menas
Du bėmiukai meno parodoj žiūrį abstraktą, kur drobėj prireptu dvi juodos dėmės.
— Bėkim lauk, kol jie mūsų neapalmino! — susirūpinęs viens pataria antram.

Moksleiviai
— Daugiau į mokyklą neisiu, — pareiškė motinai pirkmoks.
— Kodėl?
— Rašyti nemoku, skaityti — taip pat, o kalbėti mokytoja neleidžia. Tai ką man ten veikti?

Mokykloj
Mokytojas:
— Kurie dantys atsiranda pasuktinai?
Mokinys:
— Aukšiniai, pone mokytojau.

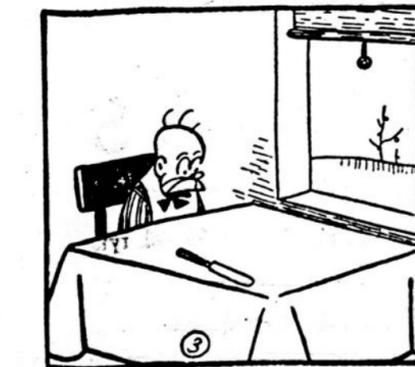
Skausmai
— Prašau man duoti vaistų nuo skausmo, — prašo bėmiukas vai stinėj.
— O kas tau skauda?
— Kol kas nieko. Bet mokytojas įrašė pastabą, tai gali skaudėti, kai pareisiu namo.

— Ką ten nešioji medalike ant kaklo?
— Savo vyro plaukų puoštelį.
— Bet tavo vyras juk dar gyvas?
— Tai tiesa, bet jis seniai nebeturį plaukų.

Jurgio Spurgio nuotyčiai

PRIE STALO

LEIDINYS APIE KOMUNISTINĘ PRIESPAUDĄ OKUPOUOTOJ LIETUVOJ

Violations of Human Rights

Neseniai pasirodęs JAV Lietuvių Bendruomenės leidinys anglų kalba — Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania liečia 1972 metų įvykius. Leidinys nėra didelis — vos 88 pusl., tačiau gerai paruoštas.

Turinys suskirstytas į 3 pagrindinius skyrius: 1) The Denial of Self-Determination, 2) The Violation of Religious Freedom ir 3) The Denial of the Rights to Dissent and to Emigrate.

Plačiausias ir svarbiausias yra pirmasis leidinio skyrius, apimantis 42 puslapius. Čia tarp kitko aprašyta Romo Kalantos susidėginimas ir po jo vykusios Kau-no demonstracijos, po to 8 jaunuolių nuteisimas Vilniuje. Taip pat primenami Stonio ir Andriuskevičiaus susidėginimo faktai, parodant nepaprastą lietuvių tautos laisvės troškimą.

Antras labai svarbus dalykas, iškeliamas šiame leidinyje, tai sovietinei Gudijai priskirtose lietuviškos srityse vykdomas lietuvių tautinis genocidas. Tų sričių lietuviams neleidžiama turėti nė vienos lietuviškos mokyklos. Norintieji lietuviškai mokytis turi vykti į Lietuvos mokyklas, o jas baigę nebeturį teisės grįžti atgal į savo tėviškes. Intelligentija daugiausia ištremta, bažnyčios uždarytos. Neleidžiama užsiskirti net komunistinių lietuviškų laikraščių. Jaunoji karta prievarta auklėjama rusiškoj dvasioj. 20 metų lenkų okupacijos buvę persekiojami ir lenkinami, dabar lietuvių rusų komunistų dar labiau spaudžiami ir naikinami. Net asmenvardžiai ir vietovardžiai yra surusinti. Motiejus Balsys paverciamas į Matej Bolš, Juozas Kuciūnas į Josif Kutiuon, Misiūnų kaimas verčiamas į Miscianci, Juodelėnai į Jedolovici ir t.t. Tos lietuviškos sritys apima Apsvo, Gervėčių, Rodūnės, Varanavo ir kitas vietas.

Šių faktų iškelimas pasaulio plotmėn laikytinas svarbiausiu šio leidinio tikslu.

Antrajame skyriuje iškeliami religinio persekiojimo faktai yra paimti iš pagrindinio leidinio — Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos, kurios du numeriai 1972 pasiekė Vakarūs. Čia pateikiamas Vilniaus arkidiecezijos kunigų skundas Sovietų vyriausybei dėl Kauno kunigų seminarijos nežmoniško varžymo, dėl neleidimo spaudinti religinės literatūros, dėl vyskupų Julijono Steponavičiaus ir Vincento Sladkevičiaus ištrėmimo, dėl draudimo mokytį jaunimą religinių tiesų, reikalaujama paleisti iš kalėjimų nuteisuosius dėl religijos mokymo. Po šiuo skundu pasirašė 47 kunigai, kurių tarpe yra ir nelietuviškų pavardžių. Pirmenamas ir memorandumas. Tautų generaliniam sekretoriui Kurt Waldheim, kunigų Bubnio, Zdebskio, Šeskevičiaus bylos, Girkalnio, Prienu ir Klaipėdos bei kiti skundai Brežnevuisu daugeliu parašų.

Minima Kleopos Bičiucaitės (70 metų amžiaus) byla Naujosios Akmenės liaudies teisme už vaikų mokymą poterių ir 10 Dievo įsakymų. Aprašomas Avilių aštuonmetės mokyklos (Zarasų rajone) ilgiau negu valandą trukęs vaikų tardymas, atvykus milicijos leitenantui, tėvų protestas dėl vaikų gaudinimo ir terorizavimo, klausinėjant, ar kunigas mokęs juos poterių. Taip pat primenami kunigų tardymai, areštai, atleidinėjimai iš pareigų Jurbarko, Šilalės, Alytaus, Kau-no, Prienu ir Vilniaus rajonuose.

Paskutinis skyrius liečia politinius disidentus ir tuos, kurie bandė pabėgti iš sovietinio tautų kalėjimo į laisvą pasaulį. Nuteisti į psichiatrinę kalėjimo ligoninę kiti mirtinai Vilniuje: Algis Statkevičius, Jonas Laučė iš Biržų, Antanas Jankauskas iš Simno.

Iš bandžiusių pabėgti minimi Vytautas ir Gražina Simokaičiai, dabar nuteisti jis 15 metų, ji 3 metams, Simas Kudirka, nuteistas 10 metų kacetui, tėvas ir sūnus Brazinskai, teisiami Turkijoje. Tačiau būta ir sėkmingų

pabėgimų: Zigmo Butkaus su visa šeima, Liongino Morkūno, Vytauto Gadliausko ir Antano Mockapetro.

Tai maždaug toks šio svarbaus leidinio turinys.

Tekop patirti, kad jau baigiama ši leidinį versti ir į vokiečių kalbą, o jei sąlygos leis, bus verčiama ir į prancūzų bei ispanų kalbas. Tomis kalbomis išleistas leidinys būtų išdalintas Europos ir Pietų Amerikos kraštų vyriausybų nariams, parlamentaram, laikraščiu redaktoriam, universitetam (per tų kraštų Lietuvių Bendruomenes). Ypač tai būtų svarbu prieš Europos saugumo konferenciją, kur valstybių vadai gali turėti lemiančios įtakos ir Lietuvos likimui. Labai svarbu, kad jie būtų tinkamai informuoti apie dabartinę Lietuvos padėtį.

Tam užsimojimui reikia nemaža pastangų ir daug lėšų. Krašto Lietuvių Bendruomenė negali šiam reikalui naudotis lėšomis, skirtomis švietimui ir vadovėliam. Todėl tenka kreiptis vėl į patriotinę lietuvių visuomenę, kad ji savo aukomis paremtų šiuos svarbius uždavinius. Aukus prašom siųsti Krašto Lietuvių Bendruomenės izdiniui šiuo adresu: P. Mitlas, 7322 Oak Ave. Philadelphia, Pa. 19126.

A.P. Bagdonas

KŽ statytojai

PREL. J. KARALIUS PAAUKOJO 5000 DOL.

Į Kultūros Židinio statytojų eiles įsijungė prel. Juozapas Karalius, Šv. Jurgio lietuvių parapijos Shenandoah, Pa., ilgametis klebonas, dabar klebonas emeritas. Židinio statybai jis paaukojo 5000 dol. Tai graži ir didelė au-ka. Už ją nuosirdžiai dėkoja ne-

tik statybos komitetas, bet ir visi New Yorko lietuviai.

Prel. J. Karalius yra didelis pranciškonų rėmėjas ir lietuviškosios kultūros puoselėtojas mecenatas. Jis daug paaukojo, kai pranciškonai kūrėsi Kenne-

bunkporte, Maine. Dažnai parėmė ir kitomis progomis jų darbus.

Kai buvo leidžiama knyga "Introduction to Modern Lithuanian", jis buvo didis mecenatas, padėjęs šią knygą išleisti į pasaulį. Pasitelkę ir dr. A. Kučą, kad šis parašytų Šv. Jurgio parapijos istoriją. Tą knygą gražiai išleido. 1952 finansavo vyskupo Sheen knygos "Sūnaus palaidūno" išleidimą.

Kun. J. Karalius yra gimęs 1889 vasario 4 Lazdijuose. Į Ameriką atvyko 1901. Kunigu išventintas 1919 gruodžio 20.

Jam teko reikštis plačiai Amerikos lietuvių gyvenime. Rėmė lietuviškus darbus, organizavo draugijas, buvo vienas iš Balvo organizatorių.

Visą laiką gyveno Pensylvanijoje, kur klebonaudamas yra pastatęs mokyklų ir vienuolynų. Ilgiausiai klebonavo Šv. Jurgio parapijoje Shenandoah, Pa. Čia jis pastatė lietuvišką mokyklą.

Nuo 1914 bendradarbiavo spaudoje, rašė tikybiniais, pedagoginiais ir socialiniais klausimais. Rašė ir amerikiečių spaudoje. Ginant Lietuvos reikalus, jis rašė bei redagavo daugelį rezoliucijų, įvairiausių raštų, kurių nemaža yra atspausdinta JAV kongreso darbuose.

Visą gyvenimą buvęs judrus organizatorius, rėmęs lietuvišką veiklą, ir dabar nepasilikio tik stebėtoju — įsijungė į Kultūros Židinio statytojų eiles.

Kultūros Židinyje augs. Laukiama ir daugiau naujų statytojų, kad darba būtų galima laiku užbaigti.

SPAUSTUVEI AUKOJO

100 dol.: Prel. J. A. Kučingis, Los Angeles, Calif., anksė. K.Ž. 430.

20 dol.: Leonardas Dambriūnas, Brentwood, Md., anksė. K.Ž. 100.

Po 10 dol.: Rožė Daukšaitė, Woodhaven, N. Y., anksė. K.Ž. 50; I. E. Bandžiuliai, Los Angeles, Calif.; Elena Savickienė, Brooklyn, N. Y., anksė. K. Ž. 50; St. Valkevičius, Brooklyn, N. Y., anksė. K.Ž. 4, pažad. 100; A. Mastonis, Elmwood, N. J., anksė. K.Ž. 370; Milda Kvedarienė, Iselin, N. J., anksė. K.Ž. 200; St. Gudas, Jamaica, N. Y., anksė. K.Ž. 100; Stasys Prakas, Toronto, Kanada; Rožė Kondratienė, Richmond Hill, N. Y., anksė. K.Ž. 163.

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

Po 1000 dol.: Andrius Lapė, Stony Brook, N. Y., anksė. 50; Jonas J. Juska, Rochester, N. Y.

500 dol.: Pranas ir Julija Kunigėliai, Williston, N. Y., anksė. 500 (įamžina Kazimierą ir Agotą Podresienę).

130 dol.: Anna Dombrowski, Long Island City, N. Y., anksė. 170.

Po 100 dol.: Paul Rušas, Port Washington, N. Y., anksė. 500;

E. H. Andriūška, Woodhaven, N. Y., anksė. 350; N. N. Providence, Conn..

30 dol.: R. Jonušis, Ridge, N. Y., anksė. 40.

25 dol.: Rasa Navickaitė, Woodhaven, N. Y.

Po 10 dol.: Ona Krowley, Mas-peth, N. Y.; Ona Palubinskaitė, Toronto, Kanada.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose. Aukus siųsti:

Building Fund
Franciscan Monastery
680 Bushwick Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

IŠ VISUR

— JAV LB taryba yra vyriausias JAV LB organas. Ji nustato JAV LB veiklos kryptį ir veiklos būdus, priima ir keičia LB įstatus ir LB taisyklės, renka LB krašto valdybos pirmininką ir tvirtina valdybos narius bei centrinių institucijų (švietimo kultūros ir visuomeninių reikalų tarybų) pirmininkus, renka LB garbės teismą ir kontrolės komisiją, tvirtina krašto valdybos ir centrinių institucijų sąmatas bei veiklos planus ir apyskaitas ir sprendžia kitus reikalus. Tad už JAV LB veiklos kryptį yra atsakinga LB taryba. Todėl svarbu, kad į JAV LB tarybą būtų renkami tokiam darbui tinkami ir atsakingi asmenys.

— Senatorius Henry Jackson yra padaręs pareiškimus, kad Amerika neduotų jokios ekonominės pagalbos Sovietų Sąjungai tol, kol emigracijos suvaržymai visiem žmonėm nebus sustabdyti. Amerikos Lietuvių Taryba ragina visus lietuvius remti tuos pareiškimus ir rašyti laiškus senatoriui Jackson: The Honorable Henry Jackson, United States Senate, Washington, D.C. 20510.

— K. V. Banaičio operą "Juratė ir Kastytis" balandžio 26 ir 27 nuo 10 iki 11 val. ryto transliavo Chicago WEFM didžioji radijo stotis. Šios transliacijos įvyko lietuviu solisto Arnoldo Voketaičio iniciatyva.

— Dr. Herbert Hupka, Vakarų Vokietijos parlamento narys, prisuntė LB darbuotojui inž. Br. Nainiui laišką, kuriuo išreiškė pasitenkinimą leidinio "Violation of Human Rights" vertimu į vokiečių kalbą. Pažadėjo leidinį išdalinti kitiems parlamentaram.

— "Violation of Human Rights", LB informacinis leidinys, pramatomas išleisti ir ispanų kalba. Tam tikslui Papevėžiečių ir Venecuelos lietuvių klubai paskyrė po 100 dol. aukų.

— Prof. dr. Elena Tumienė nuo 1972 rudens semestro yra paskirta Californijos valstybinio universiteto Fullertone humanitarinių mokslų tarybos direktore. Institucija rūpinasi akademinio paruošimo mokytojų iš humanitarinės, filosofinės bei auklėjimo srities. Už mokslinį įnašą pasaulinė literatūros Fullertono universitetas dr. E. Tumienė balandžio 9 suteikė ordinarinės profesores titulą, kaip anglų ir pasaulinės palyginamosios literatūros dėstytoja.

— Ados Karvelytės poezijos rinkinys "Ne tie varpai" jau baigiamas išspauduoti Chicagoj, kur autorė gyvena. Leidinio platinotojai nebeturį.

— Pianistės Aldonos Kepalaitės koncertas įvyks gegužės 14, pirmadienį, 8 val. vak. Philadelphiaj (Philadelphia Ethical Society — 1906 Rittenhouse Square). Programoj Bach, Chopin, Scriabin, Debussy ir Liszt kūriniai.

— Moksleivių ateitininkų stovykla Kanadoj šiais metais įvyks liepos 22-rugpjūtio 5.

Kęstutis Miklas, Long Islando 21 distrikto amerikiečių valstybinių mokyklų švietimo tarybos (Board of Education) viceprezidentas, balandžio 6-11 dalyvavo visos Amerikos švietimo tarybos narių suvažiavime, kuris įvyko Anaheim mieste prie Los Angeles, Calif. Ta pačia proga jis aplankė ir Los Angeles gyvenančius lietuvius. Dalyvavo Lietuvių radijo klubo koncerte ir Batuno vardu lietuvių radijo valandėlių klubo pirm. Stasei Pautientenei įteikė Vliko naujai išleistą knygą — dokumentų rinkinį "Soviet Union-German Aggression against Lithuania". Balandžio 10 buvo specialiai susauktas (Los Angeles Altos pirm. Čekausko iniciatyva) Los Angeles lietuvių organizacijų atstovų bei visuomenininkų susisiekimas, kuriame UBA-BATUNO prezidentas Kęstutis Miklas padarė platų pranešimą apie BATUNO veiklą bei daromus žygius Pabaltijo klausimu Jungtinėje Tautose. Po pranešimo buvo diskusijos ir daug klausimų, į kuriuos K. Miklas atsakė.

NAUJAS MOKSLO DAKTARAS

Kovo 21 Liuvene, Belgijoje daktaro laipsnį gavo Juozas Zaranka, kuris profesoriauja Bogotoje, Kolumbijoje. Jis yra lotynų ir graikų kalbos specialistas. Jo disertacija buvo apie Euripido trilogiją, įvertinta labai gerai.

Į disertacijos gynyimą iš Vokietijos buvo atvykęs Vincas Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius, ir dar keletas lietuvių iš Belgijos. Po gynyimo lietuvaite vienuolė, kuri jau ilgą laiką yra Liuveno vienuolyne, to vienuolyno patalpose visiem prof. Zarankos svečiam surengė priėmimą.

Apgynęs disertaciją, dar trumpai lankėsi Vasario 16 gimnazijoje ir paskui per New Yorką išskrido į Bogotą, kur universitete prasidėjo pavasario semestras.

Studijų pagilinti jį buvo išsiuntęs pats Bogotos universitetas, skyrė ir stipendiją, bet ji buvo mažoka. Čia jam daug pagalbėjo jo pusbrolis Vytautas Augustinas, žinomas fotografas, gyvenęs New Yorke.

Dr. Juozas Zaranka, Bogotos universiteto Kolumbijoj profesorius. Dėsto klasikinės kalbas.

Nors studijavo prancūziškai kalbančiame universitete, disertaciją parašė ispaniškai. Įzan-goje prisimena ir Lietuvą ir jos klausimą.

CLEVELANDO VYRŲ OKTETO

100 DAINŲ

MARATONAS

Šeštad., gegužės 12 d., Čiurlionio Ansamblio namuose

PRADZIA — 7:00 val. vakaro PABAIGA — 2:00 val. ryto

Įėjimas — \$3.00 muzikams; \$1.50 studentams

Ateikite kada galite — išleikite ką atsibos.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. SVEIKAUSKIENĖ atliko šiuo laiške duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininkų sąjūdo nariams. Klausiant reikia pažymėti, ar šiuo Darbininkų Klausimų žurnale jos adresas: Dr. M. L. Sveikauskaitė — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

NAMŲ PARDAVIMAS IR PINIGŲ PASIDALINIMAS

Klausimas
Mano vyras buvo vienas iš šešių vaikų. Jis turėjo tris seseris ir du brolius. 1952 mirė jo motina, o 1953 — jo tėvas. Pinigų jie beveik nepalikė, nes uošvio liga buvo ilga ir brangiai atsiėjo. Kai jis mirė, pasiliko tiek, kiek buvo reikalinga laidotuviems.

Tačiau uošviai turėjo gražius vienos šeimos didelius namus, kuriais jie visuomet labai didžiuosi ir kuriuos ypatingai gražiai užlaikė. Jiem mirus, tuose namuose pasiliko gyventi viena dukterė ir jauniausias sūnus. Nei mano uošvė, nei uošvis testamentu nebuvo sudarę.

Po kelerių metų jauniausioji dukterė ištekėjo ir išvažiavo gyventi su vyru į kitą valstiją. Pasiliko tik vienas sūnavis. Jis mokėjo mokesčius ir atliko reikalingus pataisymus ir pagerinimus. Šeimos nariai dažnai kalbėdavo, kad reikėtų tuos namus parduoti ir pasidalinti pinigais, bet niekas neišdrįso to klausimo išskirti rimtai. Vieni manė, kad reikia juos parduoti, kiti nesutiko, nes, uošviams mirus, nesantaika šeimoje padidėjo. Vieni kitiems pavydi ir negali susisiekėti. Praėjo daug metų. Sūnavis pasiliko senbemiui ir niekada su niekuo nesiskaitė. Prieš šešerius metus jis pradėjo sirgti. Kelerius metus pavargęs, nustojo ir dirbti.

Aš pati buvau vyriausiojo sūnaus žmona. Mes gyvenom netoli uošvių nuomojamame bute. Kai sūnavis pradėjo rimčiau sirgti, aš dažnai nueidavau, aptvardavau namus ir paruošdavau jam valgius.

1968, visai nesirgęs ir niekuomet nesiskundęs sveikata, mano vyras krito negyvas. Nenoriu čia aprašyti savo kančių ir vargų, bet turiu pasakyti, kad likau su dviem mažamečiais vaikais. Vyras maža ką paliko. Socialinio draudimo mokesčiai nedideli. Todėl man pačiai teko pasieškoti šio darbo. O vakarais dar nubėgdavau sūnaviui aptvarkyti namų ir dažnai jam valgyti nunešdavau iš savo namų.

Šių metų pradžioje, po ilgos ir sunkios ligos mirė ir sūnavis. Namai pasiliko tušti. Aš kalbėjau su kitais, kad leistų man į tuos namus įsikraustyti, bet jie nesutiko.

Dabar prieš mėnesį teko išgirsti iš kitų, kad jie rengiasi namus parduoti ir man apie tai nieko nesako. Esu susirūpinusi, kad jie pasidalins pinigus, man nieko neduodami už sūnavio priežiūrą, neduos nė mano vyro dalies.

Ar jie gali taip padaryti, man nežinau? Ar man būtina dabar kreiptis į advokatą? Tų pinigų maža, bet, jei būtina, reikia, reikės kreiptis.

Naslė, Massachusetts

Atsakymas

Tamstos klausimas yra ilgas ir "išstėtas". Iš esmės nežinia, kokiu reikalu Tamsta ieskai patarimo. Suprantu, kad, svainiui mirus, jo broliai ir seserys nutarė, jog atėjo laikas parduoti tėvų namus ir pasidalinti pinigais. Jei susitarę, galės namus parduoti, suradę pirkėją ir susitarę dėl kainos. Tačiau, prieš parduodant namus, būtina turės būti atliekamas vadinamas "probate", nes namai dabar tebestovi Tamstos uošvio vardu, o uošvis yra miręs. Čia bus Tamstai reikalinga advokato pagalba.

Jei vaikai negalės nusitarti dėl namų pardavimo, tada reikės

kreiptis į teismą padalinimo reikalu. Teismas paskirs "commissioner", t. y. tam tikrą pareigūną šiam reikalui tvarkyti. Teismas įsakys pranešti visiem suinteresuotiems asmenim, kad yra paduotas prašymas (petition) namus parduoti ir pinigus padalinti paveldėtojams (heirs). Jei kuris iš suinteresuotų asmenų dėl kurios nors priežasties tokiame padalinime norėtų pasipriešinti, turės apie tai teismui pranešti nuorodomu laikotarpiu, paaiškindamas, dėl kurios priežasties arba kuriuo pagrindu remiantis, toks pasipriešinimas yra pareiškiamas.

Ir Tamsta, ir Tamstos vaikai esate suinteresuoti asmenys. Todėl esu tikra, kad Tamstos gausite įstatymų reikalaujamus pranešimus (citations).

Antras reikalas: jei Tamsta manai, kad turi pagrindo išskirti ieškinį prieš mirusiojo sūnavio palikimą (estate) už jam atliktus patamavimus (services rendered), — Tamsta turės šiuo reikalu kreiptis į mirusiojo sūnavio palikimo administratorių arba, jei jis paliko testamentą, į to testamentu vykdytoją (executor). Jei sūnavis nepaliko jokio turto, tada Tamsta gali reikalauti, kad Tamstai būtų atlyginta už jam suteiktus patamavimus iš jo namų dalies.

Šis reikalas yra itin techniškas ir per daug sudėtingas Tamstai pačiai tvarkyti. Patariu pasitarti su vietiniu advokatu.

PALIKIMAS IŠSISKLAIDŽIUSIEM VAIKAM

Klausimas

Mano tėvas nuo seniai gyveno Amerikoje. Jis nelabai sugyvendavo su savo vaikais, todėl mes išsibarstėm po pasaulį. Dabar tėvas mirė ir visiem vaikams paliko turto, o mane paskyrė testamentu vykdytoju (executor).

Mano dvi seserys yra likusios Lietuvoje, vienas brolis gyveno Kanados šiaurėje, o kitas po karo iš Vokietijos išvyko į Maroką. Aš nežinau, ar jie gyvi ir kur jie dabar gyvena, o jiems visiem yra palikta turto.

Kokios teisinės priemonės yra valdyti turtą tų žmonių, kurių negalima surasti, ir tu, kurie gyvena Lietuvoje?

Skaitytas, Indiana

Atsakymas

Tamstos tėvo paliktas testamentas pirmiausia turi būti pristatomas teismui. Kiekvienas asmuo, kurio žinios yra testamentas, privalo jį pristatyti teismui. Teismas, kuris šiais reikalais rūpinasi, įvairiose valstijose vadinasi kitaip; pvz. Massachusetts valstijoje toks teismas vadinasi Probate Court, New York valstijoje — Surrogate Court, ir t. t. Tačiau tų teismų procedūra yra beveik ta pati. Kai testamentas bus pristatytas teismui, Tamsta bus oficialiai paskirtas vykdytoju (executor). Tik tada Tamsta galės pradėti viską tvarkyti.

Todėl pirmas Tamstos darbas yra kreiptis į vietinį advokatą ir pavesti jam tvarkyti visą tą reikalą. Jis paruos visas testamentu formas teismui, sutarkys palikimo mokesčių reikalus, sudarys inventorių, pateiks teismui apyskaitas ir t. t.

Bendrai, šiuo reikalu galiu Tamstai tik tiek pasakyti: kiekvienas teismas turi nustatytas taisykles painformuoti asmenim, kuriems turtas yra paliktas testamentu. Registruotais laiškais, skelbimais laikraščiuose ir kitom priemonėm pranešama, kad jiems yra palikta turto.

AUSTRALIJOJ IR POLINEZIJOJ

Įspūdziai iš kėlonės

POVILAS ŠLAPELIS

Skrendam
Melbourne, Australijoje, vasario 18-25 vyko 40-asis eucharistinis kongresas. Lietuvių kelionių biuras Chicagoje, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, suorganizavo lietuvių ekskursiją, kuri vyko į tą kongresą su kelių dienų sustojimais Sydney, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje ir Havajuose. Ekskursijos dalyvavo ir pats Rasčiauskas, pagelbstint Pasaulio Lietuvių Katalikų Federacijos pirmininkui Kaziu Kleivai. Keleivių buvo 21.

Pradėjom kelionę pirmadienio rytą, vasario 12, o atvykom į Sydney trečiadienio rytą, vasario 14. Čia staiga, skrendant tarp Fiji ir Samoa salų, prapuolė antradienis, nes turėjom persikristi vadinamąjį International Date Line. Kelionė ilga, nes, neskaitant sustojimų, vien ore reikėjo išbūti apie 20 valandų. Tarp mūsų (Rochester, N. Y.) ir Sydney yra 9 valandų laiko skirtumas (pridedant vieną parą). Labai ilga naktis buvo skrendant iš Los Angeles iki Sydney, nes prie normalios nakties prisidėjo dar 6 val. laiko skirtumas; atrodė, kad niekuomet nebeisauš. Bet prieš Sydney iš vandenynų išsivėrė saulė, lyg australų atstovė, sveikindama atvykstančius.

Sydney

Sydney aerodrome mus sutiko lietuvių delegacija. Tautiniais drabužiais pasipuošusios moterys prisegė kiekvienam po rūtų šakelę ir lietuvišką vėliavėlę. Tai buvo jaudinąs ir ašaras spaudžiąs momentas, rodąs, kad lietuvius, kur jis bebūtų, visada yra brolis lietuviui.

Apsigyvenom naujam viešbuty miesto centre, iš kur būvo labai patogiu apžiūrėti miestą.

Sydney yra gražus europietiško stiliaus miestas. Turi apie 2.8 milijono gyventojų. Yra geras uostas. Sakoma, kad čia gyvena apie 2300 lietuvių, išsimėčiusių po plačius priemiesčius. Jie yra susiorganizavę į Lietuvos Bendruomenę ir leidžia laikraštį "Mūsų Pastogė" (nuo 1949).

Apžiūrinėdami miestą, Fitzroy Gardens parke užtikom labai gražų fontaną, vadinamą The El Alamein Memorial Fountain, pastatytą prisiminti savo tautiečiam, dalyvavusiem antrajame pasauliniame kare. Fontanas vaizduoja didelę prinokusią pienę, prieš pūkų išbarstant.

Mūsų šeiminkės stebėjosi mėsos krautuvių vitrinomis, kur buvo daugybė įvairių rūšių mėsos mum neprastai žemomis kainomis. Stebėjau, kad nebuvo Sydney krautuviuose triušienos. Sako, kad, prieš mum atvykstant, buvusi ilga sausra ir daug triušių išnyko.

Kad pamatytume kengūras ir koala meškas, reikėjo važiuoti į zoologijos sodą, nes, norint jas laisvas matyti gamtoje, reikėtų važiuoti toli į kraštą. Ypač įdomūs ir Australijai būdingi koala

Tamstos broliai Kanadoje ir Maroke turės būti paieškomi greičiausiai per jų konsulatų (nežinau, kurios pilietybės jie yra). Jei jie būtų jau mirę, jų šeimos galėtų gauti jų palikimo dalį. Jiem, žinoma, nereikės atvykti į Indiją atsiimti savo palikimo. Tai gali būti atliekama įgaliojant vietinį advokatą ir kitą asmenį. Tokie įgaliojimai duoti, suprantama, yra visokių formalumų, tačiau vietinės konsularinės įstaigos galės apie tai painformuoti.

Dėl seserų, gyvenančių Lietuvoje — greičiausiai prisistatys sovietam atstovaujant advokatai. Jų kiekvienoje valstijoje ir kiekvienam mieste. Jie norės gauti savo "atstovaujimų" asmenų palikimo dalį pinigais. Jei Tamstos advokatas yra susipažinęs su mūsų žmonų padėtimi Lietuvoje, jis žinos, kokius priemonių imtis, kad apsaugotų jų interesus. Dėją, tokių advokatų, kurie žino mūsų reikalą, yra maža. Patariu pasiteirauti, į ką kreiptis, vietoj

bears-meškiukai. Jie taikūs gyvulėliai, minta eukaliptų lapais, judrūs naktį, bet dieną dažniausiai miega, atsirėmę tarpakų. Jų daug išnaikino. Dabar valdžia draudžia juos naikinti.

Plaukdami laivu į Taronga zoologijos sodą, matėm gražų vaizdą garsaus Sydney Harbour Bridge ir baigiamą statyti Opera House.

Bežiūrėdami miestą, George gatvė užtikom iškabą — Palanga Souvenirs. Tai Cybų krautuvė, pilna įvairiausių suvenyrų. Jie taip pat turi ir Palanga Travel Service, kuri organizuoja ekskursijas ir padeda pavieniam keleiviam.

Sydney jau radom atvykusius pakely į kongresą vysk. A. Deksnis, prel. L. Tulabą ir prel. P. Celiešį. Su mumis atvyko kun. St. Santaras ir tėv. Rafaelis Sakalys, OFM. Vysk. A. Deksnys, padedant kun. St. Santarui ir vietiniam kun. P. Butkui, suruošė trijų dienų rekolekcijas.

Sydney lietuvių parapija svečiam pagerbti, rekolekcijom užbaigti ir artimiau susipažinti surengė Vasario 16 priėmimo vakarienę, kurioje dalyvavo apie 300 lietuvių. Prie vaišių stalo ir skanaus alučio galėjom nuosirdžiai išsiskėsti, susirasti savo ar draugų pažįstamus ir susinerti naujų draugų. Vakarienei pavairinti lietuvių Dainos choras padainavo įvairių dainų. Pirmiausia pasirodė moterų choras, tada vyrų ir pagaliau jungtinis.

Melbourne

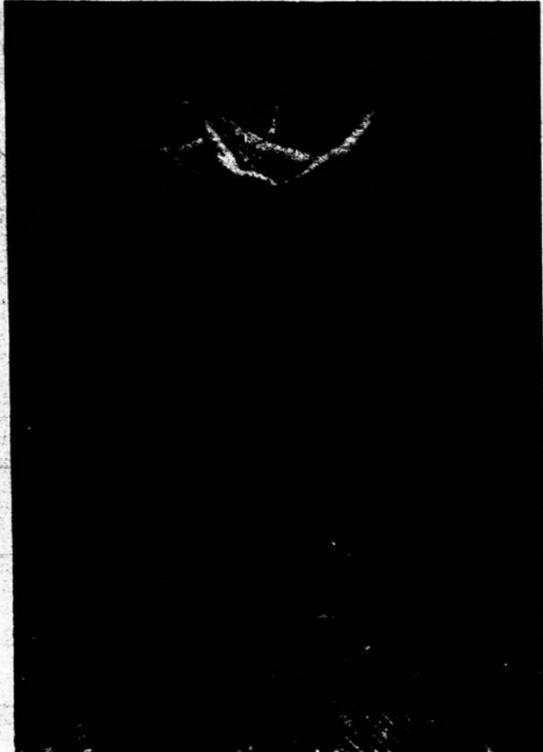
Vasario 17 rytą nuskrudom į Melbourne, kur lietuvių taip pat gražiai mus sutiko, moteris apdovanodami gėlių puokštelėmis. Nusivežę mus į Lietuvos Namus, pavaišino kavute ir paskirė apsigyventi lietuvių šeimose mieste bei priemiesčiuose. Man su žmona pasiėmė globoti Jonas ir Birutė Mašanaukai, gyvenę Mitcham priemiesty, apie pusvalandis kelio traukiniu ar automobiliu nuo miesto.

Tik spėjom naujoi vietoj įsikurti ir apsidairyti, o vakare jau vėl vaziuavom į Lietuvos Namus. Čia atvykęs Adelaidės lietuvių teatras Vaidila vaidino V. Baltučio parašytą ir jo režisuotą dramą "Suolis į laisvę", vaizduojančią Simo Kudirkos bandymą pabėgti į Ameriką. Vaidinimas buvo įspūdingas ir gerai pavykęs.

Vasario 16 minėjimas Melbourne buvo sekmadienį, vasario 18. Pradėtas pamaldomis Šv. Jono airių bažnyčioje. Mišias aukėjo vysk. A. Deksnys, o pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys. Giedojam jungtinis choras, sudarytas iš Dainos sambūrio ir parapijos chorų, vadovaujant A. Čelnai. Vakare Lietuvių Namų salėj vyko oficialus minėjimas, vadovaujant Australijos Liet. Katalikų Federacijos pirmininkui V. Laukaičiui. Čia pasakyta kalbų, sveikinimų, linkėjimų. Gražią mintį išskėlė K. Kleiva, pabrėždamas, kad miršta tik žmonės, bet ne tautos, jei jos nenori mirti. Programa buvo labai įvairi ir ilga, sudaryta iš vietinių pajėgų. Atrodė, kad tų pajėgų yra daug.

Melbourne miestas yra antrasis didum Australijoje, turįs apie 2.5 milijono gyventojų; lietuvių yra apie 2500.

Australija didumu yra apytikriai kaip Jungtinės Amerikos Valstybės, bet gyventojų prisiskaitoma tik apie 13 milijonų, kurių didesnę dalis gyvena miestuose. Miestai išsiskleidę po rytinį, pietinį ir vakarinį Australijos pajūrį. Sostinė yra Canberra, turinti 150,000 gyventojų. Sakoma, kad ji ypatingai gražiai išstatyta (mum jos neteko aplankyti). Centrinėje Australijos daly daug dykumų; ten labai maža tėra gyventojų. Pirmieji Australijos gyventojai, vadinamieji aborigenai, daugiausia gyvena šiaurinėje, karščiausioje krašto daly. Pavienių jų šeimų pasitaiko visose krašto dalyse, bet jie nesimaišo su naujai atvykusiais. Trečiadienio vakare (II-21 Lietuvių Namuose buvo suruoš-

Duetas pavasarį. Nuotr. R. Kisieliaus

ta susipažinimo vakariene-balius. Čia dalyvavo visi atvykusių iš užjūrių ir vietiniai lietuvių, kiek tik salėje tilpo, apie 300 asmenų. Stalai tiesiog lūžo nuo įvairių valgių ir gėrimų. Pasistiprinus — vėl kalbos, linkėjimai, sveikinimai, susipažinimai.

-o-

Eucharistinio kongreso lietuvių komiteto pirmininkas buvo anksčiau minėtas A.L.K. Fed. pirmininkas V. Laukaitis. Australijos Lietuvių Bendruomenės Melbourne apylinkės pirmininkas yra Gabrys Žemkalis, o Tautos Fondo atstovybės Mel-

borno skyriaus pirmininkas — Feliksas Ročius.

Kongresas prasidėjo vasario 18. Atidarymas buvo Šv. Patriko katedroj. Galėjo dalyvauti tik kvietieji svečiai. Koncelebracinės mišios buvo aukojamos įvairių tautybių bažnyčiose, pakaitos buvo universiteto salėse, konferencijos — palatiniečių misionierių kolegijoj, o bendros pamaldos — Cricket Ground stadione, kuriame telpa iki 120,000 žmonių. Kongreso šoukis: Mylekite vienas kitą, kaip aš jus myliėjau!

(Bus daugiau)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų aktyviai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

prilima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, baldytuvams, televizijų aparatams, radijo tranzistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

KREIPKITE DĖMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:

488 MADISON AVENUE (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st New York, N.Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 45 second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 138 W. 14 Street	CH 3-5883
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1757
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	288-0088
Buffalo, N.Y. 14208 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-3874
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 5-8986
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street	WA 5-3737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	ES 3-4885
Irvine, N.J. 07111 — 782 Springfield Avenue	374-6444
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Avenue	GL 8-2288
Grand Rapids, Mich. 49504 — 698-98 Bridge St. N.W.	345-8236
Hartford, Conn. 06114 — 11333 Jos. Campau Avenue	246-9473
Hartford, Conn. 06114 — 300 Franklin Avenue	FO 3-3360
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	AN 1-3994
Los Angeles, Calif. 90022 — 980 S. Atlantic Blvd.	LO 2-1448
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	373-8783
Newark, N.J. 07102 — 698 Sanford Avenue	GR 2-6927
Passaic, N.J. — 178 Market Street	345-2928
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	Tel.: GL 5-8886
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-8780
San Francisco, Cal. 94115 — 2078 Sutter Street	FI 6-1871
Waltham, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6788
Warren, Mich. 48092 — 29200 De Quindre 1/2 Block North of 12 Mile Road	751-6788/1
Woodhaven, N.Y. 11421 — 46-us Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-3898
Youngstown, Ohio 44503 — 308 W. Federal Street	RI 3-4448

PADĖKITE SPORTININKŲ KELIONEI | EUROPA

Atviras laiškas rytam

Mielieji Rytiečiai,
Noriu su jumis pakalbėti rimtai ir atvirai svarbiu ir aktualiu reikalu. Reikia šnekėti apie dalykus, kurie liečia ne tik Chicago, Detroitą ar Clevelandą, bet taip pat ir gausią Atlanto pakraščių lietuvių visuomenę.
Jau žinote, kad šią vasarą Vakarų Europon vyks lietuvių sportininkai. Išvykoje dalyvaus keliasdešimt sportininkų, kurie atstovaus mūsų išskiliam krepšiniui ir tinklininkams.

Žodis apie rinkines, o paskui — pinigus

Šiuo metu yra sudarinėjamos vyrų krepšinio ir moterų tinklinio rinkinės. Už geriausių kandidatų atrinkimą atsakingi yra abiejų šakų komitetai. Daugiausia čia rūpesčio įveda žinomieji mūsų sporto veteranai: Zigmąs Žiupsnys, vienas iš moterų tinklinio rinkinės vadovų, ir Aleksas Lauraitis, krepšinio komiteto pirmininkas. Dabar jų žinioje yra keliolika kandidatų. Galutinės rinkinių sąstatas paaiškės gegužės 5-6 Detroito per metines sporto žaidynes.

Abu vadovus slegia rūpestis ir nepaprastas atsakomybės jausmas. Mat, yra kandidatų, o rinkinėse vietų yra ribotas skaičius. Už tat jiem bus sunku apsispręsti, ką rinktinę įtalpinti ir ką palikti už durų kitai išvykai.

Ypač sunki duona bus Lauraičio, nes šiandien galime džiaugtis ir didžiuliu geru krepšinininkų derliumi.
Tik pamanykite: kandidatų tarpe turime geriausią Australijos olimpinės rinkinės žaidėją Edį Palubinską, Yale universiteto krepšinio komandos kapitoną Miką Baskauską, visapusiškai gerą chigaičių Edvardą Molestą, nuostabių metiką iš Bostono Liną Gineitį, Providence universiteto žvaigždę Larry Ketvirtį, jauną Kanados pažibą Simą Kaknevičių, gimnazijos sensaciją Chicagoje Stepą Puidoką. Na ir visą eilę mūsų krepšinio veteranų: Varną, Jesevičių, Cekauską, Šilingą, Molį, Šakį ir Miniotą.

Pagaliau didžiuliojame, kad kandidatuja jauna žvaigždė iš New Yorko — Gintaras Miklas ir geriausias Iowa valstijos gimnazistas Aleksas Mažeika. Tai va, pagrindinės asmenybės, iš kurių, atrodo, bus sudaryta šių metų krepšinio rinkinė.

Neblogai atrodo ir moterų tinklinio kandidatas. Turime būrį iš Clevelando Žaibo: Čyvaitę, Staskūnaitę, Babickienę, Vaivadaitę. Dar prisidės Neris kandidatės: Bukaitė, Yerker,

Shotaitė, Žiupsnytė, Šnekutyte, Jūraitė.

(Gal pavardės yra ir netiksliai parašytos, bet J. Šolito ranka rašytas laiškas yra labai sunkiai perskaitomas. Jau būtų metas pagerbti ir kitus ir rašyti redakcijom tik rašomąją mašinėlę! Red.)

Ir tinklinio rinkinė atrodo gerai. Nėra abejonės, kad ir jų pasirodymas Europoje bus sėkmingas.

Broliai tautiečiai, dabar pradėsiu skystis. O skundą reiškiau ne dėl ko kito, o tik dėl pinigų.

Rinkinės turi aplankyti Olandiją, Belgiją, Vak. Vokietiją, Italiją, Šveicariją, Prancūziją ir Angliją. Tai didelė kelionė. Reikia kaip nors patekti Europon. Pėsti nenueisime, raketo-

mis rinkinių niekas į ten nepersaus. Lieka dar viena gera galimybė: persikristi Atlantą lėktuvu. Rinkinės niekas dovanojai nenuveš. Reikia pinigų.

Už tat sportininkų vardu aš kreipiuosi į jus, prašydamas, kad ir kuklios aukos. Vienam miestui ar dviem, vienai kolonijai ar kitai — šis darbas neįmanomas įvykdyti. Tik bendrų pastangų dėka ir visapusiška talka mes pajėgsime realizuoti šį nepaprastą darbą.

Tad kviečiu visus darban ir talkon. Prašome neužmiršti mūsų sportiško jaunimo. Prašome jam padėti.

Aukais galėsite siųsti šiuo adresu: Sporto Sąjungos pirmininkas J. Baris, 4529 W. 64 Pl., Chicago, Ill., 60629.

Tad laukiame jūsų paramos. Jūsų Jonas Šolitas

SPORTO ŽINIOS

Rungtyniavo Rytų apygardos sportininkai

1971 vėl įsitubuos Rytų sporto apygardos žiemos pirmenybės (krepšinis, tinklinis, stalo tenisas, šachmatai) jau pravestose trečią kartą. Jei 1971 ir 1972 rungtniauta New Yorko, tai šiemet pasukta į Elizabeth, New Jersey. Posūkį lėmė išlaidos, nes nuomojant Franklin K. Lane gimnazijos patalpas, reikėdavo išteksti nemažai pinigų. Beieškant, labai didžiulias. Betgi visi tie techniški įrenginiai labai tvarkingi, kol jie veikia. Kitaip (o taip nutiko mūsų šiemet), kai toji technika užsikerta, kenčia tinklininkai, o ir baigminės krepšinio rungtynės, neįstengiant atidengti visos patalpos, liko įsprausus į ankštokus rėmus.

Negausūs žiūrovai geriausiai jautėsi, stebėdami stalo teniso rungtynes — ten ir atsistoti buvo pakankamai vietos, be to, užkandinė čia pat.

O kaip atrodė patys sportininkai? Jų sugūžėjo apie 200. Be dalyvių iš įprastinių miestų (Baltimore, Bostonas, Hartfordas, New Yorkas, Philadelphia, Washingtonas), ryškiau pasirodė New Jersey sportininkai, dar neįsitaisę klubiniu vardu. Pasigesta Ansonijos Geležinio Vilko vyrų krepšinininkų ir Worcesterio sportininkų.

Vyrų krepšinyje, kaip įprasta, pirmuoju smuiku groja Bostono

pajėgūnai, šį kartą iš antrosios savo lygiu Philadelphia komandos nesutikę tokio pasipriešinimo, kaip yra buvę ankščiau. Bostono komandos varikliai yra Gineitis ir Aneliaskas, kandidatai į lietuvių rinktinę kelionei į Europą 1973.

Bostonas ir Baltimorė, pagal tradiciją, pajėgiausi vyrų tinklinio šesetukai. Dėmesį kreipė gausus ir pažangėjus berniukų krepšinio ir mergaičių tinklinio atžalynas. Bent New Yorko mergaitės daug padėjo amerikietis treneris S. Mose iš Staten Island.

Stalo tenise, po pertraukos, grįžo Pranas Gvildys ir nusirašė pirmą vietą. Jo paties atžalynas; Paulius ir Danutė, taip pat laimėjo pirmąsias vietas. Šalia to, Prano Gvildžio pastangomis, stiebiasi jaunosios stalo teniso pajėgos, jis suspėja ir su pačiais jauniausiais krepšinininkais.

Sachmatuose tokia tvirtovė kaip Bostonas net nepajėgė atsiųsti pilnos komandos; į talku turėjo kviesiti Kvedarą iš New Jersey, kai New Yorkas pasirodė su dviem komandom (po 3 žaidikus). Apie sachmatų jau buvo rašyta atskirai.

Pirmenybės parodė, kad turime nemažai jaunųjų ir jų pastebimai gerėja. Gal ne už kalnų tie laikai, kai ir vyrų krepšinis nebus toks vienašališkas Bostono naudai. Ko gero, priaugs ir kitų miestų pajėgesni penketukai.

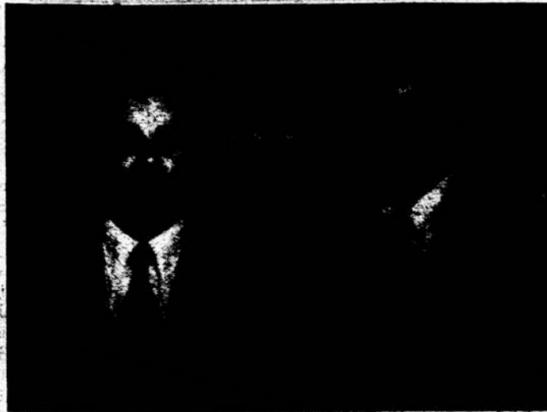
Krepšinis
Vyrų gr.: New Yorko LAK — New Jersey 44 — 43, Bostono LSK — Washingtono Vėjas 91 — 65, Philadelphia Aras — New Yorko LAK 80 — 53, Washingtono Vėjas — New Yorko LAK 67 — 44 ir baigminėse rungtynėse Bostono LSK — Philadelphia Aras 104 — 70.

Baigminių rungtynių taškai: Bostono LSK: Gineitis 35, Aneliaskas 15, Vilėniškis 12, Ambrose 10, R. Baika 8, Barūnas 8, Paliulis 8, Simonavičius 6, Šarelis 2; Philadelphia Aras; Pilauskas 21, Gaidžiūnas 13, Stonis 12, Vestonas 12, Stankus 8, Deksnys 3, Maciūnas 1.

Jaunių A kl.: Philadelphia Aras — Bostono LSK 37 — 32, New Yorko LAK — Philadelphia Aras 55 — 21, New Yorko LAK — Bostono LSK 47 — 31. Pirmoji vieta atiteko New Yorko LAK, antroji Bostono LSK.

Baigminių rungtynių taškai: New Yorko LAK: Tutinas 19, Skeivys 16, Zikaras 6, Karmazinas 5, Blaževičius 3, Landsbergis 2, Birutis 1; Bostono LSK: Kuncaitis 9, Gineitis 7, Dabrilas 5, Auštras 4, Starinskis 4, Subatis 2.

Jaunių B kl.: Washingtono Vėjas — Philadelphia Aras 34 — 26, New Yorko LAK — Hartfordo Grandis 28 — 18 ir baigminėse rungtynėse New Yorko LAK įveikė Washingtono Vėją 20 — 13. Taisai: New Yorko LAK: A. Birutis 8, Šilbajoris 5, Vilgalys 5, Šulaitis 2,

Rinkinių vadovai. Zigmąs Žiupsnys (k.) — moterų tinklinio rinkinės vienas vadovų, ir Aleksas Lauraitis (d.), krepšinio komiteto pirmininkas. Nuotr. Z. Degučio

PADĖKIM SPORTININKAM VYKTI Į EUROPA

Laikas veikia Lietuvos neįnaudai. Kiekvieną dieną mūsų tautos vardas vis labiau stumiamas užmirštin. Net ir laisvajam pasauliui pradeda mažiau rūpėti Lietuvos likimas.

Užtat visų lietuvių, gyvenančių laisvame pasaulyje, yra šventa pareiga visur ir visados kelti Lietuvos vardą, budinti pasaulio sąžinę ir nuolat visiem priminti, kad Lietuva tebėra gyva ir kovojanti.

Šiaurės Amerikos lietuvių sportinė šeima, norėdama prisidėti prie Lietuvos garsinimo

Washingtono Vėjas: Vaitkus 10, Mažeika 3.

Jaunių C kl.: New Yorko LAK — Philadelphia Aras 25 — 6, Hartfordo Grandis — Philadelphia Aras 22 — 10. Baigminėse rungtynėse New Yorko LAK laimėjo prieš Hartfordo Grandį 17 — 11. Taisai: New Yorko LAK: Valaitis 6, Naronis 4, Šimkus 4, S. Birutis 2, Vilgalys 1; Hartfordo Grandis: Pileika 7, R. Pilvelis 4.

Jaunių D kl. vienintelėse rungtynėse New Yorko LAK nugalėjo Bostono LSK 8 — 7. Taisai: New Yorko LAK: Naronis 6, Česnavičius 2; Bostono LSK: Kleinas 5, Leveckis 2.

Tinklinis
Vyrų gr. Bostonas ir Baltimorė, kaip ir laukta, susirėmė dėl pirmosios vietos, anksčiau savo priešininkus apkūlę po 2 — 0. Baigmine pergalė pasipuošė Bostono LSK vyrai, nugalėję Baltimorės LSK 2 — 1. Kitose rungtynėse Philadelphia Aras dar buvo įveikęs Washingtono Vėją 2 — 0, o Washingtono Vėjas atskaitė New Yorko LAK 2 — 0.

Jaunių A kl. Bostono LSK nugalėjo New Yorko LAK 2 — 0.

Jaunių C kl. New Yorko LAK laimėjo prieš New Jersey 2 — 1.

Moterų gr. tik vienerios rungtynės — Washingtono Vėjas įveikė Philadelphia Arą 2 — 1.

Mergaičių A kl. pirmą vietą užėmė New Yorko LAK (nugalėjo Bostono LSK ir Washingtono Vėją po 2 — 0), Washingtono Vėjui atiteko antroji vieta (įveikė Bostono LSK 2 — 0).

Mergaičių B kl. (4 komandos) New Yorko LAK pirmoji komanda nugalėjo to paties klubo antroją 2 — 0, po to New Jersey taip pat 2 — 0 ir užėmė pirmą vietą. Antroji vieta liko New Yorko LAK II šesetukas, įveikęs Bostono LSK 2 — 0.

Stalo tenisas
Vyrų gr. (17 žaidikų) laimėjo Pranas Gvildys (New Yorko LAK), 2. Razminas (New Jersey), 3. Paulius Gvildys (New Yorko LAK). 1972 Rytų meistris Ulecas (Baltimorės LSK) šiemet liko ketvirtuoju.

Jaunių A kl.: 1. Paulius Gvildys, 2. Ivašauskas, 3. J. Landsbergis (visi New Yorko LAK).

Jaunių B kl.: 1. T. Vainius (New Yorko LAK), 2. S. Bungarda (New Jersey), 3. Vilgalys (New Yorko LAK).

Jaunių C kl.: 1. St. Birutis, 2. Kulpa, 3. J. Vilgalys (visi New Yorko LAK).

Jaunių D kl.: 1. Česnavičius (New Yorko LAK), 2. Liogys

pasaulyje, šią vasarą, rugpiūčio 24 — rugsėjo 17 ruošia sportinę išvyką Europon. Vyrų krepšinio ir moterų tinklinio rinkinės apšankys Olandiją, Belgiją, Vak. Vokietiją, Italiją, Šveicariją, Prancūziją ir Angliją.

Tai didelis ir nepaprastas uždavynys. Jam įvykdyti yra būtina, kad lietuvių savo aukomis sutelktų bent 18,000 dol.

Išvykos Europon Komiteto ir sportinės šeimos vardu prašom mielus tautiečius įtalk. Padėkit savo auka ir darbu sportuojančiam jaunimui atlikti šį nepaprastą įsipareigojimą.

Esam tikri, kad visi sportininkai ir kiekvienas lietuvis, kuriam yra brangus pavergtosios Lietuvos likimas, bus nepaprastai dėkingi.

Aukais siųsti: Išvykos Europon Komitetas, 4529 W. 64th Pl., Chicago, Ill. 60629.

Sporto Išvykos Europon Komiteto vardu

Antanas Rudis, pirmininkas

Vytautas Kasniūnas, sekretorius

(Washingtono Vėjas), 3. V. Lora (New Yorko LAK).

Mergaičių A kl.: 1. Gvildytė, 2. Jasaitytė, 3. Vaitekauskaitė (visos New Yorko LAK).

Mergaičių B kl.: 1. Gvildytė, 2. G. Vebelinaitė, 3. Jasaitytė (visos New Yorko LAK).

Mergaičių C kl.: 1. G. Vebelinaitė, 2. Zikaraitė, 3. R. Vebelinaitė (visos New Yorko LAK).

Mergaičių D kl.: 1. Zikaraitė, 2. R. Vebelinaitė (abi New Yorko LAK), 3. Bačkaitytė (Washingtono Vėjas).

Moterų gr. žaidimų nebuvo.

Laimėję pirmąsias vietas Rytų apygardos pirmenybėse, daugis ruošiasi dalyvauti Š. Amerikos žiemos žaidynėse Detroito, kurios įvyks gegužės 5-6.

K. Čk.

SACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Capablankos atminimo turnyrą. Kuboj, laimėjo Smyslov (Sov.) 16.5 tš., 2. Uhlmann (R. Volk.) 15.5 tš., 3-4. kubietis S. Garcia ir Kuzmin (Sov.) po 15 tš., 5. olandas Donner 14 tš. Dalyvavo 22 žaidėjai. Priespaskutiniu baigė anglas Levy 5.5 tš. ir paskutiniu — kubietis Diaz 5 tš.

— Las Palmas tarptautiniame turnyre pradžioje pirmavo jugoslavas Ljubojevic, po jo Stein, o po 11 ratų iškopė švedas Andersson su 7 tš., sekė Stein (Sov.) 6.5, čekas Hort, vengras Ribli ir buv. pasaulio čempionas Petrosian su jugoslavų Ljubojevic po 6 (1), argentinietis Panno 6 tš. JAV dalyvis, didmeistris Kavalek suklupe prieš švedą Anderssoną, o kitas amerikietis dr. Saidy sudorojo tą patį Anderssoną, sukeldamas nemažą sensaciją.

— Amerikiečiai P. Benko ir W. Martz dalyvauja dabar vykstančiame turnyre Vrnjacka Banja, Jugoslavijoje.

— Ljubljana (Jgsl.) tarpt. turnyre po 7 ratų pirmavo vengras

IŠ VISUR

— Toronte įvykusiame sportininkų veiksmų susirinkime buvo sudarytas komitetas krepšinio ir tinklinio išvykai į V. Europą remti. Komitetas išrinkti: pirm. P. Berneckas, vice-pirmininkai inž. E. Cuplekas ir O. Kušneraitis, inž. H. Chvedukas, nariai — V. Bireta, S. Krašauskas ir V. Simonaitis. Į šį komitetą taip pat numatyta kviesiti 4 jaunimo atstovus iš Aušros ir Vyčio sporto klubų.

— Prof. Prano Dovydaičio monografiją jau baigia parašyti dr. Juozas Girmius. Visi, norį ir galį prisidėti prie jos išleidimo, auką siūncia adresu: Jonas Žadeikis, 6522 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

— Dr. Šarūnas Karuza dalyvavo eksperimentinės biologijos mokslininkų (Federation of American Societies for Experimental Biology) suvažiavime, kuris įvyko balandžio 14-21 Atlantic City, N. J. Suvažiavime apžvelgti naujausi biomedicinos tyrimų rezultatai. Dr. Karuza suvažiavime atstovavo Los Amigos ligoninei, kurioj jis dirba medicinos tyrimų srityje.

— Juozas Stempuzis, Clevelando Tėvynės Garsų radijo programos, vadovas, Superior Savings and Loan Assn. direktorius, Cuyahoga apskrities asmeninių mokesčių skyriaus viršininkas, vėl perinktas Lithuanian Village, Inc. — Lietuvių Namų bendrovės pirmininku visuotiniame akcininkų susirinkime. Buvo išrinkti ir dar keturi direktoriai: Z. Dučmanas, E. Stepas, R. Kudukis ir Z. Tarutis.

— Lilija Šukytė, New Yorko Metropolitan ir Miuncheno operų solistė, balandžio 4-5 Kanados sostinėj Ottawoj dalyvavo F. J. Haydn oratorijos "Kūrimas" atlikime: Su Valstybinio Meno Centro "orkestru", diriguojamu Mario Bernardi, oratoriją giedojo solistai — sopranas Lilija Šukytė, tenoras Charles Bressler, bosas Giorgio Tozzi ir choras.

— J. Andrius, Santa Monica, Calif., buvęs Lietuvos kariuomenės karo topografijos skyriaus viršininkas, Lietuvių enciklopedijos kartografinis ir geodezijos skyriaus redaktorius, paruošė spaudai didelio formato, sieninį Lietuvos žemėlapi. Žemėlapyje bus sužymėti tik svarbesnieji geografiniai vardai. Žemėlapis skiriamas mokyklos reikalui. Jį leidžia LB švietimo taryba. J. Andrius ruošia keletą mažo formato žemėlapių Lietuvos enciklopedijai anglų kalba.

— Povilas Gaučys, susitaręs su JAV Lietuvių Bendruomene, perėmė tvarkyti Lituanistikos Instituto spaudos ir bibliografijos skyrių.

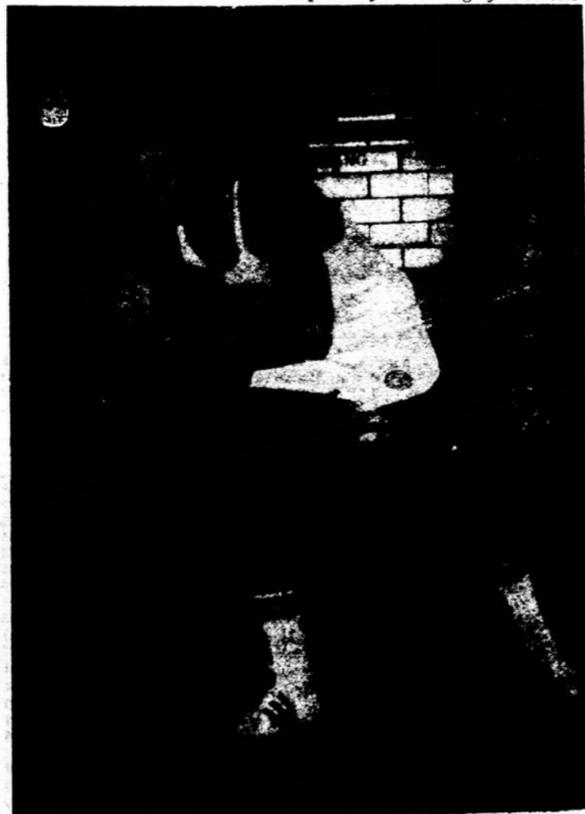
L. Portisch 5 t. Įdomu, kad Sovietų didmeistris Suetin turėjo 4 tš., o Razuvajev 3 tš.

— U. S. National open, Las Vegas: 1-3. Pasidalijo Walter Browne, Laszlo Szabo, James Tarjan po 7, Kavalek, Bisguier, Martz, Shipman, Grefe, Smith, McCormick, Fauber po 6.5 tš.

— ŠALFASS metinės sporto varžybos, kuriose įvardinti taipogi ir sachmatai, įvyks Detroito, gegužės 5-6.

— New Yorko jaunuolius P. V. Gvildys, Rytų apygardos vadovas, žada atgauti į Bostoną, kad pasirungtų su Bostono jaunuoliais. N. Y. jaunųjų priešaky bus Z. Dičpinigaitis, pasižymėjęs Rytų apygardos pirmenybėse, Elizabeth, N. J., kuriose jis nugalėjo po pustaškį iš nugalėtojo A. Leonavičiaus (Bostonas) ir V. Kulpos, N.Y. Bostono jaunųjų tvirtiausias yra Tomas Girmius, greta kurio rikiuojasi Jonas Aleksonis, Petras Raskauskas, Nijolė, Darius ir Ramūnas Ivaškai.

— Rytų apygardos sachmatų varžybose buvo iškelta mintis, kad Elizabeth, N. J., sachmatininkai sudarytų komandą 4-5 vyrų ir atvyktų į Bostoną pasirungti su vietos lietuvių sachmatininkais. Derėtų tą mintį įgyvendinti.

Mykolas Baskauskas, Yale universiteto krepšinio komandos kapitonas ir lietuvių išvykos Europon krepšinio rinkinės kandidatas. Nuotr. Z. Degučio

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit: "Ateities Aušra", 214 Elderts Lane, Woodhaven, N. Y. 11421
Redaguoja: Rasa Navickaitė — Tel. (212) 647-6294

SĄSKRYDIS!

Penktadienio vakarą, kovo 23 pradėjo skambėti telefonas. Pirmasis svečias, atvykęs į NY studentų ateitininkų sąskrydį, radosi kažkur Bronxe pasimetęs. Po dviejų su puse valandų ir daug traukinių atsirado Woodhavene.

Su tuo įvykiu prasidėjo sąskrydis. Washingtoniškai šeštadienį taip pat vargo su New Yorko transportacija, bet šiaip taip iš įvairių rytinio pakraščio vietovių rinkosi studentai.

Draugovė tikėjosi maždaug 20 svečių tam savaitgaliui, o kovo 24, susirinko 40. Automobiliais, traukiniais, lektuvais ir autobusais rinkosi studentai iš Worcesterio, Bostono, Philadelphijos, Washingtono, Baltimorės ir Rochesterio. Iš Chicagos šiam įvykiui buvo atvažiuavę SAS CV-bos pirmininkas Vytas Narutis ir vicepirmininkas — Linas Sidrys. Netikėtai skaičius senai matytų veidų pripildė susirinkimo vietą pas p. Vainienę.

Studentija ir kryžius
Po atidarymo ir maldos p. Rygelis skaitė paskaitą tema: Ko ateitininkai studentai turi siekti savyje, draugovėse ir visuomenėje.

Žmonės dar rinkosi, kai jo paskaita prasidėjo, tad dėmesys kai kur buvo atitrauktas nuo paties kalbos. Gaila, nes p. Rygelis turėjo daug ką pasakyti. Mes jo klausėmės bene pirmą sykį. Jo kalba buvo su konkrečiais pavyzdžiais, pasiūlymais ir su dabartinių knygų ir straipsnių ištraukomis.

J. Rygelis paskaitą pradėjo su atpasakojimu įvykio, kuris jį gan paveikė. Tai buvo jo jauno draugo mirtis nuo "overdose". Prelegentas pastatė klausimą: "Kodėl tas asmuo prie to 'priėjo?' Aiskinimas buvo tas, kad jis ieškojo atamos. Jis buvo užmiršęs savo tikslą — kryžių, nuo jo nutolęs, ant jo nebesirėmė. Mum, ypač kaip ateitininkam, reikia būti įsikibusiem į kryžių. Jis neša ir veda mus toliau.

Tolimesnis klausimas buvo: "Ar žmogus yra patenkintas materialinėmis gėrybėmis?" Pavyzdys buvo duotas iš vieno straipsnio iš US News and World Report, kur buvo aprašyti Vietnamo belaisvių santykiai su Dievu ir jų religiniai gyvenimai. Jiem visas materialinis gyvenimas buvo prapuolęs — nepasiekiamas. Jiem reikėjo stiprybės, ištvėrmės, ir jie tą rado Dievuje.

Organizacija padeda mum kartu prie kryžiaus artėti. To neįvykdysime per dieną. Maži nusmukimai, kurie yra lyg dulkes ant gyvenimo, mum kliudo. Kryžius duoda mum meilės suprasti kitą. Mes nustojam priešų, nes jie tampa draugais. Pavyzdys buvo Miškinas iš Dostojevskio "Idioto". Jis buvo kaip vaikas, nes visur matė gėrį ir niekur nematė priešų.

Draugovė padeda žiūrėti į dalykus iš vieno taško — kryžiaus taško. Nuo įsisteigimo organizacija norėjo dvasiškai ugdyti žmones ir juos vesti prie Dievo.

Draugovė nori mus pripildyti Kristaus dvasia, kad drauge kiltume. Tada galime eiti į visuomenę kaip apaštalai. Bet kartais pasirodome nei kaip Kristaus apaštalai, nei kaip tautos atstovai.

Reikia žmonių su kryžiumi savyje, kurie neštų Kristaus mokslą ir meilę. Turėtume siekti to, ką šv. Jonas yra pasakęs: "Aš esu jumyse, jūs manyje." Reikia stipriam įsijungti į visuomenę ir tada gal įvyksime tai, ko mūsų tėvai neįvykdė.

J. Rygelis aiškino, kad mūsų seneliai buvo prašę savo vaikų, kad, atvykę į Ameriką, jie neužmirštų savo religijos bei krašto. Vaikai to prašymo neįvykdė. Amerikoje vienas iš šimto prideda prie lietuviškos veiklos, o tik 20%, gal net mažiau, pasilieka krikščionimis.

Prelegentas užbaigė savo žodį pabrėždamas, kad mum reikia gerų apaštalų. Būkime pilnintiniai lietuviai ir katalikai.

Prelegento pastabos ir mintys atkreipė mūsų dėmesį į šiandieninę krikščionio ir ateitininko aktualią misiją. Jis patarė mum kfeiptis ten, kur visuomet galime ir galėsime rasti stiprybės. Turėtume dažniau prisiminti tą atamos šaltinį.

Klausimai po paskaitos daugiausiai rįsosi su tautybės klausimu, atsižvelgiant į krikščioniumą. Į ką mūsų dėmesys turėtų būti kreipiamas?

Klausimam užsibaigus, buvo pertrauka. Tada studentai užkandžiavo ir vaišinosi studentų-tų paruoštais valgiais. Pertrauka davė progos pasisveikinti su naujai atvykusiais ir nurimti iki kito programos punkto.

Mūsų paveldėta praeitis
Dr. Domas Jasaitis, visuomet mielai paremias jaunimą ir jų darbus, taip pat buvo atvykęs į sąskrydį. Jo komentarai padėjo mum suprasti apie ateitininkijos praeitį ir jos dabartinę reikšmę. Jis taip pat mums pristatė knygą apie Jurgį Krasnicką (knygą išleido Studentų Ateitininkų Sąjunga). Ragino pažinti Krasnicką ir praeities ateitininkus.

Studentų nuomonės
Toliau buvo simpoziumas, kuriame dalyvavo Vytas Maciūnas, Algis Norvila ir Antanas Razgaitis.

1. Jūsų nuomone, ką turi SAS (nariai) bandyti pasiekti?

M — didesnį skaičių narių; lietuvių išlaikyti. R — krikščionišką dvasią. Dr. Jasaičio nuomone, lietuviškas išlaikymas remiasi biologinės egzistencijos pratęsimu. Tad šeimai reikia išauginti bent tris vaikus.

2. Kokią rolę vaidina narių skaičius sąjungoje?

N — skaičius yra svarbus. Padeda geriau auklėti moksleivius. Reikėtų pritraukti atkintusius iš savo ir kitų organizacijų. R — Narių skaičius yra nesvarbus. Reikia tik grupės žmonių su vienu planu. M — Žmonių gaudymas veda prie ideologinio lygio smukimo. Reikia tiek prižiūrėti, kad išliktų lietuviškoji visuomenė.

3. Kokią vertę ir tikslą draugovės turi sąjungoje?

M — Jos yra reikalingos vietovėmis praktiniu atžvilčiu. R — Draugovės nebūtinai turi egzistuoti. Jos įgyja prasmę, kai susiję nariai siekia vieno tikslo.

N — Draugovės yra naudingos informacijos pasidalinimui. Tai pagrindinė mokymo priemonė.

4. Kokios yra draugovės didžiausios problemos?

N — surengimas programos, kuri visiems būtų įdomi ir duotų progos skirtingiems talentams pasireikšti. M — kaip lavintis, kaip reikštis principų įvairiose srityse. R — trūkumas užsidedimo. Diskutuojame, užsiimame administraciniais reikalais ir niekuomet nerandame atsakymų.

Atskiros draugovės šiuo klausimu taip pat pasisakė.

5. Ką jūs pranašaujate SAS ateičiai?

M — prasčiau lietuviškai kalbėsime, kris skaičius. M — yra skeptikas, bet galvoja, kad gal užsidedimo momentai, kaip pvz. įvyko praeitoje prieškongresinėje stovykloje, sąjungą išlaikys. N — neįpramato didelio skirtumo. Nepraraskime vilties! R — Lietuviškumo lygis smuks, bet ateitis vis dėl to priklausys nuo mūsų pačių. Žinokime, ką mes sakome, kas mes esame ir kas yra ateitininkas.

—
Po simpoziumo studentai, susisėdę prie stalo ar susimetę grupėmis ant grindų, toliau svarstė dienos eigoje pareikštas mintis, jas gvildeno ir kai kur iki rado atsakymų.

Užbaiga

Vakare Apreiškimo parapijos salėje įvyko nuotaikingi šokiai su "jaunatviškos" muzikos gar-

Worcesterio moksleivių ateitininkų St. Šalkauskio kuopos veikla

Vasario 3-4 rengėme slidinėjimo savaitgalį, į kurį buvome pakvięti ir kitas kuopas, bet didžiausia bėda, kad neturėjome sniego. Pasitenkinome tik linksmybomis, kuris įvyko p. Vaitkų gražioje rezidencijoje. Jiem nuosirdus ačiū kuopos vardu. Linksmybomis praėjo džiugioje nuotaikoje.

Taip pat dalyvavome Vasario 16-tos minėjime su vėliavomis ir

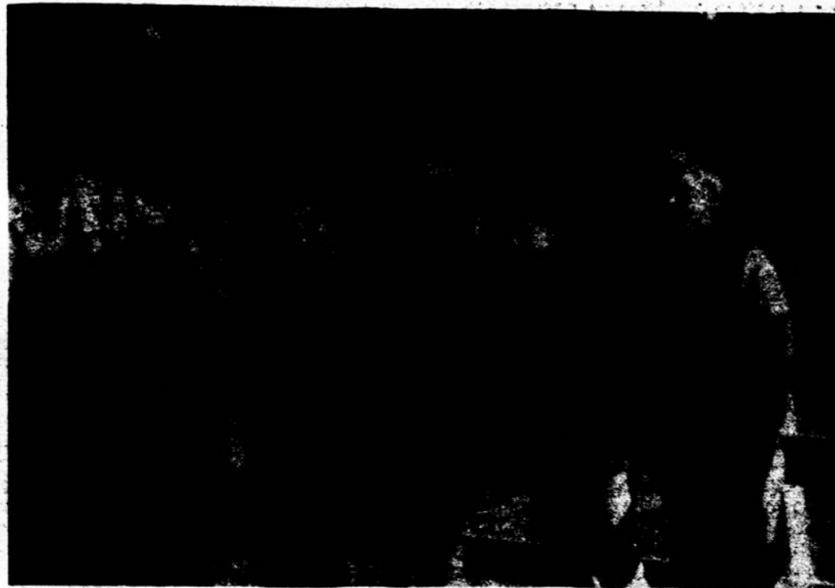
PAVASARIO ŠVENTĖ

Worcesterio moksleivių ateitininkų Stasio Šalkauskio kuopa gegužės 6, sekmadienį, rengia pavasario šventę, kuri prasidės 10 v.r. mišiomis šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

Po mišių vyks tolimesnė šventės dalis. Pagrindinę paskaitą skaitys ses. Onutė Mikailaitė iš Putnam, Conn. Po paskaitos bus jaunųjų moksleivių įžodis, meninė dalis ir užkandžiai.

Į šią šventę kviečiame ateitininkus iš kitų kuopų. Prašome atvykti šeštadienį popiet. Apie įsijungimą prašome pranešti pirmininkei: Astai Dabrilaitei, 325 Lowell Street, Worcester, Mass. tel. (617) 755-9486, arba sekretorei: Bernadetai Miliuskaitei, 54 Coral Street, Worcester, Mass. Tel. (617) 755-1894.

B. Miliuskaite

Los Angeles moksleivių ateitininkų grupė. Iš k. V. Polikaitė, D. Sakalauskaitė, E. Bandžiu-lytė, M. Žmuidzinaitė, E. Rodas, L. Butkys. Nuotr. Rasos Kojelytės

sais bei su keliomis polkomis ir valsais, kurių metu nevienam kojos paskaudo.

Sekmadienio rytą dalyvavome mišiose Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje, o po mišių atsilankėme Liet. Kat. Federacijos seimelio pusryčiuose ir suvažiavime.

Studentai išsiskirstė linksmam nusiteikę, gal nevisiškai pasirodę pasaulį apversti. Teks rimčiau darbo imtis, dažniau prisiminti, kad visuomet galime rasti atramą mūsų gyvenimo centre — Kristuje.

—
NY studentai nuosirdžiai dėkoja E. Vainienei už leidimą jos patalpomis naudotis; J. Rygeliui ir dr. D. Jasaičiui už jų mintis ir kun. Pranui Raugaliui už jo malonų priėmimą.

rasa

Worcesterio Stasio Šalkauskio kuopos moksleiviai ateitininkai su dvasios vadu kun. J. Budzeika, MIC.

me per susirinkimus kalbėti tik lietuviškai. Mokėsime baudą už nelietuviškus žodžius.

Kitas susirinkimas įvyko pas J. Pauliukonių vasario 10. Visi nariai skaitė savo rašinėlius Lietuvos nepriklausomybės 55 metų paskelbimui paminėti.

Vasario 23 susirinkome pas Valiūskus Baringtone, R. I. Dalyvavo p. A. Kairienė; Andrius, Danutė, Juozas Kairiai ir Vilija Rastonytė. Paminėjome Lietuvos jaunimo globėjo šv. Kazimiero šventę. Savo rašinėlius skaitė: Gaja, Liucija ir Tomas. Rūta negalėjo susirinkime dalyvauti, nes singo. Susirinkimo dalyviai nusprendė paruošti vaidinimą "Raudonoji Kepuraitė".

Susirinkimų metu ir pažaidžiame, o šį kartą bandėme ir sportuoti.

Gaja Valiūškytė

— Ateities Literatūros Fondas leidžia naują knygą — Jurgio Jankaus "Užkandis". Knyga turėtų pasirodyti gegužės mėnesio pradžioje.

Mačiau, girdėjau

— "Ateities Aušra" reiškia padėką dr. Br. Radzivanui ir New Yorko sendraugiam ateitininkam už jų suteiktą finansinę paramą šiam skyrui. Nuosirdus ačiū!

— Moksleivių ateitininkų stovykla rytiniame pakraštyje įvyks Neringoje rugpjūčio 12-26. Registracijos ir detalių reikalais prašome kreiptis į MAS Rytų apygardos pirmininką Antaną Razgaitį, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Tel. (212) 235-7168.

— Sveikiname Rimą Petrauską ir torontiškių redakciją su naujai pasirodžiusiu "Gaudamus" numeriu. Lauksime ir tolimesnių studentiškių pastangų.

— NY at-kai rengia išskylą į vaidinimą "Jesus Christ Superstar" birželio mėnesį sekmadienio seansui. Bilietų kaina — 5 dol. asmeniui. Kviečiami ateitininkai, draugai bei pažįstami. Tolimesnei informacijai skambinkite Rasai Navickaitėi (212) 647-6294.

Pasiuntinio K. ŠKIRPOS veikalas

SUKILIMAS LIUVOS SUVERENUMUI ATSTATYTI

Jau atiduotas spausdinti ir bus parduodamas po 15 dolerių. Užsiprenumeravus jį iš anksto — po 12 dolerių už knygą.

Užsakymai autoriaus adr.:

2043 36th St., SE
Washington, D.C., 20020

----- atkirpimui -----
Data

Jungdamas 12 dol. čekį (arba Money Order) prašau teiktis prisiųsti man "Sukilimo" knygą, kai ji tik bus atpausta.

Pavardė

Govė

Gyvenvietė

Parašas

MARIJOS ŽUKAUSKIENĖS TAPYBOS PARODA

Kovo 31 ir balandžio 1 Kultūros židinio patalpose įvyko Marijos Žukauskienės tapybos paroda, kurią globojo L. B. New Yorko apygardos valdyba.

Atidarymas buvo kovo 31, šeštadienio vakarą. Apie dailininkę kalbėjo Paulius Jurkus, atidarymo žodį tarė LB apygardos pirmininkas A. Vakselis ir Tėv. L. Andriekus, Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkas. Pabaigoje trumpai padėjo ir pati M. Žukauskienė.

Į atidarymą ir bendrai į parodą buvo susirinkę gana daug žmonių. Reta paroda sutraukia tiek publikos, nes M. Žukauskienė plačiai dalyvauja visuomeniniame gyvenime, dabar pirmininkauja LMK Federacijos New Yorko klubui. Visi tad ir susirinko pasidžiaugti jos kūryba. Parodos pasisekimas buvo didelis: iš 40 išstatytų paveikslų parduota 25.

M. Žukauskienė į tapybą atėjo iš medicinos pasaulio. Ji baigė medicinos mokslus ir padarė net doktoratą, bet mediciną paliko nušalyje. Net į Ameriką atvykusi nemandė verstis šia profesija. Ji norėjo būti dailininke, tad ir atsidedo menui. Kiek sąlygos leido, pati tapė, mokėsi už akių dėstymo institutuose.

Prieš keletą metų pradėjo rengti savo parodas. Tokios jos parodos buvo Waterburyje, Clevelande, Chicagoje. Dabar — New Yorke.

Ji dirba ir su pastele, bet labiausiai mėgsta aliejų. Ir šioje parodoje buvo išstatyti tik aliejiniai darbai.

Ką ji vaizduoja?

Marija Žukauskienė yra daugiau ar mažiau realistė — impresionistė. Tiesa, parodoje buvo ir pora abstraktinių paveikslų, bet visas jos svoris ir visas dėmesys — gamta. Mėgstama sodriais gelėmis ir žaliais, padėtas prie lango, ant stalo. Mėgsta vaisius. Vaisių vazos pastatomos prie lango, prie draperijų, sujungiamos su gėlėmis.

Toliau eina gamtovaizdžiai. Ir čia pilna visokiausių motyvų — krūmai, beržynai, miestų gatvelės, namai, pelkės, žolynai ir t.t. Mėgsta ir jūrą, kur šurprios bangos kelia savo keteras.

Kaip ji tapo?

Visuose paveiksluose jautėsi viena bendra ranka ir viena technika. Ji dirba su peiliu (špach-

teliu). Peilis duoda visai kitas galimybes, nei teptukas. Peiliu galima dėti dažai storai, galima dažus "išmūryti" kaip kokias plytas, galima pabraukti sodriu dramatišnių brūkšnių, sukurti rūpius primityvius piešinius, nelygius paviršius — tekstūrą.

Bet viso to nesivaiko M. Žukauskienė. Ji peilį vartoja arčiausiai teptuko technikos, retai kur storiau uždėdama dažą, pabraukdama, sukurdama tirštesnius tekstūros žaidimus. Peilis jai geriau leidžia dirbti ant slapio paviršiaus, paveikslą greičiau privesti prie pabaigos.

Ši technika vis dėl to sudaro tam tikro oro virpėjimo įspūdį, nes tonai, uždėti peiliu, nesulieja, bet pasilieka vienas šalia kito. Tai ir sudaro virpėjimo, žaismo įspūdį.

Paveikluose dominuoja tamsesni tonai — rudi, melsvi. Ant jų mėgsta uždėti geltonus žerintus tonus. Tokiu būdu sukurti dauguma jos vaisių ir gėlių.

Dirba ji drąsiai, nesirūpindama detalių išbaigimu, bet siekdama bendro įspūdžio, ben-

dro harmonijos, spalvinių virpėjimo. Ir kur ji labiau žaidžia, išlaisvėja, ten ir paveikslai labiau žėri. Toks "žerintis" impresionistinis paveikslas buvo vaisiai, dabar patekę į K. Židinio kolekciją. Toliau buvo įspūdinga pelkė, kur labai maža siužeto, bet daug vidinės nuotaikos.

Paveikluose nėra kokios ypatingos pretenzijos, nėra perdėjimo, triukšmingų mostų, paviršutinių efektų. Siekiama paprastumo ir jautumo. Tai tikrai didelės ir geros privilegijos.

M. Žukauskienė paskutiniu laiku padarė didelę pažangą, tvirtėjo jos kompozicija, švarėjo technika, gilėjo interpretacija.

Tegu būna ši paroda tik paskatas dirbti ir dirbti. Žinia, sunkios sąlygos, kai reikia dienas praleisti įstaigose svetur, o grįžus namus prižiūrėti, tvarkyti, dalyvauti aktyviai ir visuomeniniame gyvenime. Bet ir tame gyvenime tegu randa laiko stebėti gamtą, iš jos mokytis, analizuoti ir paskui, iš tos gamtos pagavus sintezę, dirbti ir dirbti. (P.J.)

Marijos Žukauskienės parodoje Kultūros židinyje. Nuotr. R. Kisieliaus

KAIP AUGA LITO INVESTAVIMO BENDROVĖ?

New Yorke veikia lietuvių suorganizuota Lito investavimo bendrovė. Ji yra įsikūrusi 114 gatvėje, Richmond Hill, vosi netoli Jamaica linijos traukinio. Namas gražus ir erdvus, o rastiųjų kambariai gražiai sutvarkyti. Visi čia kalba lietuviškai ir sėkmingai tvarko finansinius reikalus.

Šiomet bendrovė paskelbė, kad praėjusieji metai jiems davė 100,000 dol. pelno. Tikrai tai didelis pinigais. Verta pažūrėti iš arčiau, kaip bendrovė veikia.

Sutikau visada optimistiškai nusiteisusį Algį Vedecką. Jis tuoj ir paklojo visas žinias.

Akcininkų skaičius auga

Investavimo bendrovėje žmonės nusiperka akcijas ir tuo būdu pasidaro bendrovės dalininkai. Dabar tokių akcininkų bendrovė turi gerokai per 200 (artėja prie 300).

Chicagoje tų akcininkų yra 35%, New Yorke — 40%, kiti 25% yra pasisklidę visame krašte.

Stambių indėlininkų nėra. Bendrovės statusas taip surašytas

Philadelphia, Pa.

Romas Viesulas — parodoj Temple universiteto Tyler School of Art naujų pastatų atidarymo proga buvo surengta paroda, kurioj savo darbus yra išstatę grafikos, keramikos ir auksakalystės skyrių vedėjai. Atidarymo dieną parodą aplankė apie 1000 žmonių. Atrodo, kad lankytojai ilgiau sustodavo grafikos ir auksakalystės skyriuose.

Lietuvius labiausiai domino grafikos skyriaus vedėjas Romas Viesulas ir jo kūriniai. Ypatingo dėmesio susilaukė ciklas "Raudos". To ciklo darbams (15) išstatyti reikėjo atskiros patalpos, specialaus išdėstymo ir apšvietimo. "Raudos" sukurtos lietuvių liaudies motyvais. Tai reljefinė grafika, šiuo atveju — juodi reljefai, juodame fone. Patalpoj girdima muzika raudų motyvais, o geriau įsiklausius, galima suprasti ir dalį žodžių. Tai amerikiečio kompozitoriaus Alvin Curran kūrinys.

"Raudų" ciklas buvo sukurtas 1971-72 Romoj. Buvo išstatytas Europos parodose, bet Amerikoj išstatomas pirmą kartą. Iš viso parodoj Romas Viesulas yra išstatęs 46 savo darbus, sukurtus 1960-72.

Pamatyti ir išgirsti Romą Viesulą, asmeniškai ir jo kūrinuose, ir pasidžiaugti jo pasisekimais atidarymo dieną susirinko ir virš šimto lietuvių.

Paroda tęsis iki gegužės 20 Tyler School of Art. Adresas: Beech and Penrose Ave., Elkins Park, Pa.

K. Č-tas

tas, kad vienas indėlininkas gali turėti iki 10 procentų visų akcijų.

Bendrovės vadovybė

Bendrovei vadovauja direktorių taryba, egzekutyvinis komitetas ir valdyba.

Direktorių yra septyni. S. m. sausio 14 visuotiniame akcininkų susirinkime buvo perrinkti buvusieji direktoriai: Kvirinas Aleksandravičius, dr. Petras Kisielius, dr. Antanas Škėrys, Vytautas Vebeliūnas, Algis Vedeckas, Brutenis Veitas ir dr. Vytautas Vygantas.

Egzekutyviniame komitete yra šie: Vytautas Vebeliūnas, Algis Vedeckas, Kvirinas Aleksandravičius, dr. Vytautas Vygantas, dr. Antanas Škėrys.

Komitetas susirenka kas mėnesį, planuoja bendrovės veiklą, aptaria reikalus.

Valdyba yra visų planų tiesioginė vykdytoja, organizuotoja. Čia pirmininkauja Vytautas Vebeliūnas, egzekutyvinis vicepirmininkas yra Algis Vedeckas, vicepirmininkas — išūninkas dr. Antanas Škėrys.

Raštinėje pasikeisdami nepilną laiką dirba: Antanas Razgaitis, Rasa Navickaitė, Laima Lileikienė, dr. Antanas Škėrys, Vytautas Vebeliūnas.

Bendrovės nuosavybės

Bendrovė gamina iš žmonių pinigų investuoja. Dalį padeda į bankus (Litas savo pinigus laikoti net trijuose bankuose), perka ir vertybių popierius. Didžiausioji kapitalo dalis investuojama į nekilnojamą turtą.

Praityje Litas buvo įsigijęs motelį ir restoraną prie Chicago aerodromo, Indianos valstijoje didelius vienetus apartamentinių namų. Visa tai parduota.

Dabar bendrovė turi 4 apartamentinius namus Brooklyne ir

Queens. Su kitu partneriu yra įsigiję apartamentinius namus (46 butai) New Rochelle, Bronx (25 butai).

Putname iš seselių nupirko didelį plotą žemės. Tą plotą išmatavo, padalijo sklypais ir pardavė. Parduota 12 sklypų, vienas didelis plotas. Liko neparduotas tik vienas sklypas.

Prie pat vienuolyno pirkto kitą žemės sklypą, į kurį pateko ir kun. Stasio Ylos statyta Mindaugo pilis. Šitame sklype bendrovė nori pastatyti didelius namus, kuriuose žmonės galės įsigyti savo butus. Taip jie galės gyventi gražioje aplinkoje, tarp medžių, arti lietuviško kultūrinio centro ir seserų vienuolyno. Mindaugo pilis bus prižiūrima ir išlaikoma.

Kelionių biuras

Plešdama savo veiklą bendrovė prieš keletą metų įsikūrė kelionių biurą. Jis veikia visi-

kai kitose patalpose. Dabar Lito kelionių biuras yra 87-18 Leferts Blvd. Biurui vadovauja Nomedas Aleksandravičius.

Ji yra atvykusi iš Venecuelos, gerai pažįsta Pietų Amerikos kraštus, sumaniai ir energingai vadovauja kelionių biurui ir jo veiklą sėkmingai plečia.

Pradėta prieš 10 metų

Lito investavimo bendrovė susikūrė prieš dešimt metų. Pirmieji jos steigėjai buvo: Algis Vedeckas, Antanas Škėrys, Albinas Kudirka, Emilis Radeckis, Vytautas Vebeliūnas. Jie darbą pradėjo su 8000 dol.

Visą laiką organizavo, plėtė. Savo laiku buvo atidarę raštinių ir Chicagoje. Dabar tos raštinės nebeturė.

Bendrovė visą laiką investuotojam moka palūkanas. Per savo gyvavimo laiką jau yra išmokėjusi 90,000 dol. palūkanų. Tai rodo, kad bendrovė yra vado-

vaujama sumanių žmonių.

Litas — lietuviškojo pinigų vardas — čia pasidarė investavimo bendrovės vardu. Šią bendrovę žmonės paprastai vadina Lito bankas, nors bendrovė neturi banko teisių.

Daug kam yra patarnavusi, teikdama trumpalaikes paskolas, perkant automobilį, įsigyjant namus. Trumpalaikes paskolas kartais sulaukimos, kai norima įsigyti kokią didesnę nuosavybę.

Ir dabar bendrovė keliasi į naujus žygius. Tenka tik palinkėti, kad ji augtų ir didėtų. Jei kitų tautų žmonės čia suorganizuoja didžiules bendroves, bankus, įsigyja net laivus ir lėktuvus, tai verta ir lietuviams bandyti savo laimę. Sėkmės! (P.J.)

BROCKTON, MASS.

St. Šimkaus "Atsiveikinimas su tėvyne"

Į praėjį nugalėjusių metų ilgoji vilkstinė daugelį mūsų jau atskyrė nuo liūdno atsiveikinimo su tėvyne. To fakto akistatoji ne vienas klausiam, kodėl Stasio Šimkaus populiariajai, nostalgiskajai kantatai "Atsiveikinimas su tėvyne" Bostono ir net platesniojoje Naujosios Anglijos padangėj per visą tą ilgą laikotarpį vis neatsirasdavo progos praskambėti.

Tik šį pavasarį (gegužės 6) ji bus iškilmingai prikelta iš numirusių, kai komp. J. Gaidelio vedamas Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras sudrebins ja North Junior High School skliautus savo parapijos 75 metų jubiliejiniam koncerte.

Tiesa, 1952 pavasarį muz. Stepas Sodeika su savo Dainavos ansambliu buvo į ją atvežęs iš Chicago j New Yorką savo reprezentaciniam koncertui garsojoj Carnegie salėj. Chicagoječių sąstatai tuokart talkino ir vienas bostonietis — solistas Stasys Liepas. Bet tai jau irgi seni laikai, ir visa tai padaryta grynai chicagiečių iniciatyva.

Toji kantata savo atviru spontaniškumu yra retas lietuviškos nostalgijos prasiveržimas; tai šimkiško ir baranauskiško jausmingumo deimancukas. Joje klausytoj visada sužavi lietuviškai mozartiškas muzikinių idėjų bei techninių išraiškos priemonių paprastumas, savo įkvėpimo šaltiniuose tiesiog gailiškas emocijų grynumas ir niekur nemeluojamas, niekur dirbtinai neišsunkiamas, niekur neperforuojamas nuosirdumas. "Sudiev, Lietuva, man linksma buvo gyvent tavo šalėlėj"...

Šiai kantatai atlikti choras yra pasikvietęs į talką du mūsų iskiliausius solistus — Daivą Mongirdaitę-Richardson (soprano) ir Stasį Liepą (baritoną).

Linkėčiau, kad ne tik Brocktono ir apylinkės, bet ir tolimesnių vietovių lietuviams nepraleistų progos išgirsti šią kantatą ir nusikelti bent mintimis į savo ar savo tėlių gimtąjį kraštą. — J.V.G.

Specialus automobilių užsakymas į Lietuvą

Pilnai garantuota Creitas pristatymas Pasirinkite iš šių naujų modelių

ZHIGULI VAZ 2101 \$3520.00
Naujasias, patobulintas eksporto modelis ZHIGULI VAZ 2103 \$4036.50
FURGON STATION WAGON \$3881.25
Eksporto modelis MOSKVITCH 412 IE \$3570.00
MOSKVITCH 408 IE \$3285.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 \$2250.00

Reikalaukite mūsų specialių biuletenių su automobilių nuotraukomis

Užsakykite dabar. Užsakykite tik per

INTERTRADE Express Corp.
125 East 23rd St.
Penktas aukštas
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

Mes turime šioj prekyboj 24 metų patirtį ir tūkstančius patenkintų klientų

Philadelphiajuzė Kazimiro... surensta skautų buvo Verby sekmdienį. Ją atidarė... centro valdybos vicepirmininkas jaunimo reikalams Juozas Gaila. Kairėje draugininkas Gediminas Dragūnas, dešinėje skautai Aleksandras Danta ir Audrius Dragūnas. Nuotr. K. Čikoto

Introduction to Modern Lithuanian. Pulkus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ir nedaug mokantiem lietuviški — pulki galimybė išmokti. Parengė L. Dambri-nas, A. Klimas ir W. R. Sch-malstieg. Išleido lietuvių pranc-iškoni Brooklyne, 479 psl., Lietais viršeliais. Kaina 8 dol.

Darbininko skaitytojai, keis-dami adresą, prašomi admi-nistracijai pranešti naują ir seną adresą, taip pat persikėlimo la-tą. Kitais atvejais paštas laik-raščius grąžina: administracijai susidaro nuostolių, nes tenka papildomai primokėti, o skaity-tojai negauna laikraščio.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklielis Lietuvos okupaci-jai priminti. Ženklielis lipa-sai ant voko 100 ženklielių už 1 dol. Platinatejanti auolat-d. Krasptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

Valgių gaminimas. Virš 500 psl. knyga, kurioje randama visų lietuviškų valgių ir kepsnių pa-tiekalai. Parašyta įgudusių auto-rių. Knygos kaina su persiunti-mu 8 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

KITATAUČIUI GERIAUSIA DOVANA
History of Lithuania in Vy-tautas the Great, Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. Koncius. Dvi knygos 3 dol. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietu-vo-pračitim. Užsakykite: Dar-bininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Table with 2 columns: Song/Record Name and Price. Includes 'Aidutes dainuoja, A. Stephens mergaičių choras', 'Montrealio Austros Vartų choras', 'Vivat Academia, Neo-Lituanų 24 dainų-sokių (2 pl.)', etc.

Table with 2 columns: Song/Record Name and Price. Includes 'New Yorko Liet. Vyrų choro 16 liet. dainų', 'Tėvynės melė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų', 'Kur banguoja Nemunėlis, A. Brazio 9 dainos ir giesmės', etc.

Table with 2 columns: Song/Record Name and Price. Includes 'Dainos ir arijos, J. Armonienės', 'Ar žinai tą lai, Roma Mastienės', 'Škambėkite dainos, J. Kristolaitytės', etc.

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

(Siųsti tik plokštelių užsakymus. Gavėjas apmoka tik gatęs sąskaitą ir plokšteles, nes kartais užsakoma plokštėlės, kurios išparduotos.)

Darbininko skaitytojai, keis-dami adresą, prašomi admi-nistracijai pranešti naują ir seną adresą, taip pat persikėlimo la-tą. Kitais atvejais paštas laik-raščius grąžina: administracijai susidaro nuostolių, nes tenka papildomai primokėti, o skaity-tojai negauna laikraščio.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklielis Lietuvos okupaci-jai priminti. Ženklielis lipa-sai ant voko 100 ženklielių už 1 dol. Platinatejanti auolat-d. Krasptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

Valgių gaminimas. Virš 500 psl. knyga, kurioje randama visų lietuviškų valgių ir kepsnių pa-tiekalai. Parašyta įgudusių auto-rių. Knygos kaina su persiunti-mu 8 dol.

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Table with 2 columns: Song/Record Name and Price. Includes 'Aidutes dainuoja, A. Stephens mergaičių choras', 'Montrealio Austros Vartų choras', 'Vivat Academia, Neo-Lituanų 24 dainų-sokių (2 pl.)', etc.

Table with 2 columns: Song/Record Name and Price. Includes 'New Yorko Liet. Vyrų choro 16 liet. dainų', 'Tėvynės melė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų', 'Kur banguoja Nemunėlis, A. Brazio 9 dainos ir giesmės', etc.

Table with 2 columns: Song/Record Name and Price. Includes 'Dainos ir arijos, J. Armonienės', 'Ar žinai tą lai, Roma Mastienės', 'Škambėkite dainos, J. Kristolaitytės', etc.

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

(Siųsti tik plokštelių užsakymus. Gavėjas apmoka tik gatęs sąskaitą ir plokšteles, nes kartais užsakoma plokštėlės, kurios išparduotos.)

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, pri-siisdami savo prenumeratą, kartu pridėda auką už kalen-dorių ir šiaip spaudai paremti: 20 dol.: O. Dorn, Coming, N.Y. Po 17 dol.: P. Lukoševičius, Brooklyn, N. Y., J. Roland, San

Naują dokumentinę kny-gą Vliuko pastangomis ir Tautos Fondo lėšomis iš-leido Robert Speller lei-dykla New York. Tai dr. Bronio J. Kasio redaguota knyga "THE USSR-GER-MAN AGGRESSION AGAINST LITHUANIA". Didelio formato 543 psl. knygoj dokumentai nušvie-čia komunistų ir nacių san-dėrį, privedusių prie Lietu-vo nepriklausomybės su-žlugdymo. Kaina 15 dol. Gaunama ir Darbininko ad-ministracijoj.

SUVENYRAI

Lietuvos Vytis — rankų dar-bo, su aukso "bulliono" stūlais išsiuvinėta emblema. Dugnas—tamsiai žalias aksomas. Paveik-las su rėmais 12"x15", labai į-spūdingas, tinka reprezentacijai. Kaina su persiuntimu 65 dol.

Siuvinėtas Vytis — paveik-las. Skydo formoj komponuotas raitelis, per skydą išsiuvinėta trispalvė, kamuose užuolo la-pai su gėlėm. Paveiklo dydis su rėmais 10x13". Kaina 20 dol.

Lietuvos himnas ant balto sa-tinio išsiuvinėtas mėlyna spalva, viršuje ant raudono dugno tryš herbai: Lietuvos vytis, Gedimi-no stulpai; Vytauto ženklas ir maža trispalvė. Per visą pa-veiklo ilgį šone perverta iš-aušta juosta. Paveiklo dydis su rėmais 13"x17". Kaina 26 dol.

Sagutė švarko atlapui — sti-lizuotas vytis. Sidabrinės spalvos raitelis raudoname dugne; sidabrinės spalvos apvedžiojimas. Kaina 2.50 dol.

Grandinėlė raktam su Šv. Kristupo medaliu. Vienoj pusėj įrašyti žodžiai: "Aukščiausiojo malonė telaimina kelionę" ir kviečių varpos su ažuolo lapais ir Gedimino stulpais. Kitoj Šv. Kristupas su Vilniaus herbu. Kaina su pasiuntimu 2.50 dol.

Siuvinėta trispalvė su užrašu "Lithuania" ir stilizuotas vytis užsiuvinui ant drabužio ranko-vės. Kaina po 1 dol.

Drožinėti rankų darbo ant sienos pakabinami kryžiai su lietuviškais ornamentais, kaina su pasiuntimu 18 dol.

Virš minėti suvenyrai gauna-mi Darbininko administracijoj.

Francisco, Calif., Po 12 dol.: J. Rukas, Great Neck, N.Y., kun. V. Pavalkis, Milpitas, Calif., Po 18 dol.: Spudienė, Wood-haven, N. Y., J. Butkiewicz, R. Petrauskas, Bronx, N. Y., V. Sirusas, Garrison, N. Y., B. Mogenis, Elizabeth, N. J., J. Valys, Hebron, Conn., Po 8 dol.: Mj. K. Globis, Sacra-mento, Calif., M. Stanis, Clearwater, Fla., S. Latvūnas, Wolcott, Conn., S. Zogonski, Andes, N. Y., V. Slavinskas, Monticello, N. Y., G. Katils, Rich-mond Hill, N. Y., V. Rudzinskas, Cranford, N. J., Po 7 dol.: J. Duobai, Nor-wood, Mass., A. Martinėnas, Wallingford, Conn., L. Sled-zaus, Matawan, N. J., J. Bla-zevičius, A. Kepalas, O. Rimidis, Woodhaven, Conn., S. Česnaus-kas, W. Umbarasas, M. Dumbles, Ch. Remeničius, Brooklyn, N. Y., prof. Kazlas, Wilkes Barre, Pa., J. Skladaitis, Phila-delphia, Pa., A. Vasajtis, Hyatts-ville, Md., J. Zilionis, Cleveland, Ohio, dr. A. Grushnys, Wi-chita, Kansas, V. Liauba, So. Boston, Mass., Po 6 dol.: J. Vencius, East Lake, Ohio, P. Mikšys, Worces-ter, Mass., Po 5 dol.: G. Stukas, So. Bos-ton, Mass., kun. J. Pragubickas, F. Jankūnienė, P. Ivaška, Eli-zabeth, N. J., L. Koppienė, Brooklyn, N. Y., F. Baltakis, Hyatts-ville, Md., P. Deltuva, Rock-ford, Ill., V. Bagdonavičius, Hot Springs, Ark., O. Kuls, Clifton, N. J., J. Girevičius, St. Cathar-ines, Ont., A. Patamsis, Fort My-ers, Fla., R. Slepetyš, Brick Town, N. J., J. Sirusas, Stock-ton, N. J., A. Kainauskas, Plain-ville, Conn., V. Malinauskas, Stamford, Conn., B. Grauzinis, Los Angeles, Calif., A. Garbaus-kas, Old Bethpage, N. Y., I. Oku-nis, Flushing, N. Y., J. Ardyš, Bloomington, Ill., M. Fiore, Richmond Hill, N. Y., E. Venc-kus, Woodhaven, N.Y., Po 4 dol.: A. Vokietaitis, New Haven, Conn., M. Bichnevičius, A. Matiška, Dorchester, Mass., F. Prekeris, Stamford, Conn., J. Dailida, A. Povilauskas, A. Tan-kauskas, Woodhaven, N. Y., A. Lingis, J. Telksny, Great Neck, N. Y., V. Paulauskas, Plymouth, Pa., M. Veliuona, Baltimore, Md., A. Briđzius, Cleveland, Ohio, A. Puteis, Toronto, Ont., M. Sokol, F. Saplinkas, Wor-cester, Mass., dr. A. Dunajewski, Ozone Park, N. Y., A. Jurks-tas, Brockton, Mass., E. Vazgie-nė, Gloucester, Mass., A. Mace-lis, Commack, N. Y., A. Butkus, Bridgeport, Conn., J. Kontautas, Clifton, N. J., H. Vaitaitis, Old Saybrook, Conn., J. Ožalas, Gar-wood, N. J., S. Jucas, Hot Springs, Ark., I. Staškevičius, Bronx, N. Y., N. Umbrazaitė, S. Slikas, H. Kulber, A. Balkus, S. Kerdock, Brooklyn, N. Y.

Po 3 dol.: dr. A. Stankaitis, Wethersfield, Conn., V. Ces-navičius, Brooklyn, N. Y., D. Čiampiėnė, Columbia, Md., O. Valaitis, Fairfax, Va., A. Ra-monaitienė, Detroit, Mich., M. Ambrose, Westville, Ill., dr. M. Anyzas, Toronto, Ont., V. Bal-chunas, A. Dailidis, Hartford, Conn., S. Leveckis, Edison, N. J., A. Gruzdys, New Haven, Conn.

Darbininko administracija visiem aukotojam nuosirdžiai dekoja.

Darbininko administracija visiem aukotojam nuosirdžiai dekoja.

Darbininko administracija visiem aukotojam nuosirdžiai dekoja.

Darbininko administracija visiem aukotojam nuosirdžiai dekoja.

Darbininko administracija visiem aukotojam nuosirdžiai dekoja.

Darbininko administracija visiem aukotojam nuosirdžiai dekoja.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE KERIAN'S 588 Bloomfield Ave. Bloomfield, N.J. For Men's Clothing All the Latest Styles A Family Store Call: 201 748-4869

WARFIELDS BICYCLE STORE Sales & Repair All Makes for Boys & Girls 25 Main St. Bloomfield, N.J. Call: 201 838-4578

A RURAL COMMUNITY NEEDS DOCTOR FOR Completely equipped MEDICAL CENTER The town of Stephentown, N. Y. loc. in the Taconic Valley in the Berkshire Mts., has an attractive medical center completely equipped. It has been a thriving practice for 8 years. 200 medical records are still housed at the center. Attractive terms can be arranged for a doctor wishing to start a new practice. Educational & recreational facilities are excellent. Close to Albany & Troy, N.Y. and also Pittsfield, Mass. Contact: Carl Jensen, Supervisor STEPHENTOWN, N.Y. 12168 518-733-5531

SEVEN OAKS PARK, Orange, N. J. Room & board for Sr. Citizens (2). Pvt. home, Reg. nurse. 201-873-4676.

26 SUMMER PLACES & HOMES Catskill Mt. area 6 Rm. cottage avail. for family vacations. Choice weeks still open. Write Spruce

Hollow Farm, Box N, Hamden, N. Y. 13782 or Call (807) 738-2991.

Opening First Week in May Summit-Seymour Home for Adults 314 Rutger St., Utica, N.Y.

Complete modernized building providing the ultimate in resident care. 24 hour supervision. Large bright rooms. Excellent food. Activities Program. Entertainment. Religious activities. Reasonable rates. 24 Hour Supervision, Large Bright Rooms, Excellent Food, Activities Program, Entertainment, Religious Activities, Reasonable Rates.

Now accepting resident applications at Summit Adult Home 1119 Summit Place, Utica, N.Y. or Phone 315 732-2257

SYLVAN AUTO BODY SPECIALIST American & Foreign Cars. Painting-Welding-Collision Work 123 Newark Ave. Paterson, N. J. Call: 201 345-4581-0040

FILATELISTAI: Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak WBOU-FM, 88.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės šibury, Neturų ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WBEI 105.9 FM bang. Vedėjas Romas Kerys, TW 4-1388 68-16 60th Fl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viliūnas, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7300; FM bangomis 107.9 mc. WBEI 1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vėl.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Mikšys, WLYN 1360 kilocycles ir FM 104.7 bangs sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0486.

CAPATAZ AREA DE BRONX CON EXPERIENCIA PARA OCUPARSE EN TODO LO CONCERNIENTE AUNA FACTORIA DE ROJAS DE BRONX. TRABAJA PLO Y BUENAS CONDI-CIONES DE TRABAJO. EXCELENTE OPORTUNIDAD PARA HOJAS RESPONSABLE. BOX NO. EL 210 ROOM 915 FIFTH AVE. N.Y.C. 10891.

BUY INSTANT SUCCESS New Jersey Franchises now available in 9 year old. Charm & modeling school. Be own boss. Set own hours. You delegate the orders. Highly lucrative field. Art work. 201 336-4787 Mr. or Mrs. Pravel

FURNITURE POLISHER Experienced for Antique Furniture. Year round job. good Salary for right man. 5 day week. Call COMER OF LONDON, INC. 444 East 91st St. N.Y.C. 348-5846

Sidewalks Repaired & Made New Brick pointing Boiler Rooms Made All Violations Removed Reasonable Call: 469-1068 or 693-9351

LINDEN MOVERS INC. Local & Long Distance Lic. & Bonded P. O. Box 658, Linden, N.J. Call Day or Evening 201 925-1370 Mr. Tom Salvia

J&B HOUSEHOLD CLEANING Commercial and Residential Let us take care of all your household chores at a price anyone can afford. Baths, Kitchens, Parlors. Your entire home special Springtime rates CALL (212) 392-3612

OPERATORS NEEDED Inexperienced OK for Singer and Merrow for Ladies Pants. Complete Garment. Meyer Berka Company, 252 W. 37th St. (212) 564-0122 also 1155 Man-hattan Avenue 3rd Floor in Brooklyn

WHITE HILL HAVEN Catskill Senior Citizens Hotel 985 Week Semi Private \$100 week private. For Ambulatory Adults. Year Around Call: 914 434-3444

EXPERIENCED OPERATORS (15) On dresses; Section or Complete. Part or Full Time. Day or Night. Non-Union. Also Experienced Hand Presser & Exp. Floor Girl. Lucy Sportswear 2174 3rd Ave. New York City Call: 369-6021

AECEAN ISLE RESTAURANT Open 7 Days a Week Finest of Foods We also do Catering 781 E. 31 Street, Brooklyn, Call: 434-7496

BEST CONTRACTING All — Trades Good Substantial Work Reasonable — Reliable Free Estimates Call: 243-2120

JACK TRACEY Motorcycles— Honda, Bicycles Schwinn, Sales & Repairs 86 McLean Ave., Yonkers, N. Y. Call: 914 YO 3-0532

LITAS INVESTING CO. INC. 86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418 VADOVAUJA V. VEBELIUNAS (212) 441-6947 Litias Travel Service, 87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418 VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS (212) 846-1650

Lietuvos Vytis — šitokios for-mos ir stilizuoto stiliaus — bal-tas vytis raudoname tona, su lietuviška trispalve viršū arba skersai. Toks ženklas galima klijuoti ant automobilio lango (decal). Galima užsisakyti pas-tu prisūnčiant 1 dol. už žen-klelį — Darbininko administraci-ja.

Juostos, takeliai, pagalvėlės. Milda Kvedarienė, 5 Drum St., Iselin, N. J. 08830. Tel. (201) 283-1981.

FAIRBURN GA. PLANT OF OWENS-CORNING FIBERGLAS! HAS CAREER OPPORTUNITIES AVAILABLE IN PRODUCTION AND MAINTENANCE For Interview Appointment CALL 804-9811

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastas, D.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhams, N.Y. 11401 WE DELIVER Michigan 2-130

OWENS CORNING FIBERGLAS Equal Opportunity Employer

ORGANIZUOKIME MAIRONIO MOKYKLOJE 10 SKYRIŲ

Maironio lituanistinė mokykla New Yorke birželio 2 baigia mokslo metus ir išleidžia abiturientų laidą. Tie abiturientai bus baigę 8 skyrius. Jų amžius — 13, 14 metų. Tai toks amžius, kada jaunuoliai patys ima domėtis lietuviškąja kultūra, kada patys parodo daugiau iniciatyvos. Bet štai jie baigia mokyklą. Jie nebeturės galimybės sistemingai toliau mokytis lituanistinių dalykų.

Tai ir vertia pagalvoti, ar negalime sudaryti sąlygų, kad jie galėtų toliau lavintis. Ar negalime prailginti mokslo metų? Ar negalime įkurti dešimties skyrių mokyklos?

Kad mokykla veiktų, reikia pa-

talpų, mokytojų ir mokinių. Visi šie trys veiksniai yra būtini.

Kaip su patalpomis?
Anksčiau mokykla veikė Apreiškimo parapiškos mokyklos patalpose. Ten patalpos buvo ribotos, trūko klasių. Ten teko vienam skyriui dirbti ir šurpione patalpoje — rūsyje, arti katilinės.

Tada, žinoma, nebuvo jokios galimybės įkurti dešimt skyrių. Džiaugėmės, kad gali veikti aštuoni skyriai.

Bet aplinkybės taip susidėstė, kad reikėjo išeiti iš lietuviškos Apreiškimo parapijos ir įsikurti Richmond Hill Holy Child Jesus mokykloje.

(nukelta į 12 psl.)

Kun. Albinas Janiūnas, kuris gegužės 6 mini savo kunigystės 25 metų sukaktį.

nai. Moterystės sakramentu juos sujungė kun. Pranciškus Juskaitis Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos bažnyčioje Cambridge, Mass. Toj pačioj bažnyčioj buvo pakrikštytas jų sūnus, būsimasis kunigas. Toj pačioj bažnyčioj Albinas Pranciškus priėmė pirmąją komuniją ir švęstintimo sakramentą, kurį suteikė Lietuvos vyskupas Mečišlovas Reinyš, tada svečiavėsis Amerikoj. 1937 Albinas baigė tos parapijos pradžios mokyklą. 1941 baigęs Sv. Jono aukštesniąją mokyklą, tais pačiais metais įstojo į St. Clement's Hall, Bostono vyskupijos pradinę kunigų seminariją, Brighton, Mass. 1943 perėjo į Sv. Jono kunigų seminariją, kurią ir baigė gavęs A.B. laipsnį. Kunigu buvo įšventintas Bostono arkivyskupo, Cushing 1948 gegužės 6 Bostone. Iš 43 tą dieną įšventintų kunigų, be kunigo Janiūno, buvo dar du lietuviai — Albertas Kontautas ir Juozas Puišys. Pirmąsias mišias kun. Janiūnas aukojo Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijoje Cambridge, Mass., 1948 gegužės 9.

Kunigo Janiūno sidabrinė sukaktis

So. Bostono Sv. Petro lietuvių parapijos vikaras kun. Albinas P. Janiūnas gegužės 6 švenčia savo kunigystės 25 metų sukaktį. Tą dieną 4 val. p. p. tos parapijos bažnyčioj jis aukos padėkos mišias.

Kun. Albinas Janiūnas gimė 1924 gegužės 5 Cambridge, Mass. Jo tėveliai — Pranas ir Kazimiera (Šimbelaite) Janiūnai.

History of Lithuania. Tai anglų kalboj prel. dr. J. B. Končius aprašyta lietuvių tautos istorija. Kaina 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

Kultūrinių subatvakarių programoje kalbėjo dr. Kazys Almenas. Jis yra fizikas ir dėsto branduolinę fiziką Marylando universitete. Šalia fizikos yra rašytojas ir Lietuvos praeities tyrinėtojas. Savo daktaro laipsnį gavo Varšuvos universitete, ten nvykęs studentų pasikeitimo programoje. Jis įdomiai papasakojo apie Lietuvos piliis, skaidrėse ir dviejuose žemėlapiuose parodė tų pilių tinklą. Skaidrėse plačiai parodė Vilnių, papasakojo apie jo senąją architektūrą, parodė ir Trakus, Veliuoną ir kitas vietas.

Dr. Vytenis Vasyliūnas rugpjūčio 13-14 dalyvaus fizikų mokslininkų seminare Sheffield universiteto Summer Study Institute Anglijoje. Čia paskaitas skaitys garsieji pasaulio mokslininkai iš Kanados, Anglijos, Amerikos, Japonijos, Vokietijos, Prancūzijos, Švedijos ir kitų valstybių. Dr. V. Vasyliūnas, M. I.T. profesorius, skaitys paskaitą Theoretical Models of the Magnetosphere skyriuje. Seminaruose bus kalbama apie erdvę, atomines daleles, magnetizmą, erdvės plazmą, radijo bangas, saulės vėjus ir k. Dr. V. Vasyliūnas su paskaitomis jau yra apkeliaavęs Europos ir Azijos fizikų mokslininkų suvažiavimus. Šiais metais iki mokslo metų pabaigos dėsto Kalifornijos Berkeley universitete. Paskui vėl grįžta į Bostoną. Lietuviai jį daugiau pažįsta kaip muziką, pianistą, kuris palydi savo tėvo koncertus ir groja solo vargonais.

Feliksas Zaleskas balandžio 25 atšventė 80 metų sukaktį. Jis yra dzukas, bostoniškiiai jį vadina "Dzūkų karaliumi". Į Ameriką atvyko 1910. Čia jis 1931 vedė Anelę Šiužaitę. Savo jūdystėje su muziku Antanu Vanagaičiu ir dr. Kaziu Pakštu jis apkeliaavo daug Amerikos lietuvių kolonijų. Veikė Lietuvos vyčiuose; Liet. Piličių klubė, Sv. Petro parapijoje. Stepono Dariaus postas jį apdovanojo "amerikonizmo" medaliu. Jo žmona mirė 1965. Sūnus Edvardas profesoriauja State kolegijoje Bostone; turi keturias dukras: Florence yra mokytoja, Frances — sekretorė John Hancock Life Insurance, dvi ištekusios — Eleanor Fisher ir Ma-

šios gražios 25 metų kunigystės sukakties proga mes sveikiname kun. Janiūną ir prašome Dievo globos ir palaimos laikyti jį stiprų, nepavargstantį ir nepalūžtantį kaip Viešpaties vynuogyno tarnyboj, taip ir visoj kitoj veikloj.

P. Žičkus

rija Ruka. Turi dvylika vaikų.

Nežinrnt savo amžiaus, jis yra sutinkamas visuose susirinkimuose ir didesniuose lietuvių subvimuose. Linkime mielam Feliksui ir toliau būti stipriam ir geros nuotaikos, kokios jis yra visada.

Puškų katedroje Rindge, N. H., gegužės 20 d. 5 v. popiet bus pamaldos už Lietuvos kankinius ir laisvės kovotojus. Jų garbei bus pašventintas paminklas — gintaro akmuo. Tai prof. Petro Bizinausko šeimos auka. Mišias aukoja apskričio dvasios vadas kun. Albinas Janiūnas iš So. Bostono. Koncelebrantais bus kun. Albertas Kontautas, vyr. Lietuvos vyčių dvasios vadas, kun. Juozas Bucevičius iš Nashua, N. H., kun. Jonas Zūromskis iš Lowell, Mass., kun. Adolfas Gradeckas ir kun. Jonas Rikteraitis iš New Britain, Conn. Bus daugiau kunigų. Per mišias giedos Šv. Andriejaus choras iš New Britain, Conn. Iš Bostono organizuojamas jau antras autobusas. Vietą galima užsisakyti pas Albertą Jarių arba Aleksandrą Akule. Atskiruo mašinos važiuojant iš Bostono, geriausia važiuoti Rt. 2 į vakarus, paskui Rt. 2 A ir Rt. 119 iki katedros vartų.

Prof. Vytautas Marijošius sutiko dalyvauti jury komisijoj pirmajame jaunųjų baltiečių instrumentalistų ir dainininkų konkursiniame koncerte, kuris įvyks "Pabaltiečių vakare", šeštadienį, gegužės 5, Lietuvių Piličių Draugijos III-aukšto salėj. Konkurse dalyvaus šie jaunieji menininkai: tenoras Wayne Aleska iš Wolfeboro, N. H.; pianistas Saulius Cibas iš Milton, Mass.; sopranas Jūratė Litchfield iš Locust Valley, N. Y.; pianistas Stephen Panico iš Somerville, Mass.; ir pianistas Erik Veski iš Syracuse, N.Y. Naujosios Anglijos Baltiečių Draugija kviečia Bostono ir apylinkės lietuvius dalyvauti šiame vakare, kuris prasidės 6:30 v.v. su kokteiliais ir užkandžiais. Jaunųjų menininkų konkursas prasidės punktučiai 7:30 v.v. Po konkurso — bufetas ir šokiai.

Vida Karosaitė-Kleinienė po ilgos ir sunkios ligos mirė balandžio 15. Į Sermenis buvo susirinkę daug skautiško jaunimo, rožančių sukalbėjo skautų dvasios vadas kun. A. Janiūnas, skaučių vardu atsisveikino Stefa Subatienė, lituanistinės mokyklos vardu — vedėjas Antanas Gustaitis. Balandžio 17 buvo jos laidotuvės. Pamaldas atlaikė kun. Antanas Baltrušėnas, po mišių automobilių vilkstinė palydėjo į Forest Hill kapines. Čia paskutinės maldas sukalbėjo irgi kun. A. Baltrušėnas, o visi sugiedojo Marija, Marija. Giliam liūdesyje liko jos vyras Eugenijus, dvi dukros, du sūnūs, motina, sesuo, du broliai ir eilė kitų giminių bei daugybė draugų.

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Švč. Sakramento metinis iškilmingas garbinimas mūsų bažnyčioj įvyks šį sekmadienį, gegužės 6. Švč. Sakramentas bus išstatytas nuo 12:15 val. mišių iki 5 v. popiet. Gegužės mėnesio pamaldos prasidės 4:30 v. popiet. Jų metu bus giedamos giesmės: O Skaisčiausia, o gražiausia ir Dangaus Karaliene (Liurdo giesmė), Švč. Mergelės litanija, Tavo apgynimo, Sveika Marija (gegz. mėn. giesmė) ir populiarai tautinė giesmė Marija, Marija.

Norėdami gegužės mėnesį išlaikyti tradicinį Marijos garbinimą, paskyrėme švč. Sakramento garbinimo dieną kartu su pamaldom Marijos garbei. Kviečiame tą dieną visus atsilankyti pusvalandį anksčiau ir jį skirti tradicinių Marijos giesmių giedojimui. Po to bus iškilmingos koncelebracinės mišios ir procesija, kurios metu giedama giesmė Viešpatie Jėzau, mūsų Valdove (seniau jį prasidedavo žodžiais "Garbe" ir slove "Gloria").

Mišių metu pamokslą pasakys kun. dr. Vincas Bartuška, Manhattan kolegijos profesorius.

Nuoširdžiai kviečiame visus gausiai dalyvauti švč. Sakramento pagarbinime bei gegužės mėnesio Marijos pamaldose ir pasimelsti už kenčiančius mūsų brolius bei seseris Lietuvoj, už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią ir už jos persekiotojus.

Mergelės Marijos, gegužės mėnesio Karalienės, vainikavimas įvyks kitą sekmadienį, gegužės-13, tuoj po 12:15 val. mišių.

Motinos dienos proga Marijos garbei mišių novena prasidės gegužės 14, pirmadienį, 9:30 val. ryto ir tęsis devynias dienas. Motinos dienos atvirukai bus bažnyčios suoluose, taip pat jie pūsiūsti kiekvienam parapiiečiui. Norį prisiminti savo motiną šioj mišių novenoj prašomi gražiai vokalį iki Motinos dienos.

Maple Shade, N. J., netoli Philadelphia, prie gero susisiekimo autobusais išnuojamas namas, kuriame yra 3 miegamieji, didelis žemės plotas gražioj apylinkėj. Nuoma labai prieinama — mėnesiui tik 50 dol. Pageidaujama lietuvių šeima. Informacijai tel. (609) 667-1124.

Sodaliets gegužės 20, sekmadienį, po kiekvienų mišių žemutinėj salėj pardavinės tortus ir pyragaičius. Pelnas skiriamas parapijos naudai.

Mirusieji: Jonas Sinkevičius 77 m., iš Brooklyno, mirė balandžio 15, palaidotas balandžio 18 Šv. Karolio kapinėse; Jonas Subačius, 69 m., iš Richmond Hill, mirė balandžio 18, palaidotas balandžio 21 Šv. Karolio kapinėse.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Gegužės 5, šeštadienį, 7 v.v. skautam remti tėvų komiteto balius Maspetho lietuvių parapijos salėj.

Gegužės 6, sekmadienį, 5 v. popiet Liet. Moterų Klubo Federacijos New Yorko klubo Avylikio stalo Kultūros Žaidimų dieną.

Gegužės 19-20 — dail. M. Dobužinskio apžvalginė paroda Kultūros Židinyje.

Gegužės 19-20, šeštadienį ir sekmadienį, Hamiltono teatro Aukuro gastrolės N. Y. Teatrą kviečia LB New Yorko apygardos valdyba.

Gegužės 20, sekmadienį — Pasaulio Katalikių Moterų Sąjungos Tarybos metinis suvažiavimas ir simpoziumas — Moteris Bažnyčioje.

Birželio 2, šeštadienį, 7 val. vak. L.D.K. Birutės Dr-jos N. Y. skyriaus 10 metų veiklos sukakties minėjimas Kultūros Židinyje, Brooklyne.

Birželio 9 — Moterų Vienybės pavasario balius Kolumbo vyčių salėj, 616 Jamaica Ave, Brooklyne.

Apie naujus parengimus prausti Darbininko redakcijai.

Geišausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovana jį užsakykite. Naujiems skaitytojams pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Specialūs sjuntiniai j Lietuvą

Šie specialūs sjuntiniai yra užmokami. Gavėjas netiko nemoka. Greitas pristatymas. Populiarūs sjuntiniai

SPECIALUS 1	\$68.20
10 sv. taukų	
10 sv. miltų	
10 sv. ryžių	
10 sv. cukraus	
EKONOMIJOS SJUNTINYS	\$40.70
7 sv. miltų	
4 1/2 sv. ryžių	
4 1/2 sv. cukraus	
2 1/4 sv. makaronų	
1 sv. įvairių vaisių	
SPECIALUS 5	\$43.56
5 sv. taukų	
5 sv. ryžių	
5 sv. cukraus	
5 sv. miltų	
10 SKARELIŲ	\$ 60.39
5 vilnonės skarelės su didelėm ar mažom gelėm ar turkiškais piešiniais ir 5 šilkinės skarelės, visų spalvų.	
ORO PAŠTU —	\$ 69.74
5 VILNONĖS SKARELĖS	\$46.09
didelės ar mažos gelės ar turkiški piešiniai	
ORO PAŠTU	\$55.44
5 VILNONĖS SKARELĖS	
aplank su kutais	
ORO PAŠTU	\$63.25

KAILIŲ IMITACIJA \$118.80
Didelė vertė — platus pasirinkimas: ūdra (lygi ar dryžuota), persiškas avinėlis ar avinas.
Dar ir daugiau specialių sjuntinių.
REIKALAUKITE MŪSŲ NAUJO KATALOGO
Užsakykite dabar — tik per **INTERTRADE EXPRESS CORP.**
125 East 23rd Street (Penktas aukštas) New York, N. Y. 10010 Tel. 982-1530

Labai svarbu Naudoti rūbai
Prašykite mūsų specialių biuletenių.
Šioje prekyboje mes turime 24 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

Dr. Viktorijai O. Bernier ir šeimai, Brangiai Mamytei

A.A.

Olgai Vaitiekavičienei

mirus, reiškia giliausią užuojautą ir kartu skausmingai liūdžiū.

Janina Daunorienė

A.A.

Olgai Vaitiekavičienei

mirus, jos dukrai dr. Viktorijai Bernier, sūnui Lietuvoje ir jų šeimom reiškiam gilią užuojautą

Bilėnų šeima

Lietuviška BANGA vasarvietė Cape Cod, Mass.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach.
- Kambariai ir patogūs atskiri namukai su elektr. pečiais ir šaldytuvais, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas puštų oras ir rami vietovė.
- Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštenė
BANGA
P. O. Box 188, Centerville, Cape Cod, Mass.
Tel.: (617) 775-4633

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1983

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Johnas J. Grigalius. Reikalus su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai su Turtais—Asento virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- Special Notice a/c — 5 %
- 1 year Term Deposit — 6 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

NEW YORKO LAUKIENOS

Redakcija455-7261
 Administracija452-2983
 Spaustuvė452-6916
 Vienuolynas455-7068
 Kultūros Židinys827-9865

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje bus gegužės 13, sekmadienį, 11:30 v. Po pamaldų Kultūros Židinio naujųjų pastatų vainikavimo iškilmės. Visas New Yorko ir New Jersey jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Kun. Birutės Draugijos New Yorko skyrius — birutininkės — savo veiklos dešimtmėčiui mini birželio 2, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Minėjime paskaitą skaitys dr. Aldona Šlepeytė-Janačienė. Po paskaitos — vaisės.

Julius Paknis, gyvenęs Kearny, N. J., lietuvių veikėjas ir lietuviškų reikalų rėmėjas, Lietuvių Banko Kearny įsteigėjas ir valdytojas, mirė balandžio 24, sulaukęs 84 m. amžiaus. Po gedulingų pamaldų Sopolingus Dievo Motinos bažnyčioje balandžio 28 palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse, N. Arlington, N.J.

KMS 24 kuopa gegužės 6 rengia Motinos dienos minėjimą: tokią tvarka: 11 val. mišios ir bendra komunija Angelų Karalienės parapijos salėje; po mišių parapijos salėje vaisės ir minėjimas. Prieš mišias visos narės renkasi bažnyčios priangyje, paskui organizuotai su vėliava eina į bažnyčią.

Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos 29 kuopa gegužės 6 rengia Motinos dienos minėjimą: 11 val. mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje, 12 val. pusryčiai parapijos salėje. Visos narės kviečiamos gausiai dalyvauti.

Lietuvos vyčių 29 kuopa gegužės 8, antradienį, meldžiasi už pavergtą ir kenčiančią Lietuvą. Iškilmingos pamaldos Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje, Newark, N. J., 7 val. vak. Po pamaldų parapijos salėje bus rodomos skaidrės.

Kultūros Židinio statyba praėjusią savaitę labai pasistūmėjo pirmyn. Nors ir buvo lietingų dienų, bet darbai ėjo gana sparčiai pirmyn. Salės sienos jau iškeltos iki senojo K. Židinio namo aukščio — apie tris aukštus. Spaustuvės mūro sienos jau baigtos. Gegužės 13 bus pakeltas vainikas viršum pastatytų sienų. Tai bus pirmosios fazės darbų užbaigimas.

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas kalbės Atvelykio popietėje, kurią rengia LMK Federacijos New Yorko klubas. Popietė bus šį sekmadienį, gegužės 6 d., 4 v. popiet K. Židinyje. V. Žukauskas kalbės apie lietuvių teatrą Amerikoje. Jis yra surinkęs labai daug medžiagos iš lietuvių teatrinės veiklos.

Liet. Kat. Religinės Šalpos susirinkimas bus gegužės 15 d. 2 v. popiet lietuvių parapijos klebonijoje Elizabethhe.

Trijų dailininkų — Jonų Kelečiaus, Irenos Mickūnienės, Osvaldo Mickūno — paroda, surengta Skautų Seserijos Kultūros Židinyje balandžio 28-29, praėjo pakiliai ir gražiai. Plačiau kitam Darbininko numeryje.

New Jersey Lietuvių Moterų klubas pagerbti mūsų vyresniesiems ruošia bendras mišias ir pusryčius su maža programėle. Tam numatė pirmąjį gegužės mėnesio sekmadienį, gegužės 6, 10:30 val. ryto. Šv. Trejybės bažnyčioje, 207 Adams St., Newark, N. J. Tuoj po mišių tos pačios parapijos apatinėje salėje bus vaisės su trumpa programa. Maloniai kviečiame visas klubo nares dalyvauti ir kvieisti bei atsivežti savo artimuosius vyresniuosius. (A.R.)

ORGANIZUOKIME MOKYKLOJE 10 SKYRIŲ

(atkelta iš 11 psl.)

Dabartinės mokyklos patalpos yra visai patogios. Mokykla įsikūrė lietuvių gyvenamame rajone, taip daugumai pasidarė lengva mokyklą pasiekti.

Cia užtenka klasių — patalpų visiems. Čia savo kambarius turi visi aštuoni skyriai, pagelbinės klasės. Yra ir mokytojų kambarys.

Šioje mokykloje yra tiek klasių, kad galima įkurti dešimties skyrių Maironio mokyklą:

Ar užteks mokytojų?

Praeitais metais iš mokyklos vedėjos pareigų pasitraukė Elvyra Ošlapienė. Nuo šių mokslo metų pradžios vadovauti emė Danutė Bobelienė. Ji tvarkosi sumaniai ir ryžtingai, mokyklai surado naujų mokytojų.

Labiausiai džiugina tas faktas, kad ateina jauni mokytojai, kadaise patys buvę Maironio mokyklos mokiniai, dabar baigę studijas, studijuoją. Ir šis jaunimas puikiai reiskiasi, puikiai tvarkosi.

Taigi — mokytojų užteks. Kai mokykla bus plečiama, atsiras ir entuziuzmo — daugiau, atsiras ir naujų mokytojų.

Ar kūrta yra 10 skyrių mokyklos?

Taip. Kur tik sąlygos leidžia, veikia dešimt skyrių. Tokioje Chicagoje, kur yra didesnis tel-

misios už Charles Kraus sielą jo mirties metinių proga bus pranciškonų koplyčioje gegužės 5 d. 9 val. Užprašė žmona Ursulė Kraus.

Dr. Marijai Žukauskienei pranciškonai nuoširdžiai dėkoja už parodos proga padovanotą Kultūros Židiniui savo paveikslą.

Gobeleno (kilimų) audimo kursų organizuoja N. Y. vyr. skaučių židinys Vilija. Kursai bus K. Židinyje kiekvieną gegužės mėn. antradienį 7:30 v.v., pradedant gegužės 8. Visos židinietės, skautės ir moterys, kurios interesuojasi šiuo menu, kviečiamos dalyvauti. Kursus praves Milda Kvederienė. Registruotis pas Ireną Alksnienę, tel. 886-5695 ir pas Ramutę Česnavičienę, tel. 849-1581.

Simo Kudirkos šaulių kuopa per Laisvės Žiburio radiją gegužės 20 paminės Romo Kalantos susideginimo metinę. (Praeitame Darbininko numeryje buvo korektūros klaida, buvo pažymėta birželio 13).

Žurnalistas K. Klatauskas yra susirgęs ir gydosi namie dr. Ib. Skeivio priežiūroje.

Estų kultūros paroda yra surengta Suffolk muziejuje Stony Brook, L.I. Apie ją plačiai parašė Long Island laikraštis — Newsday. Paroda tęsis iki birželio 9. (Plačiau kitam numeryje).

Alfonsui Samušui, bal. 23, naktį iš pirmadienio į antradienį, išvažiavus į darbą prie požeminio traukinio pavogė automobilį. Už poros dienų automobilį policija surado, bet buvo viskas apiplėšta — numauti ratai, išimtos dalys iš motoro. Automobilis buvo visiškai sugadintas, kad neapsimokėjo jo beapsiminti.

BATUNo lietuvių sekcijos narių metinis susirinkimas įvyks pirmadienį, gegužės 7, 7:30 val. vak. Kultūros Židinio patalpose, Brooklyn, N. Y. Darbotvarkė bus pranešimai apie BATUNo veiklą Jungtinėse Tautose, kuriuos padarys UBA-BATUNo prezidentas Kęstutis Miklas, BATUNo lietuvių sekcijos pirmininkas prel. Jonas Balkūnas ir BATUNo direktoriai — Elena Kulber ir Benius Budrevičius. Bus renkama nauja sekcijos valdyba ir kandidatai į UBA-BATUNo direktoriatą. Susirinkimas yra viešas, ir jį kviečiama visa lietuvių visuomenė.

Vardinių, gimtadienio kortelės su lietuviškais sveikinimais gaunamos Darbininko administracijos. Kortelės kaina 20 c. kiekviena, įskaitant ir persiuntimą.

kinys lietuvių, veikia ir visokiųjų lietuviškų mokyklų; aukštesniųjų kursų.

Programos

Dešimties skyrių sistema nėra atsitiktinis dalykas. Ji prijungta prie aštuonių skyrių sistemos. Švietimo vadybos išleistose programose yra numatyta programa ir devintam bei dešimtam skyriui.

Pirmieji bandymai

Ir čia ne kartą buvo kalbėta apie dešimt skyrių, apie liuanistininius kursus. Visi jautė reikimą — sudaryti sąlygas jaunimui toliau lavintis.

Praeitų metų rudenį iniciatyvos ėmėsi mokytoja Jadvyga Kregždienė. Ji suorganizavo liuanistininius kursus. Lankytojų atsirado. Pradžioje tie kursai dirbo šalia Maironio mokyklos, paskui atėjo į tas pačias patalpas.

Bet kursai turi ir savo sunkumų. Klausytojai nesijaučia esą mokykloje. Nėra pakilios darbo dvasios. Kartais neateina arba praleidžia. Dėstytojai J. Kregždienė vienai buvo per sunku užimti visas penkias pamokas. Ji dirbo tik tris pamokas.

Maspetho žinios

Maldininkų kelionė į Washingtoną, D.C., rengiama šį seštadienį, gegužės 5. Washingtono bus aplankyta Marijos šventovė. Autobusas išsina nuo bažnyčios 7 v.r. ir grįžta 11 val. Prašom pasiimti su savim maisto, nes autobusas vakarienei sustos tik 4 v. popiet.

Iškilminga novena prie stebuklingo medaliko prasidės šį sekmadienį, gegužės 6 d., 7 v. v. Kas vakarą 7 v. per devynias dienas bus sakomi pamokslai, paskui bus novena ir palaiminimas Šv. Sakramentu. Pamaldos bus anglių kalba.

Sutvirtinimo sakramentas Maspetho lietuvių parapijoje bus gegužės 24 d. 4 v. popiet. Suaugusieji, kurie nėra priėmę šio sakramento, prašomi kreiptis į kleboną.

Parapija įsigijo naują pianiną Baldwin. Jis jau pastatytas parapijos salėje.

Prel. J. Balkūnas specialiu banketu buvo pagerbtas balandžio 27, penktadienį. Plačiau kitame numeryje.

per daug. Niekas nesigailės, kad savo vaikam davė daugiau — daugiau mokslo, lietuviško auklėjimo.

Ir koks bus skirtumas, kad štai jaunimas baigs dešimtį skyrių. Jie bus labiau išsilavinę, subrandę, jiems bus labiau pažįstamas lietuviškas gyvenimas. Jie lengviau įsijungs į mūsų visuomeninį gyvenimą.

Taigi — padarykime visus žygius pereiti į dešimties skyrių sistemą. Suplanuokime dabar, nes rudenį juk reikės pradėti darbus tvarkingai, su pilnu apkrovimu. Išdrįskime ir pradėkime!

P. Jurkus

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašom kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laikrodžius taiso. Kreiptis darbo dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygarda
maloniai kviečia visus
 lietuviškojo teatro mėgėjus ir lietuviškojo švietimo rėmėjus į Hamiltono Lietuvių Valdintojų Grupės

AUKURAS

dviejų spektaklių pasirodymą pirmą kartą New Yorke.

Šeštadienį, gegužės 19 dieną:
J. JANKAUS trijų veiksmų dramą —
AUDRONĖ
 Šv. Tomo parapijos salėje, Woodhavene, Jamaica Ave. Ir 88 gatvės kampas. Spektaklio pradžia 7 val. 30 min. vakaro.

Sekmadienį, gegužės 20 dieną:
V. ALANTO komedija —
ŠIAPUS UŽDANGOS
 Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, North 5th Ir Havemeyer St. Spektaklio pradžia 1 val. po piet.

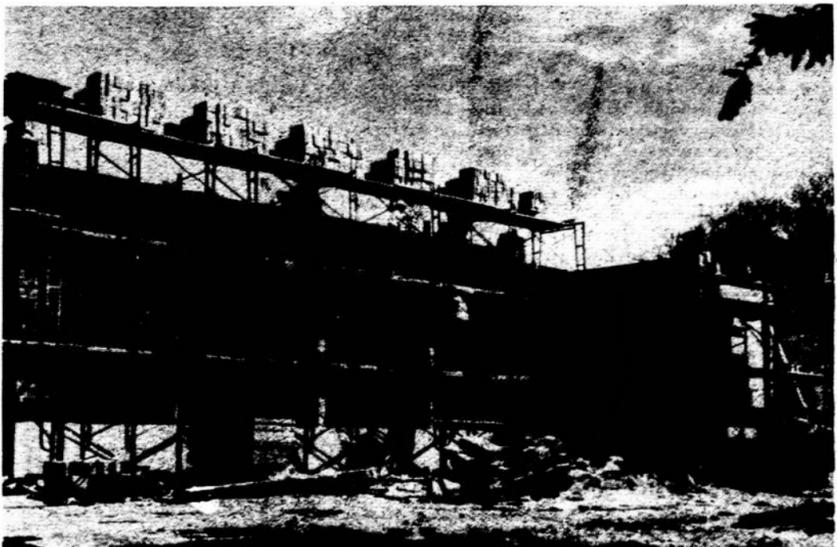
Pastatymų vadovė ir režisėrė
ELENA DAUGŪVIETYTĖ-KUDABIENĖ

Parengimų pelnas skiriamas Maironio Lituanistinės Mokyklos New Yorke reikalams.

Įeinant aukojama:
 Šeštadienio spektakliui: \$5, 4. Ir moksleiviams \$1
 Sekmadienio spektakliui: \$3. Ir moksleiviams \$1

Įėjimo bilietai gaunami — LB Apylinkių valdybose, Maironio Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitete ir pas lietuvius prekybininkus.

JAV LB Apygarda

Visu tempu statomas Kultūros Židinys. Jau išmūryta sienų apie trys aukštai. Nuotrauka padaryta iš Highland Blvd. Dešinėje dabartinis KŽ pastatas. Nuotr. P. Bivainio

Lietuviško centro New Yorke statyba sparčiai eina pirmyn. Ilgos svajonės ir troškimai realizuojasi plėno, cemento ir plytų pavaldie. Šios vasaros pabaigoje visi kontraktoriaus darbai bus pabaigti. Beilks tikslai rengimai ir po to iškilmingas atidarymas.

Pakeliui į sėkmingą užbaigę yra graži proga staptelėti, atsikvėpti ir pasidžiaugti nuveiktu darbu. Pagal seną paprotį ant suremto stogo keliamas vainikas, kviečiami svečiai, ruošiamos vaisės ir pašilinkaminimas. Tokia vainikavimo šventė įvyks Sekmadienį, Gegužės 13-tą dieną. Šventė prasidės 11 val. 30 min. jaunimo pamaldomis. 1 val. bus trumpa oficialioji dalis, o vėliau vaisės. Motinos Dienos proga visi kviečiami į šeimyniškus pietus. Bus galima gauti dešrelių, kugelių, dešrų su kopūstais, namie keptų pyragų, kavos ir kitokių gėrimų.

Apart valgių ir gėrimų, įvyks medžiagų paroda ir išpardavimas. Bus išstatytos naujausių madų suknelės, biluskutėm ir kital aprangai medžiagos, ypač tinkamos siuntiniam į tėviškę. Medžiagų kainos nepaprastai žemos — žemesnės negu betkur kitur! Išpardavimo pelnas skiriamas Židinio statybai.

Visi kviečiami į šią džiaugsmingą pavasario šventę. Kultūros Židinys jau nėra neįmanoma svajonė. Diena po dienos Židinio idėja virta tikretybe. Atelkime visi pasidžiaugti, paprašyti Dievo palaimos ir pasiryžti tolesniam darbui.

New Yorko Skautams Remti Tėvų Komitetas kviečia visus atsilankyti į jų rengiamą didžiulį PAVASARIO BALIŲ, kuris įvyks š. m. gegužės mėn. 5 d. Maspetho parapijos salėje, 7 val. vakaro. Šokiams gros garsūs "Del Tones" profesionalų, susidedančių iš penkių žmonių ir solisto, orkestras. Svečiai bus vaišiniai skania vakariene ir veiks baras

Visa New Yorko visuomenė yra kviečiama atsilankyti į šį parengimą, maloniai praleisti laiką ir tuo pačiu paremti mūsų jaunimą.

Užsakyti stalus prašome skambinti:

Aldona Kliveckienė — 846-7010, Regina Ridičienė — VI 9-1379 ir Irena Kirkylienė — 846-1764.

Auka porai 25 dol.

LMK Federacijos New Yorko klubas rengia

ATVELYKIO POPIETĖ

gegužės 6. sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd.

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas kalbės apie lietuvių teatrą Amerikoje

Loterijon leidžiamas dalį. Br. Murino paveikslas

Velykų stalas

Auka 6 dol.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti